

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Mój region w Europie

Ocena wdrażania pakietu antykryzysowego w aspekcie zastosowanych rozwiązań w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013

RAPORT KOŃCOWY

Listopad 2009

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Mój region w Europie

© Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu
Toruń 2009

Zespół badawczy:

dr Małgorzata Zajdel - autorka raportu

Hanna Łowicka - autorka raportu

dr Małgorzata Michalcewicz

dr Grzegorz Dzieża

Cezary Graul

Opracowanie wykonane przez:

Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy
im. J.J. Śniadeckich w Bydgoszczy

Wydział Zarządzania

Pracownia Rozwoju Regionalnego

na zlecenie

Urzędu Marszałkowskiego Województwa

Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu

Departament Polityki Regionalnej
Wydział Zarządzania RPO
Biuro Ewaluacji RPO
tel. 056 656 11 11
fax. 056 656 11 29

Badanie ewaluacyjne współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz środków budżetu województwa kujawsko-pomorskiego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013

SPIS TREŚCI

SUMMARY	5
STRESZCZENIE	10
1. WPROWADZENIE	15
2. OPIS ZASTOSOWANEJ METODOLOGII ORAZ ŹRÓDŁA WYKORZYSTANE W BADANIU.....	17
2.1. METODY I TECHNIKI BADAWCZE WYKORZYSTANE W BADANIU	17
2.1.1. METODY ZBIERANIA DANYCH	19
2.1.2. METODY ANALIZY DOKUMENTÓW (DESK RESEARCH)	26
2.1.3. METODY OCENY	28
3. WYNIKI BADANIA – OCENA ROZWIĄZAŃ PAKIETU ANTYKRYZYSOWEGO	29
3.1. ANALIZA DOBORU ZADAŃ WDROŻONYCH W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH OSI	30
3.2. ANALIZA WDROŻONYCH UPROSZCZEŃ PROCEDURALNYCH DLA WNIOSKODAWCÓW	46
3.3. ANALIZA I OCENA ROZWIĄZAŃ DOTYCZĄCYCH PROJEKTÓW KLUCZOWYCH	49
3.4. ANALIZA ZADAŃ PODJĘTYCH W CELU USPRAWNIENIA DZIAŁAŃ INSTYTUCJI ZARZĄDZAJĄCEJ	56
3.5. OCENA SKUTECZNOŚCI WDRAŻANIA PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ	65
3.5.1. ANALIZA INTENSYWNEGO PROGRAMU SZKOLEŃ WDROŻONEGO PAKIETEM ANTYKRYZYSOWYM	66
3.5.2. MONITORING DYŻURÓW REALIZOWANYCH PRZEZ LOKALNE PUNKTY INFORMACYJNE PRZEDSTAWICIELSTWA URZĘDU MARSZAŁKOWSKIEGO	72
3.6. IDENTYFIKACJA BARIER I OGRANICZEŃ W REALIZACJI PAKIETU ANTYKRYZYSOWEGO	77
3.7. OCENA STOPNIA ZAAWANSOWANIA WDRAŻANIA RPO WK-P	83
4. ZESTAWIENIE REKOMENDACJI	96
5. SPIS TABEL.....	103
6. SPIS RYSUNKÓW	105

Wykaz używanych skrótów

CATI	Computer Assisted Telephone Interview - Indywidualny wywiad telefoniczny
CAWI	Computer Assisted Web Interviewing – Ankieta elektroniczna
DPR	Departament Polityki Regionalnej
DW RPO	Departament Wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFS	Europejski Fundusz Społeczny
FGI	Focus Group Interview Zogniskowany wywiad grupowy
GSE	Grupa Sterująca Ewaluacją
IDI	Individual Depth Interview – Indywidualne wywiady pogłębione
IZ	Instytucja Zarządzająca
JST	Jednostki Samorządu Terytorialnego
KE	Komisja Europejska
KM	Komitet Monitorujący
LPI UM	Lokalne Punkty Informacyjne Urzędu Marszałkowskiego
MRR	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
MMŚP	Mikro, Małe i Średnie Przedsiębiorstwa
NGO	Non-governmental organization – Organizacje pozarządowe
NPR	Narodowy Plan Rozwoju
NSRO	Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia
PO KL	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
RPO	Regionalny Program Operacyjny
RPO WK-P	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego
UM	Urząd Marszałkowski
WZ RPO	Wydział Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym
ZPORR	Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

Summary

The research 'Evaluation of the implementation of the anti-crisis package in the aspect of the solutions applied as part of the Regional Operational Programme of the Kujawy and Pomorze Province for 2007-2013' was performed from 25.09 to 30.11.2009.

The main aim of the research was to evaluate the effectiveness and adequacy of the solutions implemented as part of the anti-crisis package in the Regional Operational Programme of the Kujawy and Pomorze Province.

Due to the implementation of solutions as part of the anti-crisis package, the research concept covered the following, e.g.:

- Evaluation of the personnel involved in the implementation process on the solutions implemented in the anti-crisis package,
- Conditions and interest in competitions following the anti-crisis package implementation,
- Opinion of beneficiaries and potential beneficiaries of RPO WK-P on the anti-crisis package implemented,
- Anti-crisis package evaluation made by consulting companies, procedures and solutions implemented after June 2, 2009.

Detailed objectives of the research:

- Analysis of the selection of measures implemented as part of respective axes,
- Analysis of implemented simplifications for applicants,
- Solutions implementation effectiveness evaluation,
- Evaluation of barriers and limitations in the anti-crisis package implementation,
- RPO WK-P implementation progress evaluation.

Considering the objectives made, performing research with different research groups was planned. The first group was made up of 82 employees of the Department of Regional Policy (DPR) and employees of the Department of Implementation of the Regional Operational Programme (DW RPO) who were covered by the survey and individual in-depth interview. The second research group was made up of 73 persons representing enterprises and entities being beneficiaries in four RPO WK-P measures. That group was covered by individual telephone interviews (CATI). The third research group included 32 micro, *small* and *medium-sized enterprises* sector representatives who were covered by four focus group interviews. The fourth group included representatives of five consulting companies the individual in-depth interviews were carried out with. The key beneficiaries (54) constituted the fifth group which was addressed with the e-survey questionnaire (CAWI).

The analysis of the results of the research performed made it possible to diagnose the problem areas which include, e.g. lack of knowledge among beneficiaries on the pre-payment implementation mechanism, negative effect on planning investments as a result of frequent changes in the competition schedules, effects of introducing the website rating of entities most and least efficient in executing financing projects from EU funds projects, very long period of waiting for the contract for co-financing in RPO WK-P to be signed, failure to meet the deadlines at respective stages of application evaluation, difficult premises conditions which the employees involved in the implementation and management of RPO WK-P are facing, no homogenous principles of evaluation of the quality of training organized by the Marshal Office (UM) for potential beneficiaries and RPO WK-P beneficiaries.

The research was performed based on the following evaluation criteria: adequacy and effectiveness. Performing that research made it possible to formulate a reply to key evaluation questions.

The main research question was as follows:

What is the effectiveness and adequacy of the solutions implemented as part of the anti-crisis package in RPO WK-P?

The research also addressed 5 key questions which were answered throughout the execution:

1. Have the simplifications made in the competition procedure implemented facilitated the process of applying for funds as part of the RPO WK-P?
2. What are the barriers and limitations in implementing the anti-crisis package for beneficiaries and UM?
3. Are the solutions implemented as part of the anti-crisis package effective?
4. To what extent the solution of measures as part of respective axes is adequate to ensure an efficient RPO WK-P implementation?
5. What is the RPO WK-P implementation progress?

Adequacy and effectiveness of selected anti-crisis package solutions.

Item	Types of solutions offered in the anti-crisis package researched	Adequacy	Effectiveness
1.	Increasing the level of pre-payments made for entrepreneurs up to 80 percent of the project value (earlier 50 percent) and accelerating competitions addressed to them for co-financing and increasing the fund available in those competitions	Yes	Difficult to evaluate due to incomplete scope of implementation (pre-payments made)
2.	Accelerated competition for co-financing for loan and loan guarantee funds	Yes	Yes
3.	Verification of the RPO WK-P key project list from the perspective of anti-crisis challenges	Yes	Rather yes
4.	Additional funds for city revitalisation programmes and actions making the local governments a faster implementation of those projects	Yes	Difficult to evaluate
5.	New intensive training programme for beneficiaries and potential beneficiaries as well as free-of-charge individual counselling	Yes	Rather yes
6.	Solutions to make the RPO administration service more efficient (faster document transmission, procedure simplification)	Yes	Requires further efficiency improvement
7.	Greater beneficiary mobilization solutions (including Internet ratings of entities implementing EU assistance funds projects most and least efficiently)	No	No
8.	Other solutions diagnosed during the evaluation research – analysis of 'white spots'- list of communes from which the entrepreneurs have not filed applications for RPO WK-P	Rather yes	Evaluation will be possible once the results of the next competition are available

Source: Own study

The results and information obtained throughout the research as well as a broad analysis of the material collected made it possible to draw adequate conclusions as well as

to present some solutions and recommendations which could be the springboard for a greater efficiency of the IZ RPO WK-P operations when facing problems and for further implementation of anti-crisis solutions. We recommend:

- increasing the knowledge of RPO WK-P beneficiaries on practical aspects of the application mechanism of making advance-payments for entrepreneurs; the development of the advance-payment procedure which would consider the necessity of fast implementation of that mechanism at the same time keeping the control measures in place. It is of special importance for those beneficiaries who have already made investment purchases and without advance-payments they will have to obtain credit for them from other external sources.
- making reallocation after a thorough analysis of potential effects of such solution.
- limiting in a given year of the number of changes in the RPO WK-P schedule. Potential changes should be introduced, e.g. at the beginning of each quarter.
- increasing the beneficiaries' knowledge on the possibility of financial support for the investments made from loan and loan guarantee funds, e.g. by direct addressing RPO WK-P information to beneficiaries included in the RPO WK-P beneficiaries database by information and promotional action in the press and providing information available on the website of the Marshal Office and Local Information Centres.
- for all the training types the same evaluation-survey questionnaire to be used with an adequate grading scale and the catalogue of questions corresponding to the specificity of that type of research.
- delegating the measures connected with the development of results of the evaluation research on the training quality to the unit commissioning such training, and making the unit implementing the training obliged to make such research.
- differentiating the level of training depending on the needs of a given group of beneficiaries,
- considering the training date; it should be adequate to the topics covered and in the case of informative meetings for future competitions – the date should be adequate to the competition announcement date.
- due to the importance of the participation in the training of experts providing evaluation for the whole evaluation process and the application of homogenous criteria, introducing factors motivating experts to participate in that type of training, e.g. being absent twice eliminates the expert from the evaluation team.
- taking up actions to make the RPO administration service more efficient, especially that the process of signing contracts affects many other aspects of project implementation and performance by RPO WK-P beneficiaries.

- making a detailed analysis of the factors determining the delays in financial department units as well as others in the Marshal Office even indirectly connected with RPO WK-P implementation to eliminate the so-called 'bottlenecks',
- further development of the criteria and guidelines necessary to the content-related evaluation of applications filed to RPO WK-P,
- further efforts to make internal document transmission more efficient, especially what is essential for RPO WK-P implementation,
- enhancing current condition of the premises which now can have a negative effect on the work quality and make it difficult for the employees to concentrate on their jobs,
- ensuring an adequate storage of documents filed by beneficiaries of RPO WK-P in special-purpose cabinets, preferably in rooms, which is due to the need of adequate archiving of the project documents.
- giving up the introduction of the rating since that solution is inadequate for the specific purposes (activation of beneficiaries) due to high variation in the specificity of the projects realised.

Streszczenie

Badanie „Ocena wdrażania pakietu antykryzysowego w aspekcie zastosowanych rozwiązań w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013” zostało zrealizowane w okresie od 25.09 do 30.11.2009r.

Celem głównym badania było dokonanie oceny skuteczności i adekwatności wdrożonych rozwiązań w ramach pakietu antykryzysowego w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Z uwagi na zastosowanie rozwiązań w ramach pakietu antykryzysowego, koncepcja badania obejmowała swoim zakresem m.in.:

- ocenę kadry zaangażowanej w proces wdrażania na temat wprowadzonych rozwiązań w pakiecie antykryzysowym,
- warunki i zainteresowanie konkursami po wdrożeniu pakietu antykryzysowego,
- opinię beneficjentów i potencjalnych beneficjentów RPO WK-P na temat wdrożonego pakietu antykryzysowego,
- ocenę przez firmy konsultingowe pakietu antykryzysowego,
- procedury i rozwiązania wdrożone po 2 czerwca 2009r.

Cele szczegółowe badania:

- analiza doboru zadań wdrożonych w ramach poszczególnych osi,
- analiza wdrożonych uproszczeń dla wnioskodawców,
- ocena skuteczności wdrażania rozwiązań,
- ocena barier i ograniczeń w realizacji pakietu antykryzysowego,
- ocena stopnia zaawansowania wdrażania RPO WK-P .

Biorąc pod uwagę założone cele zaplanowano przeprowadzenie badań z różnymi grupami badawczymi. Pierwszą grupę badanych – 82 osoby stanowili pracownicy Departamentu Polityki Regionalnej (DPR) oraz pracownicy Departamentu Wrażania Regionalnego Programu Operacyjnego (DW RPO), z którymi przeprowadzono badanie ankietowe oraz indywidualny wywiad pogłębiony. Drugą grupą badawczą były 73 osoby, które reprezentowały przedsiębiorstwa i podmioty będące beneficjentami w czterech działaniach RPO WK-P. Z grupą tą przeprowadzono indywidualne wywiady telefoniczne (CATI). Trzecia grupa badawcza obejmowała 32 przedstawicieli sektora MMŚP, z którymi zrealizowano cztery zogniskowane wywiady grupowe. Czwarta grupa badawcza to przedstawiciele pięciu firm konsultingowych, z którymi przeprowadzono indywidualne wywiady pogłębione. Projektodawcy kluczowi – 54 stanowili piątą grupą badawczą, do której skierowano kwestionariusz ankiety elektronicznej (CAWI).

Analiza wyników przeprowadzonych badań pozwoliła zdiagnozować obszary problemowe, do których można zaliczyć: brak wiedzy beneficjentów o mechanizmie stosowania zaliczek, negatywny wpływ na planowanie inwestycji poprzez częste zmiany harmonogramu konkursów, skutki wprowadzenia rankingu na stronie internetowej podmiotów najsprawniej i najmniej sprawnie realizujących finansowane ze środków unijnych projekty, bardzo długi okres oczekiwania na podpisanie umowy o dofinansowanie w RPO WK-P, niedotrzymywanie terminów na poszczególnych etapach oceny wniosków, trudne warunki lokalowe pracowników zaangażowanych we wdrażanie i zarządzanie RPO WK-P, brak jednolitych zasad dokonywania oceny jakości szkoleń organizowanych przez Urząd Marszałkowski (UM) dla potencjalnych beneficjentów i beneficjentów RPO WK-P.

Badanie zostało przeprowadzone w oparciu o następujące kryteria ewaluacyjne: adekwatność i skuteczność. Realizacja badania pozwoliła na sformułowanie odpowiedzi na kluczowe pytania ewaluacyjne.

Główne pytanie badawcze brzmiało:

Jaka jest skuteczność i adekwatność wdrożonych rozwiązań w ramach pakietu antykryzysowego w RPO WK-P?

W badaniu zadano także 5 kluczowych pytań, na które odpowiedzi uzyskano w trakcie realizacji:

1. Czy wdrożone uproszczenia w procedurze konkursowej usprawniły proces aplikowania o środki w ramach RPO WK-P?
2. Jakie występują bariery i ograniczenia we wdrażaniu pakietu antykryzysowego dla beneficjentów i UM?
3. Czy wdrożone w ramach pakietu antykryzysowego rozwiązania są skuteczne?
4. W jakim stopniu dobór zadań w ramach poszczególnych osi jest adekwatny dla zapewnienia sprawnego wdrażania RPO WK-P?
5. Jaki jest postęp w zaawansowaniu wdrażania RPO WK-P?

Tabela 1. Adekwatność i skuteczność wybranych rozwiązań zawartych w pakiecie antykryzysowym

Lp.	Typy rozwiązań zawartych w pakiecie antykryzysowym, poddane badaniu	Adekwatność	Skuteczność
1.	Zwiększenie poziomu wypłacanych zaliczek dla przedsiębiorców do 80 procent wartości projektu (wcześniej 50 procent) i przyspieszenie adresowanych do nich konkursów o dofinansowanie oraz zwiększenie pul środków w tych konkursach	TAK	Trudno ocenić ze względu na niepełny zakres wdrożenia (wypłaty zaliczek)
2.	Przyspieszony konkurs o dofinansowanie dla funduszy pożyczkowych i poręczeniowych	TAK	TAK
3.	Weryfikacja wykazu projektów kluczowych RPO WK-P pod kątem wyzwań kryzysowych	TAK	Raczej tak
4.	Dodatkowe pieniądze na programy rewitalizacji miast oraz działania wymuszające na samorządach lokalnych przyspieszenie realizacji tych projektów	TAK	Trudno ocenić
5.	Nowy, intensywny program szkoleń dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów oraz bezpłatne indywidualne doradztwo	TAK	Raczej tak
6.	Rozwiązania służące usprawnieniu obsługi administracyjnej RPO (przyspieszenie obiegu dokumentów, uproszczenie procedur)	TAK	Wymaga dalszego usprawnienia
7.	Rozwiązania służące mobilizacji beneficjentów (w tym ogłaszane w Internecie rankingi podmiotów najsprawniej i najmniej sprawnie realizujących finansowane ze środków pomocowych projekty)	NIE	NIE
8.	Inne zdiagnozowane w trakcie badania ewaluacyjnego- analiza „białych plam”- wykaz gmin, z których przedsiębiorcy nie złożyli wniosków do RPO WK-P	Raczej tak	Ocena możliwa będzie po wynikach następnego konkursu

Źródło: Opracowanie własne

Uzyskane w trakcie badania wyniki i informacje oraz szeroka analiza zebranego materiału pozwoliły na wyciągnięcie odpowiednich wniosków, a także przedstawienie pewnych rozwiązań i rekomendacji, które być może stworzą podstawę do usprawniania

działań IZ RPO WK-P na pojawiające się sytuacje problemowe i do dalszego wdrażania rozwiązań anty kryzysowych. Rekomendujemy:

- Podniesienie poziomu wiedzy beneficjentów RPO WK-P na temat praktycznych aspektów stosowania mechanizmu zaliczkowania dla przedsiębiorców. Opracowanie procedury wypłaty zaliczek, która będzie uwzględniać konieczność szybkiego wdrożenia tego mechanizmu, przy jednoczesnym zachowaniu środków kontrolnych. Ma to szczególne znaczenie dla tych beneficjentów, którzy dokonali już zakupów inwestycyjnych i bez otrzymania zaliczek będą musieli go skredytować z innych źródeł zewnętrznych.
- Dokonywanie realokacji środków finansowych po przeprowadzeniu wnikliwej analizy potencjalnych skutków takiego rozwiązania.
- Ograniczenie w danym roku dokonywania liczby zmian w harmonogramie RPO WK-P. Ewentualne zmiany powinny być wprowadzane, np. na początku każdego kwartału.
- Zwiększenie poziomu wiedzy beneficjentów na temat możliwości wsparcia finansowego realizowanych inwestycji z funduszy pożyczkowych i poręczeniowych, np. poprzez skierowanie bezpośredniej informacji do beneficjentów RPO WK-P, którzy znajdują się w bazie beneficjentów RPO WK-P, poprzez akcję informacyjno – promocyjną w prasie oraz informacje na stronie internetowej UM oraz Lokalnych Punktów Informacyjnych.
- Zastosowanie do wszystkich typów szkoleń jednolitego kwestionariusza ankiety ewaluacyjnej z odpowiednio przemyślaną skalą ocen i katalogiem pytań odpowiadających specyfice tego typu badań.
- Delegowanie zadań związanych z opracowaniem wyników z badania ewaluacyjnego na temat jakości szkoleń komórce zlecającej dane szkolenie, a realizującym szkolenie narzucenie obowiązku przeprowadzenia takiego badania.
- Zróżnicowanie poziomu szkoleń do potrzeb danej grupy beneficjentów.
- Zwrócenie uwagi na termin organizowania szkoleń. Ich termin powinien być adekwatny do poruszanych na nich tematów, a w przypadku spotkań informacyjnych dla przyszłych konkursów termin powinien być adekwatny do terminu ogłoszenia konkursu.
- Z uwagi na ważność udziału w szkoleniu ekspertów dokonujących oceny dla całego procesu oceny i stosowania jednolitych kryteriów wprowadzić czynniki mobilizujące ekspertów do udziału w tego typu szkoleniach, np. 2 nieobecności powodują wykluczenie z zespołu oceniającego.
- Podjęcie działań mających na celu usprawnienie obsługi administracyjnej RPO, zwłaszcza, że proces podpisywania umów ma wpływ na wiele innych aspektów wdrażania, a także realizowania projektów przez beneficjentów RPO WK-P.

- Dokonanie szczegółowej analizy czynników determinujących powstawanie opóźnień w komórkach finansowych, a także innych w UM nawet pośrednio związanych z wdrażaniem RPO WK-P w celu eliminacji tzw. „wąskich gardeł”.
- Doprecyzowanie kryteriów i wytycznych niezbędnych do dokonywania oceny merytorycznej wniosków składanych do RPO WK-P.
- Dalsze usprawnienie wewnętrznego obiegu dokumentów w aspekcie istotnym dla wdrażania RPO WK-P.
- Poprawę obecnych warunków lokalowych wpływających negatywnie na jakość pracy oraz utrudniających skupienie się na zadaniach poszczególnych pracowników.
- Zapewnienie prawidłowego przechowywania dokumentów składanych przez beneficjentów RPO WK-P w specjalnie do tego wyznaczonych szafach, najlepiej pomieszczeniach, co podyktowane jest koniecznością prawidłowej archiwizacji dokumentów projektowych.
- Odstąpienie od wprowadzenia rankingu, bowiem jest to rozwiązanie nieadekwatne do celów jakim ma posłużyć (mobilizacja beneficjentów), ze względu na duże zróżnicowanie specyfiki realizowanych projektów.

1. Wprowadzenie

Wystąpienie w 2008 roku światowego kryzysu finansowego, który miał również silny wpływ na gospodarkę Unii Europejskiej było impulsem do opracowania przez Komisję Europejską (KE) pakietu działań zaradczych znanych pod nazwą Europejski Plan Odnowy Gospodarczej. W tym pakiecie KE m.in. wprowadziła rozwiązania mające na celu ograniczanie skutków kryzysu poprzez poprawę dostępu do funduszy europejskich. Rozwiązania zaproponowane przez KE obejmowały szereg działań związanych z okresem budżetowym 2007-2013, w tym: ułatwienia w finansowaniu projektów realizowanych ze środków unijnych, zwiększenie zaliczek na programy operacyjne, przedłużenie kwalifikowalności wydatków z okresu 2004-2006.

W Polsce również podjęto działania antykryzysowe, które zostały ujęte w „Planie stabilności i rozwoju”, a następnie w „Planie wydatkowania środków na koniec 2009r. w programach współfinansowanych z funduszy europejskich w ramach NSRO 2007-2013”. W w/w planie został określony kompleksowy program obejmujący dziewięć głównych obszarów: wdrożenie zaliczkowania dla przedsiębiorców, usprawnienie sposobu przekazywania samorządom terytorialnym środków budżetowych na realizację RPO, usprawnienie finansowania inwestycji finansowanych ze środków rezerwy celowej budżetu państwa, wprowadzenie możliwości uzyskania przez samorzady dodatkowych środków z tzw. rezerwy wykonania, propozycje standaryzacji poszczególnych procesów związanych z realizacją programów, wprowadzenie stałego monitoringu i oceny efektywności działań IZ w kraju, powiązanie udzielania środków z pomocy technicznej z efektywnością funkcjonowania instytucji, szybszy zwrot wydatków dla dużych projektów, ograniczanie konieczności wykorzystywania własnych środków finansowych w procesie inwestycyjnym poprzez wkład unijny.

Omawiane wyżej rozwiązania oraz dodatkowe zdiagnozowane potrzeby wdrożenia określonych rozwiązań zostały zawarte w pakiecie antykryzysowym opracowanym dla województwa kujawsko-pomorskiego.

Uchwałą Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego (nr 43/622/09) z dnia 2 czerwca 2009 roku został wdrożony „Pakiet rozwiązań antykryzysowych w związku z realizacją RPO WK-P na lata 2007-2013”. W uzasadnieniu znajdującym się w załączniku do w/w uchwały czytamy, że pogorszenie się sytuacji finansowej wielu podmiotów prowadzących działalność na terenie województwa kujawsko-pomorskiego wymaga podjęcia działań wychodzących naprzeciw oczekiwaniom tych podmiotów, a także konieczności usprawnienia założeń realizacji RPO WK-P. Dlatego też w ramach pakietu przewidziano rozwiązania dotyczące poszczególnych osi priorytetowych, a także rozwiązania obejmujące wszystkie osie. Pozostałe działania obejmują rozwiązania dotyczące: IZ RPO, wdrożenia

uproszczeń dla wnioskodawców oraz inne istotne dla procesu zarządzania i wdrażania RPO WK-P.

Tabela 2. Typy rozwiązań pakietu antykryzysowego

Lp.	Typy rozwiązań zawarte w pakiecie antykryzysowym poddane badaniu
1.	Zwiększenie poziomu wypłacanych zaliczek dla przedsiębiorców do 80 procent wartości projektu (wcześniej 50 procent) i przyspieszenie adresowanych do nich konkursów o dofinansowanie oraz zwiększenie pul środków w tych konkursach
2.	Przyspieszony konkurs o dofinansowanie dla funduszy pożyczkowych i poręczeniowych
3.	Weryfikacja wykazu projektów kluczowych RPO WK-P pod kątem wyzwań kryzysowych
4.	Dodatkowe pieniądze na programy rewitalizacji miast oraz działania wymuszające na samorządach lokalnych przyspieszenie realizacji tych projektów
5.	Nowy, intensywny program szkoleń dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów oraz bezpłatne indywidualne doradztwo
6.	Rozwiązania służące usprawnieniu obsługi administracyjnej RPO (przyspieszenie obiegu dokumentów, uproszczenie procedur)
7.	Rozwiązania służące mobilizacji beneficjentów (w tym ogłaszane w Internecie rankingi podmiotów najsprawniej i najmniej sprawnie realizujących finansowane ze środków pomocowych projekty)
8.	Inne zdiagnozowane w trakcie badania ewaluacyjnego- analiza „białych plam”- wykaz gmin, z których przedsiębiorcy nie złożyli wniosków do RPO WK-P

Źródło: opracowanie własne

Tak przygotowany pakiet rozwiązań i działań usprawniających, miał być skutecznym narzędziem przeciwstawiania się następstwom kryzysu gospodarczego. Niniejsze badanie miało na celu sprawdzenie skuteczności i adekwatności wdrożonych rozwiązań.

2. Opis zastosowanej metodologii oraz źródła wykorzystane w badaniu

Zgodnie ze standardami ewaluacji w administracji publicznej oraz wymaganiami realizacji badań ewaluacyjnych w obszarach Programów Operacyjnych w przeprowadzonym badaniu zastosowano odpowiednie metody i techniki badawcze.

Zaproponowane pytania badawcze uwzględniały specyfikę obecnego etapu wdrożenia RPO Województwa Kujawsko-Pomorskiego, pozwalając na sformułowanie wniosków, a następnie rekomendacji. Obszar badawczy obejmował głównie zadania zaplanowane do wdrożenia i wdrożone w RPO WK-P, przyjęte Uchwałą nr 43/622/09 Zarządu Województwa z dnia 2 czerwca 2009r. w sprawie przyjęcia „Pakietu rozwiązań antykryzysowych w związku z realizacją RPO WK-P na lata 2007-2013”:

Główne pytanie:

Jaka jest skuteczność i adekwatność wdrożonych rozwiązań w ramach pakietu antykryzysowego w RPO WK-P?

Kluczowe pytania dotyczące poszczególnych obszarów:

1. Czy wdrożone uproszczenia w procedurze konkursowej usprawniły proces aplikowania o środki w ramach RPO WK-P?
2. Jakie występują bariery i ograniczenia we wdrażaniu pakietu antykryzysowego dla beneficjentów i UM?
3. Czy wdrożone w ramach pakietu antykryzysowego rozwiązania są skuteczne?
4. W jakim stopniu dobór zadań w ramach poszczególnych osi jest adekwatny dla zapewnienia sprawnego wdrażania RPO WK-P?
5. Jaki jest postęp w zaawansowaniu wdrażania RPO WK-P?

2.1. Metody i techniki badawcze wykorzystane w badaniu

W badaniu użyto szereg metod i technik badawczych takich jak: sondaż diagnostyczny z użyciem kwestionariusza ankiety, wywiad telefoniczny CATI, bezpośredni wywiad pogłębiony, elektroniczne badanie ankietowe CAWI, focus group, studium przypadku, benchmarking oraz analizę dokumentów. Zastosowany benchmarking w obszarze szkoleń realizowanych dla RPO WK-P, pozwolił na analizę kluczowych zagadnień dotyczących skutecznego wdrażania pakietu antykryzysowego Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego (RPO WK-P), w którym

jednym z rozwiązań było wdrożenie intensywnego programu szkoleń dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów.

Tabela 3. Realizacja badania

Lp.	Metody i techniki badawcze	Liczba uczestników badania
1.	Badanie ankietowe wśród pracowników IZ RPO WK-P, w tym:	82*
1.1	Pracownicy DW RPO	71
1.2	Pracownicy DPR	10
2.	Wywiad telefoniczny CATI	73
3.	Wywiad pogłębiony z pracownikami IZ RPO WK-P	20
4.	Wizytacja dyżurów Lokalnych Punktów Informacyjnych UM	2
5.	Obserwacja uczestnicząca szkolenia	2
6.	Wywiad pogłębiony z pracownikami firm konsultingowych	5
7.	Ankieta elektroniczna dla projektodawców projektów kluczowych	54
8.	Badanie focus group z przedsiębiorcami	32
9.	Badanie focus group z członkami Grup roboczych	10
Razem		280

* - jeden kwestionariusz nie zawierał informacji o Departamencie

Źródło: opracowanie własne

2.1.1. Metody zbierania danych

Indywidualne wywiady pogłębione (Individual Depth Interview - IDI)

Indywidualne wywiady pogłębione przeprowadzono za pomocą kwestionariusza wywiadu ustrukturyzowanego wśród kadry zarządzającej, kierowniczej i pracowników z Departamentu Wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego (DW RPO) i Departamentu Polityki Regionalnej (DPR) Urzędu Marszałkowskiego (UM) zaangażowanych w proces realizacji RPO WK-P - 20 osób. Podstawą do opracowania kwestionariusza wywiadu była szczegółowa analiza wyników badań ankietowych przeprowadzonych przed rozpoczęciem IDI. Wywiady przeprowadzane były w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu, w udostępnionym pomieszczeniu, gwarantującym poufność wypowiedzi badanych. Zebrane w ten sposób dane o charakterze jakościowym pozwoliły na uzyskanie pogłębionej wiedzy na temat opinii i odczuć rozmówców w zakresie dotyczącym poruszanych aspektów badawczych. Zaletą wywiadu była możliwość poznania poglądów pracowników na temat rozwiązań zawartych w pakiecie antykrzysowym oraz na temat obecnego postępu jego wdrażania, a także możliwość pozyskania dodatkowych informacji istotnych dla procesu badawczego np. w zakresie wąskich gardeł wskazywanych przez pracowników.

Drugą grupą, wśród której przeprowadzono indywidualne wywiady pogłębione za pomocą kwestionariusza wywiadu ustrukturyzowanego byli przedstawiciele pięciu firm konsultingowych z terenu województwa kujawsko-pomorskiego. Postanowiono włączyć ich do badania z uwagi na fakt, że posiadają aktualną i merytoryczną wiedzę na temat procesu wdrażania RPO WK-P, bowiem świadczą usługi doradcze w tym zakresie.

Dobór próby badawczej był celowy, wybrano przedstawicieli firm konsultingowych z następujących miast: Bydgoszczy, Torunia, Inowrocławia, Włocławka, Grudziądza. Badani przedstawiciele opracowują wnioski do RPO WK-P oraz innych programów operacyjnych dla dużej liczby podmiotów, w tym również zlokalizowanych na obszarach wiejskich. Należy podkreślić, że badani mogą wykazać się wysokim poziomem skuteczności w aplikowaniu o środki dla swoich klientów, a część z nich prowadzi również obsługę realizacji projektów już zatwierdzonych.

Indywidualny wywiad telefoniczny CATI (Computer Assisted Telephone Interview)

Drugim rodzajem wywiadów indywidualnych były wywiady telefoniczne CATI przeprowadzone w oparciu o opracowany kwestionariusz wywiadu ustrukturyzowanego.

Zgodnie z założeniami badawczymi wywiad przeprowadzono wśród 30% (100% założonej próby badawczej) beneficjentów i potencjalnych beneficjentów, którzy złożyli

wnioski w terminie od 02.06.2009r. do 30.10.2009r. w ramach ogłoszonych w tym czasie konkursów w poszczególnych działaniach RPO WK-P. Zastosowano dobór próby badawczej – losowy systematyczny.

Badania przeprowadzono w oparciu o dostarczony przez Urząd Marszałkowski wykaz beneficjentów, wśród których można wymienić: sanatoria, parafie, domy pomocy społecznej, JST, NGO, parafie, a także przedsiębiorców którzy aplikowali o środki w ramach RPO WK-P.

Sporządzona baza obejmowała więc 219 podmiotów z terenu województwa aplikujących w następujących działaniach:

- Działanie 3.2 Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i pomocy społecznej – 27 podmiotów,
- Działanie 5.1 Rozwój instytucji otoczenia biznesu – 10 podmiotów,
- Działanie 5.2.2 Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw – 170 podmiotów,
- Działanie 5.3 Wspieranie przedsiębiorstw w zakresie dostosowania do wymogów ochrony środowiska – 12 podmiotów.

W badaniu telefonicznym z użyciem elektronicznego kwestionariusza ankiety - CATI wzięły udział 73 osoby reprezentujące różne podmioty, które ubiegały się o wsparcie w ramach RPO WK-P, co stanowiło 33% ogółu tej populacji. Spośród badanych kobiety stanowiły 43%, a mężczyźni 57%.

Wśród badanych dominowały podmioty, które złożyły jeden wniosek do RPO WK-P, grupa ta stanowiła 57%. Natomiast podmioty, które złożyły dwa wnioski stanowiły 32% całej populacji. Wśród pozostałych wskazań 6% badanych złożyło trzy wnioski, 3% złożyło cztery wnioski, a 1% badanych złożyło po 6 i 10 wniosków. Powyższa struktura wskazuje na wzrost zainteresowania podmiotów, które w ramach ogłaszanych konkursów składają więcej niż jeden wniosek do RPO WK-P.

Tabela 4. Zestawienie uczestników w podziale na działania RPO WK-P

Nr działania RPO WK-P	Nazwa działania	Liczba wykonanych telefonów	Liczba zrealizowanych wywiadów
Działanie 3.2.	Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i pomocy społecznej	15	9
Działanie 5.1.	Rozwój instytucji otoczenia biznesu	5	3
Działanie 5.3.	Wspieranie przedsiębiorstw w zakresie dostosowania do wymogów ochrony środowiska	6	4
Poddziałanie 5.2.2.	Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw	80	57
Razem		106	73

Źródło: opracowanie własne

Należy zaznaczyć, że w trakcie przeprowadzanych wywiadów zaobserwowano, że część respondentów była bardzo niechętna do udzielania odpowiedzi, a część odmawiała udziału w badaniu.

Badanie ankietowe – zestandaryzowany kwestionariusz ankiety

Badanie ankietowe przeprowadzono z pracownikami DW RPO i DPR UM w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu w uzgodnionym wcześniej terminie.

Kwestionariusz ankiety obejmował kilka obszarów badawczych dotyczących: wprowadzonych usprawnień dla beneficjentów i pracowników UM, wdrożonych rozwiązań dla beneficjentów RPO WK-P, wskazania barier i ograniczeń we wdrażaniu pakietu oraz propozycji nowych rozwiązań.

W badaniu ankietowym łącznie udział wzięły 82 osoby, pracownicy DPR i DW RPO UM. Wśród badanych kobiety stanowiły 63% populacji. Analizując grupę badanych pod względem wieku można stwierdzić, że pracownicy badanych Departamentów to osoby w przedziale wiekowym od 19 do 59 lat, gdzie dominującą grupę stanowiły osoby młode obejmujące dwa przedziały wiekowe: od 19 do 29 lat – 44% populacji oraz od 30 do 39 lat - 35%. Pozostałą grupę stanowiły osoby w wieku od 40 do 49 lat (12%), a najmniej liczną grupą były osoby w wieku od 50 do 59 (4%).

W strukturze badanych dominowali pracownicy DW RPO, stanowiąc 87% - 71 osób wszystkich badanych, a DPR reprezentowany był przez grupę 12% -10 osób, (1 osoba nie zaznaczyła Departamentu).

Z grupą 20 pracowników zaangażowanych w proces realizacji RPO WK-P reprezentujących kadrę zarządzającą oraz kadrę kierowniczą przeprowadzono indywidualne wywiady pogłębione. Ponadto z przedstawicielami trzech grup roboczych funkcjonujących dla RPO WK-P przeprowadzono badania focusowe.

Tabela 5. Liczba pracowników zaangażowanych w wdrażanie i zarządzanie RPO WK-P

I.p.	Departament	Liczba zaangażowanych pracowników w RPO WK-P
1.	Departament Wdrażania RPO	92
2.	Departament Polityki Regionalnej	41
Razem		133

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych z DW RPO i DPR UM – XI 2009r

Drugie badanie ankietowe przeprowadzono wśród wszystkich beneficjentów projektów kluczowych z użyciem kwestionariusza ankiety elektronicznej - CAWI, opracowanej za pomocą narzędzia internetowej bazy danych MySQL oraz języka programowania PHP. Ankieta posiadała funkcję wykrywania adresu IP w celu uniemożliwienia wielokrotnego jej wypełnienia przez tego samego użytkownika.

Celem badania było pozyskanie wiedzy od instytucji/podmiotów realizujących projekty kluczowe na temat rozwiązań pakietu antykryzysowego. Ankieta elektroniczna została wysłana do wszystkich podmiotów znajdujących się na liście Indykatywnego Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych.

W województwie kujawsko-pomorskim na liście indykatywnego wykazu indywidualnych projektów kluczowych znajdują się 93 projekty (złożone przez 71 beneficjentów w tym: 2 NGO, 20 MMŚP, 5 szkół wyższych, 2 Kościoły i 42 JST). Badaniem objęto całą populację, natomiast odpowiedzi uzyskano od 54 podmiotów (N=54).

Badanie focus group (FGI)

Badaniami focus group objęto przedstawicieli sektora MMŚP, którzy złożyli wnioski w pierwszych ogłoszonych konkursach po 02.06.2009r.

Z uwagi na fakt, że w pakiecie antykryzysowym zaplanowano dla MMŚP największą liczbę konkursów założono, że w ramach badania przeprowadzony zostanie focus group w czterech grupach (każda liczyć powinna od 8 do 12 osób) w celu dokonania wnikliwej interpretacji wyników badania, uzyskanych w trakcie wcześniej przeprowadzonych wywiadów telefonicznych. Zaplanowano dobór próby badawczej do każdej z 4 grup - losowy systematyczny spośród beneficjentów, którzy w konkursach złożyli już wnioski do RPO WK-P. Z uwagi na fakt, że wystąpiły bardzo duże trudności w trakcie rekrutacji uczestników do w/w badania zweryfikowano metodę doboru. Ostatecznie o doborze uczestników do badania decydowała ich dostępność (część numerów udostępniona przez UM była nieaktualna) oraz

zgoda na udzielenie wywiadu. Zostało spełnione kryterium doboru uczestników – aplikowanie o środki w ramach RPO WK-P po 2 czerwca 2009r.

Ogółem do udziału w badaniu wysłano 48 zaproszeń pocztą elektroniczną. Zaproszenia telefoniczne wykonywano w 2 etapach: w pierwszym etapie zapraszano do udziału osoby z Bydgoszczy i okolic na dzień 6 listopada br. w siedzibie UTP w Bydgoszczy. Zaproszenie przyjęło 28 osób. W drugim etapie zapraszano beneficjentów do udziału w badaniu, które odbywało się w Toruniu. Zaproszenie przyjęło około 30 osób. Ostatecznie jeden wywiad z 18 uczestnikami, którzy dotarli na niego, przeprowadzono w Bydgoszczy, w Regionalnym Centrum Innowacyjności, dwa kolejne w Toruniu, w Centrum Fokusowym z 14 osobami, w dwóch grupach. Łącznie w czterech fokusach wzięło udział 32 uczestników reprezentujących zaplanowaną grupę badawczą. Zgodnie ze standardem tego typu badania, wywiady były nagrywane za zgodą uczestników. Dokonano również transkrypcji wszystkich przeprowadzonych focus group, co zapewniło rzetelność dokonanych analiz.

Grupą uczestniczącą w zogniskowanych wywiadach grupowych (Focus Group Interview – FGI) byli przedstawiciele beneficjentów reprezentujących m.in. małe i średnie przedsiębiorstwa różnych branż, takich jak: kosmetyczna, samochodowa, gastronomiczna, medyczna, finansowa, produkcyjna, informatyczna. W badaniach wzięły łącznie udział 32 osoby, w tym również przedstawiciele firm konsultingowych, którzy na wywiad przyjechali wraz z swoim klientem. W jednym z badań uczestniczyło małżeństwo, które wspólnie prowadzi firmę, która uzyskała już dofinansowanie do swojego projektu.

Tabela 6. Uczestnictwo przedstawicieli sektora MMŚP w FGI

Lp.	Miejsce focus group	Liczba uczestników
1.	Bydgoszcz, Regionalne Centrum Innowacyjności, s. 115B	9
2.	Bydgoszcz, Regionalne Centrum Innowacyjności, s. 115B	9
3.	Toruń, Studio Fokusowe ul. Rynek Nowomiejski 26	8
4.	Toruń, Studio Fokusowe ul. Rynek Nowomiejski 26	6
Razem:		32

Źródło: opracowanie własne

Badaniem focus group objęto także przedstawicieli trzech Grup Roboczych, które zgodnie z jednym z rozwiązań zawartych w pakiecie antykryzysowym mają wspierać realizację RPO WK-P. Są to następujące grupy:

- Grupa robocza ds. pomocy publicznej w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 (10 osób),
- Grupa robocza ds. instrukcji wykonawczej (24),

➤ Grupa robocza ds. zarządzania ryzykiem (4).

Celem badania było poznanie opinii członków na temat wdrożonych po 02.06.2009r. rozwiązań i procedur w obszarze tematycznym właściwym dla danej grupy. Przewidziano udział w badaniu minimum 30% członków z każdej grupy roboczej – 4 osoby z Grupy roboczej ds. pomocy publicznej, 2 osoby z Grupy roboczej ds. zarządzania ryzykiem, 4 osoby z Grupy roboczej ds. instrukcji wykonawczej.

Zastosowane metody i techniki badań pozwoliły wyłonić 5 grup badawczych:

I grupa badawcza – pracownicy DPR i DW RPO,

II grupa badawcza – przedstawiciele beneficjentów sektora MMŚP,

III grupa badawcza – beneficjenci MMŚP,

IV grupa badawcza – przedstawiciele firm konsultingowych,

V grupa badawcza – beneficjenci kluczowi.

Studium Przypadku (case-study)

W ramach badania przeprowadzono także analizę case study dwóch wybranych dyżurów Lokalnego Punktu Informacyjnego przeprowadzanych przez pracowników z Przedstawicielstwa UM w Grudziądzu, które odbywały się w Starostwie Powiatowym w Golubiu Dobrzyniu i w Starostwie Powiatowym w Brodnicy.

Badanie przeprowadzono w oparciu o wywiad swobodny i obserwację. Jego celem było uzyskanie informacji na temat zakresu realizowanych zadań związanych bezpośrednio z wdrażaniem rozwiązań zawartych w pakiecie antykrzysowym.

Obserwacja uczestnicząca prowadzona przez zespół badawczy pozwoliła na zapoznanie się z innymi czynnikami wpływającymi na realizację RPO WK-P takimi jak: warunki lokalowe i techniczne organizowanego dyżuru, informacje o dyżurze, dostępność materiałów informacyjnych i promocyjnych o RPO WK-P, przygotowanie merytoryczne pracowników i aktywność potencjalnych beneficjentów.

2.1.2. Metody analizy dokumentów (Desk research)

Ocenie poddano przede wszystkim dokumenty wspólnotowe, krajowe i regionalne, które mają istotne znaczenie dla realizacji polityki regionalnej w latach 2007 – 2013. Następnie poddano szczegółowej analizie dokumentację otrzymaną od IZ RPO WK-P oraz inne źródła informacji ważne dla procesu badawczego.

Z uwagi na zakres i temat badania dokonano również przeglądu dostępnych danych informacji na temat wdrożonego pakietu antykrzysowego RPO WK-P zamieszczonego na stronie internetowej www.fundusze.kujawsko-pomorskie.pl. Ponadto zapoznano się z dotychczasowymi badaniami ewaluacyjnymi, raportami, analizami zgodnie z obszarami badania.

Do celów badawczych wykorzystano następujące dokumenty:

- Uchwała Nr 43/622/09 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 2 czerwca 2009r. w sprawie przyjęcia Pakietu rozwiązań antykrzysowych w związku z realizacją Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 wraz z załącznikiem,
- Stan wdrażania RPO WK-P (dane z UM),
- „Stan realizacji planu stabilności i rozwoju – wzmocnienie gospodarki Polski wobec światowego kryzysu finansowego”,
- „Ułatwienia w dostępie do środków UE” – opracowania Ministerstwa Rozwoju Regionalnego,
- „Sprawozdanie z V posiedzenia Komitetu Koordynującego NSRO 2007-2013”,
- Ustawa o łagodzeniu skutków kryzysu ekonomicznego dla pracowników i przedsiębiorców Dz.U. 2009 Nr 125 poz. 1035 z 07.08.2009r.
- „Plan wydatkowania środków na koniec 2009r. w programach współfinansowanych z funduszy europejskich w ramach NSRO 2007-2013”,
- „Stan realizacji NSRO 2007-2013, MRR, 08 lipca 2009r.”,
- „Metodologia podziału krajowej rezerwy wykonania NSRO 2007-2013”,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013,
- Szczegółowy opis osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 (Uszczegółowienie RPO),
- Dokumentacje konkursowe RPO WK-P,
- Harmonogramy konkursów RPO WK-P na 2009r. (z dnia 28 października 2009r.),
- Wykaz osobowy grup roboczych powołanych w ramach pakietu antykrzysowego (dane z UM),
- Wykaz pracowników DW RPO (dane z UM),

- Lista członków Podkomitetu Monitorującego ds. Zrównoważonego Rozwoju RPO WK-P(dane z UM),
- Lista członków Podkomitetu Monitorującego ds. Społeczeństwa Informacyjnego RPO WK-P (dane z UM),
- Wykaz członków Grupy Roboczej ds. Kryteriów Wyboru Projektów (dane z UM),
- Wykaz członków Grupy Sterującej ewaluacją RPO WK-P (dane z UM),
- Wykaz projektów kluczowych (dane z UM).

2.1.3. Metody oceny

W odniesieniu do kilku poddanych ocenie obszarów badawczych: realizacji procesu szkoleniowego oraz procesu zaliczkowania zastosowano w oparciu o ustalone kryteria (jakość pracy prelegenta, poziom wiedzy merytorycznej trenera, poziom spełnienia oczekiwań co do szkolenia, poziom zadowolenia uczestników z udzielanych odpowiedzi w trakcie szkolenia, ogólna ocena jakości szkolenia oraz poziom zaliczek, warunki wypłaty pierwszej transzy a także okres wypłaty zaliczki) metodę benchmarkingu. W trosce o jakość badania ewaluacyjnego zastosowano różnorodne metody badawcze, które pozwoliły na uzyskanie odpowiedzi na postawione pytania ewaluacyjne. W ewaluacji zastosowano podejście partycypatywne polegające na pozyskiwaniu informacji i analizowaniu procesów wdrażania z uwzględnieniem opinii osób bezpośrednio lub pośrednio zaangażowanych w RPO WK-P, czyli pracowników IZ, beneficjentów którzy już złożyli wnioski o dofinansowanie ze środków EFRR lub potencjalnych beneficjentów zainteresowanych składaniem wniosków.

Zastosowana triangulacja w odniesieniu do źródeł informacji oraz metod i technik badawczych stała się istotnym narzędziem pozwalającym na formułowanie uprawnionych wniosków i rekomendacji. Zgromadzony materiał badawczy o charakterze ilościowym i jakościowym pozwolił na wyczerpanie zakresu postawionych pytań badawczych z uwzględnieniem opinii różnych grup zainteresowanych przedmiotem badania.

3. Wyniki badania – ocena rozwiązań pakietu antykryzysowego

W związku z faktem, że całe badanie ewaluacyjne dotyczy obszarów obejmujących wdrożone rozwiązania zawarte w pakiecie antykryzysowym zadano pracownikom pytanie o ich wiedzę na ten temat. 96% badanych pracowników (N=82) DW i DPR UM zadeklarowało, że zapoznało się szczegółowo z proponowanymi rozwiązaniami w pakiecie antykryzysowym. Oznacza to, że badani pracownicy obu Departamentów posiadają wiedzę na temat nowo wprowadzonych rozwiązań.

Natomiast w opinii pracowników beneficjenci i potencjalni beneficjenci tej wiedzy nie posiadają, poza przedstawicielami firm konsultingowych. Zdaniem części z badanych pracowników beneficjenci posiadają informację o nowo wprowadzanych rozwiązaniach, nie identyfikują ich jednak z pakietem antykryzysowym. Opinia ta jest zbieżna z informacjami uzyskanymi od samych beneficjentów w ramach prowadzonych badań focus group.

Warto zwrócić uwagę, że kampania informacyjna „200 mln dla firm” przyczyniła się znacząco do wzrostu zainteresowania funduszami dostępnymi w ramach RPO WK-P, co potwierdzili zarówno przedsiębiorcy jak i sami pracownicy. Dodatkowo istotnym elementem i adekwatnym do oczekiwań potencjalnych beneficjentów, w opinii badanych, było zorganizowanie „Drzwi otwartych RPO”, które cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem społeczeństwa.

W indywidualnym wywiadzie pogłębionym przeprowadzanym z kadrami bezpośrednio zaangażowaną we wdrażanie i zarządzanie RPO WK-P badani mogli wyrazić swoją opinię na temat poszczególnych obszarów będących przedmiotem badania, a więc rozwiązań przyjętych w pakiecie antykryzysowym.

Wśród katalogu najważniejszych rozwiązań wdrożonych pakietem, zdaniem badanych, znalazły się następujące propozycje:

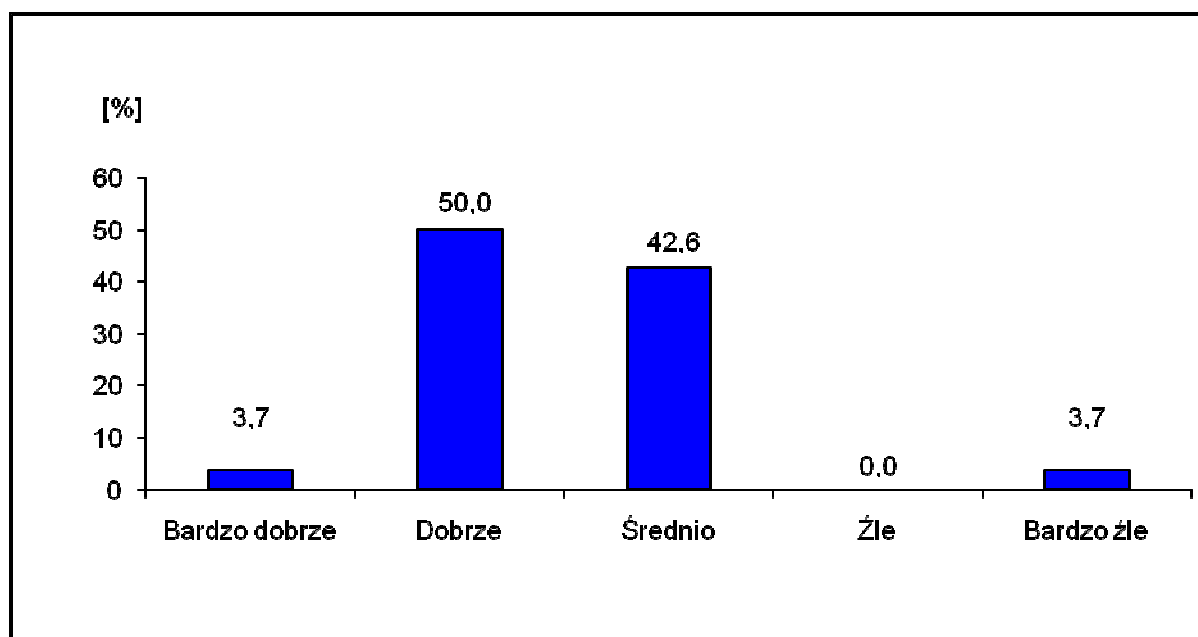
- wprowadzenie systemu zaliczek dla przedsiębiorców - 80%,
- porady prawne dla pracowników,
- decyzje w sprawie zwiększania liczby konkursów i alokacji,
- uproszczenie dokumentacji i wniosków,
- delegowanie uprawnień do podpisywania umów przez Dyrektora DW RPO.

Analizując rozkład opinii pracowników na temat rozwiązań pakietu antykryzysowego można stwierdzić, że w sumie 75% badanych oceniła je pozytywnie i bardzo pozytywnie. Można więc stwierdzić, że w ich opinii są one adekwatne do potrzeb wnioskodawców i realizatorów projektów.

Ponieważ istotna część z rozwiązań dotyczy beneficjentów to również ich, poproszono o dokonanie ogólnej oceny omawianego obszaru.

W opinii 4% projektodawców kluczowych ogólna ocena rozwiązań wdrożonych pakietem antykryzysowym uzyskała ocenę bardzo dobrą, natomiast 43% oceniło te rozwiązania jako średnie, a 50% jako dobre. Można więc uznać, że dla tej grupy beneficjentów pakiet antykryzysowy nie jest w pełni adekwatny do ich oczekiwań.

Rysunek 1. Ogólna ocena rozwiązań w pakiecie antykryzysowym w opinii projektodawców kluczowych

Źródło: Opracowanie na podstawie wyników badania projektodawców kluczowych (CAWI, N=54)

3.1. Analiza doboru zadań wdrożonych w ramach poszczególnych osi

W pakiecie antykryzysowym Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, który miał na celu usprawnienie realizacji RPO WK-P wyodrębniono zadania, które określono dla następujących osi priorytetowych: 1, 5, 7.

Dla Osi priorytetowej 1 w Działaniu 1.3 Infrastruktura kolejowa zaplanowano do wdrożenia następujące zadania:

1. Zwiększenie dofinansowania do 100% projektu kluczowego związanego z zakupem nowoczesnego kolejowego taboru pasażerskiego. Środki na ten cel zostaną pozyskane poprzez wykreślenie z Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych projektu kluczowego pn. „Rewitalizacja linii kolejowej nr 208 Działowo – Chojnice od km 108,845 do km 130,363 Grudziądz – Laskowice Pomorskie” (ok. 1,5 mln euro tj. 6 736 500,00zł).

2. Zmiana poziomu dofinansowania projektu „Rewitalizacja linii kolejowej nr 207 Toruń Wsch. – Malbork na odcinku Toruń Wsch. – Grudziądz tj. od km 0,000 do km 57,367”.

Biorąc pod uwagę stan kolejowego taboru pasażerskiego oraz ograniczone środki finansowe w budżecie samorządu można uznać zwiększenie poziomu dofinansowania do 100% dla projektu kluczowego, którego celem jest zakup nowego taboru za adekwatne do potrzeb rozwiązanie.

Dla Osi priorytetowej 5 w Działaniu 5.2.2 Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw zaproponowano następujące zadania:

1. Wprowadzenie możliwości zaliczkowania przedsiębiorców, co było możliwe po wejściu w życie Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego zmieniającego rozporządzenie w sprawie wydatków związanych z realizacją programów operacyjnych.
2. Zwiększenie poziomu zaliczek dla przedsiębiorców do wysokości 80% dofinansowania.

Wprowadzenie zaliczkowania pakietem antykryzysowym na poziomie 80% dla przedsiębiorców realizujących projekty w RPO WK-P zostało ocenione przez kadrę UM za bardzo dobre i dobre rozwiązanie, uważa tak 80% pracowników.

Badani mieli możliwość uzasadnienia swojej oceny. Wśród najczęściej występujących wypowiedzi na ten temat można wskazać:

- brak konieczności zaciągania przez przedsiębiorców kredytów (oraz leasingu) na realizowane inwestycje, a także eliminowanie dodatkowych kosztów w postaci odsetek od kredytów,
- przyspieszenie możliwości realizacji inwestycji dzięki zaliczkowaniu,
- wpływ zaliczkowania na płynność finansową przedsiębiorstwa,
- ułatwienie realizacji projektów,
- zapewnienie terminowości w płatnościach faktur dla wykonawców projektu,
- ułatwienie funkcjonowania przedsiębiorstwa oraz realizację także innych inwestycji,
- zapewnienie szansy realizacji inwestycji także dla przedsiębiorców w gorszej sytuacji finansowej.

„W dobie kryzysu gospodarczego bardzo istotne jest, że beneficjenci nie muszą zaciągać większych kredytów, zaliczka w wysokości 80% cieszy się dużym zainteresowaniem ze strony beneficjentów”.

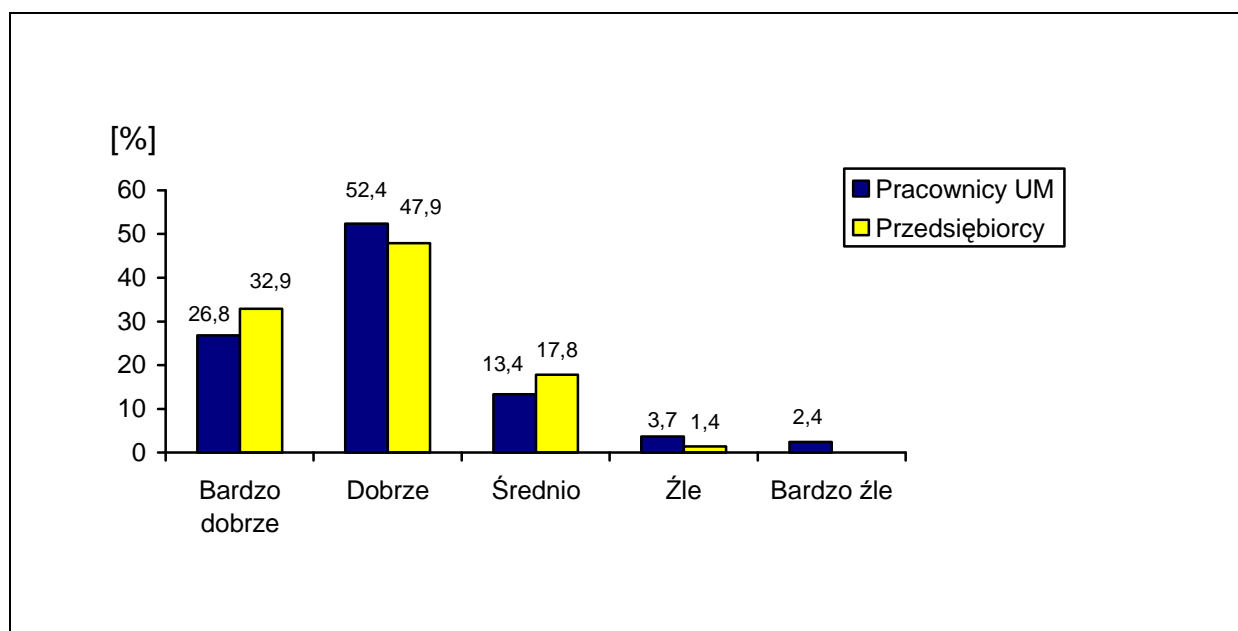
(cytat wypowiedzi z kwestionariusza ankiety pracowników)

Natomiast 6% badanych uważa to za złe rozwiązanie, gdyż będą to ułatwienia dla przedsiębiorców, ale tym samym utrudnienia dla rozliczającego pracownika, ponieważ może wystąpić większe ryzyko nieprawidłowości. Pozostałe 13% pracowników oceniło zaliczkowanie średnio.

79% badanych pracowników uznało zaliczkowanie na realizację projektów przez przedsiębiorców jako istotny czynnik wpływający na możliwość przyspieszenia realizacji projektów z terenu województwa kujawsko-pomorskiego, co ma odzwierciedlenie również w indywidualnych wypowiedziach samych pracowników. Natomiast 12% badanych nie dostrzega wpływu tego rozwiązania na przyspieszenie realizacji projektów.

Przedstawiciele firm konsultingowych wprowadzenie zaliczkowania ocenili także pozytywnie, zwracając jednak uwagę na trudności, jakie mogą wystąpić w praktycznym zastosowaniu tego rozwiązania. Ponadto w ich praktyce (do dnia badania) żaden z klientów nie przeszedł jeszcze tej procedury, ponieważ nie otrzymał zaliczki. Wprowadzenie zaliczek poddano również ocenie uczestnikom wywiadu telefonicznego. W sumie 81% badanych oceniło to zadanie jako bardzo dobre i dobre rozwiązanie, natomiast 18% rozwiązanie to oceniło średnio.

Rysunek 2. Ocena wprowadzenia w ramach pakietu anty kryzysowego zaliczkowania na poziomie 80% dla przedsiębiorców – beneficjentów Działania 5.2.2 Wsparcie Inwestycji Przedsiębiorstw w RPO WK-P przez pracowników i przedsiębiorców

Źródło: Opracowanie na podstawie badań wśród pracowników UM (N=82) i przedsiębiorców (CATI, N=73)

Uczestnicy sektora MMŚP w zogniskowanym wywiadzie grupowym również uznali to rozwiązanie za dobre i ocenili pozytywnie. Badani stwierdzili, że zaliczkowanie może bardzo pomóc przedsiębiorcom, ułatwić proces inwestycyjny, zwłaszcza, że przedsiębiorcy potrzebują dodatkowych źródeł finansowania dla planowanych przedsięwzięć.

Rozmówcy zwrócili jednak uwagę, że rozwiązanie to może być skuteczne pod warunkiem, że procesu zaliczkowania nie zdominują biurokratyczne procedury. Spośród uczestników wywiadu nikt z takiego systemu jeszcze nie skorzystał, ale oczekuje się szybkiego i praktycznego mechanizmu jego stosowania.

W związku z wprowadzeniem w większości województw systemu zaliczkowania dla realizujących projekty w ramach RPO WK-P dokonano porównania tego mechanizmu w aspekcie trzech wybranych kryteriów: poziomu zaliczki, warunków koniecznych do spełnienia dla wypłaty pierwszej transzy zaliczki oraz planowanego czasu na wypłatę zaliczki.

Analizując pierwsze kryterium można stwierdzić, że wyższy poziom zaliczki od województwa kujawsko-pomorskiego - 80% mają jedynie województwa: lubuskie, mazowieckie, podlaskie - 95% oraz wielkopolskie - 90%, ale są również województwa z niższym poziomem wynoszącym od 30% do 70%.

Jeśli chodzi o warunki, na których beneficjent może ubiegać się o wypłatę zaliczki to w województwie kujawsko-pomorskim, wielkopolskim oraz opolskim wraz z wnioskiem o płatność należy złożyć także kopie faktur lub rachunków oraz umowy z dostawcami nie później niż na 20 dni przed terminem ich płatności. W pozostałych województwach wystarczy złożenie wniosku o płatność zaliczkową, co na pewno jest prostszym rozwiązaniem.

Istotny dla beneficjentów jest czas, w jakim instytucja deklaruje dokonanie wypłaty zaliczki. W województwie kujawsko-pomorskim jest to 20 dni, ale od dnia prawidłowo wypełnionego wniosku o płatność, a w innych województwach od 5 do 35 dni roboczych, ale od dnia złożenia wniosku o płatność lub od zatwierdzenia wniosku o płatność.

Biorąc pod uwagę omawiane kryteria można stwierdzić, że na skuteczność systemu zaliczkowania w RPO wpływają trzy główne czynniki: poziom wypłacanej zaliczki, czas jej wypłaty na konto beneficjenta oraz łatwość opracowania wymaganych dokumentów. Niestety w ostatnim aspekcie województwo kujawsko-pomorskie zostało wskazane w opracowaniu M. Chmielewskiej, dyrektor departamentu funduszy strukturalnych w Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych Lewiatan, jako jeden z trzech przykładów województw, gdzie procedury wypłaty zaliczki są zbyt zbiurokratyzowane.

Tabela 7. Benchmarking trzech rozwiązań dotyczących systemu zaliczkowania w 16-stu województwach.

L.p.	Województwo	Przewidziane rozwiązania w aspekcie zaliczkowania		
		Poziom zaliczkowania	Warunki wypłaty pierwszej transzy zaliczki	Okres wypłaty zaliczki
1	Dolnośląskie	35%	1. Wypełniony wniosek o płatność zaliczkową. 2. Uwzględnienie płatności zaliczkowej w umowie o dofinansowanie oraz w harmonogramie płatności.	30 dni od dnia zatwierdzenia wniosku o płatność
2	Kujawsko - pomorskie	80%	Wniosek o płatność wraz z kopiami faktur lub rachunków oraz umowy z wykonawcami (gdy z przepisów prawa wynika obowiązek ich zawarcia), przy czym wniosek o płatność Beneficjent przedkłada nie później niż na 20 dni przed terminem płatności faktury lub rachunku.	20 dni od dnia złożenia prawidłowo wypełnionego wniosku o płatność
3	Lubelskie	nd	nd	nd
4	Lubuskie	95%	1. Złożenie przez Beneficjenta Wniosku o płatność. 2. Poświadczenie Wniosku o płatność przez Instytucję Zarządzającą LRPO.	5 dni roboczych od dnia poświadczenia wniosku o płatność przez IZ LRPO
5	Łódzkie	70%	1. Wypełniony wniosek o płatność zaliczkową. 2. Uwzględnienie płatności zaliczkowej w umowie o dofinansowanie oraz w harmonogramie płatności.	20 dni roboczych od dnia zatwierdzenia wniosku o płatność
6	Małopolskie	nd	nd	nd
7	Mazowieckie	95%	1. Wypełniony wniosek o płatność zaliczkową. 2. Uwzględnienie płatności zaliczkowej w umowie o dofinansowanie oraz w harmonogramie płatności.	8 dni roboczych od momentu złożenia wniosku o płatność

8	Opolskie	40%	1. Złożenie przez Beneficjenta Wniosku o płatność. 2. podpisanie przez Beneficjenta umowy z wykonawcą/dostawcą lub dokonanie wyboru wykonawcy/dostawcy przed przekazaniem zaliczki. Umowa z wykonawcą dostawcą lub potwierdzenie wyboru wykonawcy/dostawcy jest dołączana do wniosku o płatność zaliczkową.	10 dni (dotyczy pierwszej zaliczki)
9	Podkarpackie	nd	nd	nd
10	Podlaskie	95%	Wypełniony wniosek o płatność zaliczkową.	1 zaliczka do 35 dni kalendarzowych od dnia złożenia przez Beneficjenta wniosku o płatność; kolejne zaliczki w terminie 30 dni kalendarzowych od momentu zatwierdzenia wniosku o płatność
11	Pomorskie	30%	1. Wypełniony wniosek o płatność zaliczkową złożony do IP II do końca miesiąca n-3 w przypadku wykorzystania zaliczki w miesiącu n, jednak nie później niż do 30 sierpnia danego roku. 2. Dostarczenie umowy z wykonawcą/dostawcą tej części realizacji projektu, która ma być sfinalizowana ze środków zaliczki lub zamówienia złożonego przez beneficjenta u dostawcy.	w terminie do 14 dni od dnia wpływu środków na rachunek bankowy IZ
12	Śląskie	nd	nd	nd
13	Świętokrzyskie	nd	nd	nd

14	Warmińsko - mazurskie	85%	<p>1. Złożenie wniosku o płatność zaliczkową (nie później niż 20 dni przed terminem płatności faktur, rachunków, innych dokumentów) - dokumenty księgowe należy przedłożyć na żądanie IZ</p> <p>2. Zatwierdzenie przez IZ RPO WiM wniosku o płatność zaliczkową</p>	14 dni od dnia złożenia Wniosku o płatność zaliczkową
15	Wielkopolskie	90%	<p>1. Złożenie Deklaracji zapotrzebowania na zaliczkę w celu określenia kwoty na jaką Beneficjent będzie składał wniosek o płatność zaliczkową oraz uzyskania informacji o możliwości udzielenia przez Instytucję Zarządzającą w kolejnym miesiącu wnioskowanej kwoty.</p> <p>2. Złożenie wniosku o płatność zaliczkową (po otrzymaniu pozytywnej informacji o możliwości udzielenia zaliczki) maksymalnie na kwotę wskazaną w Deklaracji oraz w oparciu o fakturę/inny dokument księgowy na podstawie którego dokonana zostanie płatność.</p>	w miesiącu w którym składany jest wniosek o płatność zaliczkową
16	Zachodniopomorskie	70%	<p>1. W terminach określonych w umowie o dofinansowanie</p> <p>2. Po złożeniu i zaakceptowaniu wniosku o płatność zaliczkową</p>	1 transza - 35 dni roboczych; kolejne transze do dwóch miesięcy (od momentu zatwierdzenia wniosku o płatność)

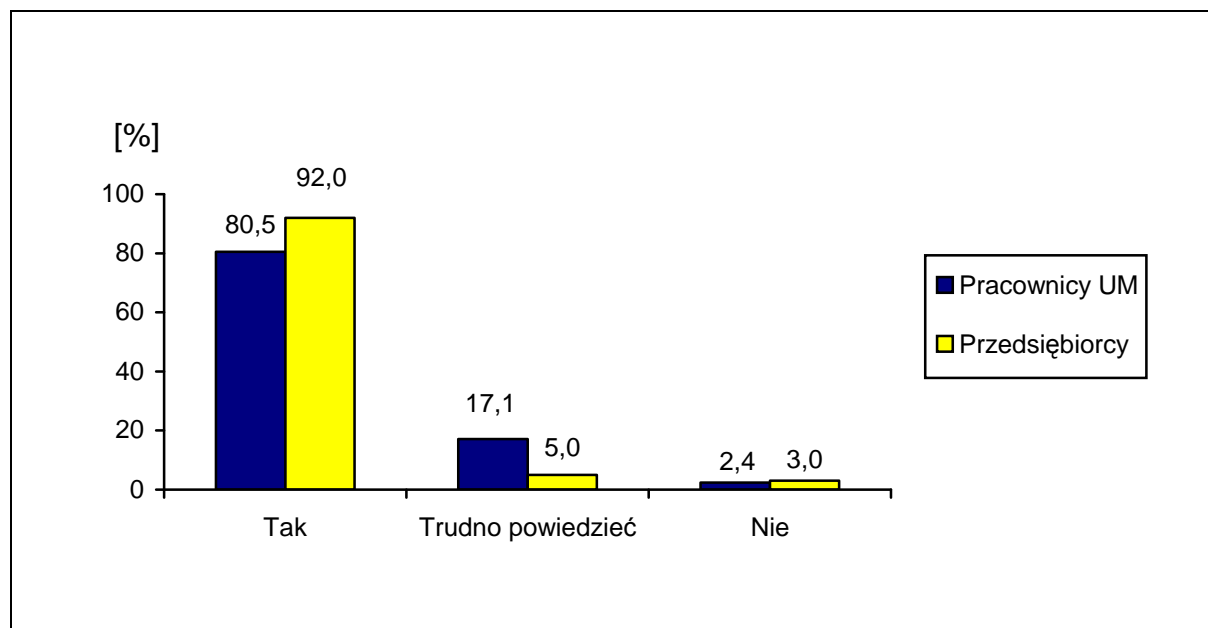
Źródło: Na podstawie zestawienia informacji o systemach zaliczkowych w PO IG i RPO w schematach wsparcia przeznaczonych dla przedsiębiorców, przygotowanego na zlecenie PKPP Lewiatan.

Dla Osi priorytetowej 5 w Działaniu 5.1 Rozwój instytucji otoczenia biznesu wdrożono:

1. Rozwiązanie polegające na ogłoszeniu dodatkowego konkursu w czerwcu 2009r., skierowanego do funduszy pożyczkowych i doręczeniowych przy poziomie dofinansowania 100% kosztów kwalifikowanych.
2. Ogłoszenie dodatkowego konkursu w 2009r. na projekty już zrealizowane bądź z okresem realizacji do 3 miesięcy (schemat de minimis) oraz zwiększenie kwoty alokacji dzięki przesunięciu środków finansowych z konkursu zaplanowanego na 2010 rok.

Spośród badanych pracowników UM 81% uznało, że ogłoszenie dodatkowego konkursu w ramach Działania 5.2.2 Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw było właściwym rozwiązaniem wdrożonym w ramach pakietu anty kryzysowego. Pozostałe 17% badanych nie umiało jednoznacznie ocenić tego rozwiązania (badanie ankietowe pracowników N=82).

Rysunek 3. *Ogłoszenie dodatkowego konkursu w 2009r. w Działaniu 5.2.2. Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw jako właściwe posunięcie ze strony Instytucji Zarządzającej RPO w opinii pracowników UM i przedsiębiorców*

Źródło: Opracowanie na podstawie badań wśród pracowników UM (N=82) i przedsiębiorców (CATI, N=73)

Według 92% badanych beneficjentów RPO WK-P w wywiadzie telefonicznym (CATI N=73) ogłoszenie dodatkowego konkursu w 2009r. w Działaniu 5.2.2. Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw było właściwym posunięciem ze strony Instytucji Zarządzającej RPO WK-P. Tylko 3% badanych uważa ogłoszenie dodatkowego konkursu za niewłaściwe. Można więc uznać to rozwiązanie za adekwatne i skuteczne do potrzeb badanych, do których rozwiązanie to było kierowane.

Natomiast większość respondentów zogniskowanego wywiadu grupowego reprezentująca sektor MMŚP utożsamiała wprowadzenie dodatkowego konkursu w Działaniu 5.2.2 z pakietem anty kryzysowym i oceniła to rozwiązanie także pozytywnie, zwłaszcza osoby, którym udało się z sukcesem złożyć wnioski. Pomimo, że badani stwierdzili, „*że nie wiadomo kiedy będą środki z tego działania*” to pomysł oceniono jako adekwatny do oczekiwań przedsiębiorców. Jednak część z rozmówców w tym aspekcie wskazała, że efekt dokonywania ciągłych zmian w harmonogramie konkursów na rok 2009 jest zjawiskiem niekorzystnym dla tych firm i podmiotów, które długofalowo planują inwestycje. Stwierdzono, że uruchamianie dodatkowych konkursów w RPO nie powinno mieć wpływu na zmianę harmonogramu i terminów innych konkursów. Niektórzy z rozmówców zwrócili również uwagę na występujące błędy w dokumentacji konkursowej i w wymaganych załącznikach oraz na dokonywanie zmian dokumentacji konkursowej już w trakcie trwania konkursu. Zdaniem badanych tego typu utrudnienia mają również wpływ na czas opracowania wniosku i jego jakość. Jako pozytywne rozwiązanie oceniono fakt wprowadzenia możliwości dokonywania poprawek do wniosku. Dodatkowy konkurs, przez niektórych uczestników focus group został oceniony jako „loteria” lub „ruletka”, bowiem mogły w nim ubiegać się o wsparcie projekty nawet słabe, spełniające tylko wymagane kryteria dostępu.

W aspekcie tego rozwiązania rozmówcy ponownie zwrócili uwagę na potrzebę ograniczenia liczby zmian dokonywanych w harmonogramie RPO WK-P, bowiem zakłóca to proces planowania zarówno inwestycji jak i tak ważnego dla aplikowania montażu finansowego. Brak przewidywalności w zakresie harmonogramu oraz bardzo długi czas rozpatrywania wniosków i podpisywania umów jest zakłóceniem dla procesu podejmowania kluczowych decyzji w przedsiębiorstwie. Wyjątkiem wskazanym przez beneficjentów był właśnie dodatkowy konkurs dla przedsiębiorców, w którym ocena wniosków przebiegała w ich opinii bardzo szybko i sprawnie.

68% badanych pracowników uznało przyspieszenie terminów ogłoszenia konkursów za skuteczne narzędzie anty kryzysowe, pozostałe 27% nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi, a tylko 4% badanych uznało, że nie jest to skuteczne rozwiązanie.

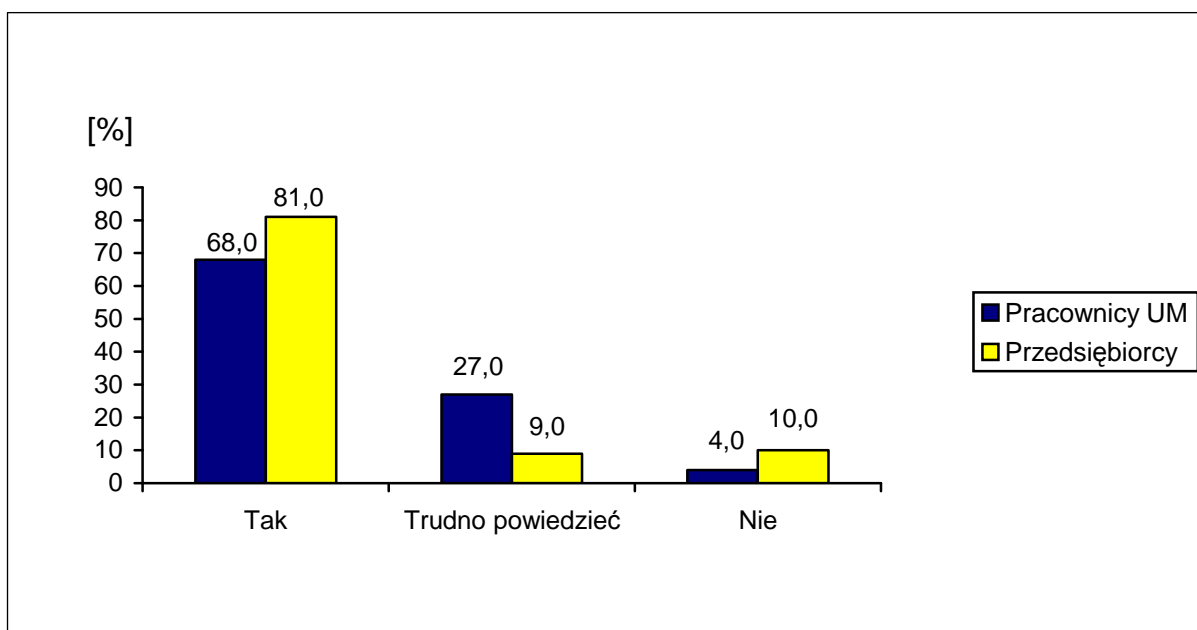
W opinii 45% badanych pracowników przyspieszenie terminów ogłoszenia konkursów w Osi V nie powinno wpłynąć na pogorszenie jakości składanych dokumentów przez wnioskodawców. Tylko 15% badanych uznało, że sytuacja taka może mieć miejsce, a 40% nie potrafiła udzielić jednoznacznej odpowiedzi (badanie ankietowe pracowników N=82).

Przyspieszenie terminów ogłoszenia konkursów w RPO WK-P za skuteczne narzędzie anty kryzysowe uznało 81% uczestników wywiadu telefonicznego (badanie beneficjentów N=73), a 10% nie zgadzało się z tą opinią.

Zdania beneficjentów wyrażone podczas wywiadów grupowych na ten temat były bardziej zróżnicowane. Większa część z badanych podkreślała, że jest to dobre rozwiązanie,

bowiem mogły z niego skorzystać ich firmy, jednak pozostali uważali, że przesuwanie terminów konkursów nie pozwala na właściwe planowanie inwestycji, szczególnie tych, których proces planowania jest długotrwały, a realizacja wymaga także dłuższego czasu (na przykład inwestycje budowlane).

Rysunek 4. Przyspieszenie terminów ogłoszenia konkursów w RPO WK-P jako skuteczne narzędzie anty kryzysowe w opinii pracowników UM i przedsiębiorców

Źródło: Opracowanie na podstawie badań wśród pracowników UM (N=82) i przedsiębiorców (CATI, N=73)

Wśród badanych podmiotów, które złożyły wniosek do RPO WK-P, aż 84% badanych uważa przeniesienie części alokacji środków w Działaniu 5.2.2. Wsparcie Inwestycji Przedsiębiorstw z roku 2010 na rok 2009 za skuteczne rozwiązanie anty kryzysowe (N=73).

Natomiast przedstawiciele firm konsultingowych w wywiadzie pogłębionym raczej negatywnie oceniali zwiększenie alokacji środków w konkursie dla przedsiębiorców, kosztem przesunięcia ich z konkursów zaplanowanych na 2010r. Zwrócono bowiem uwagę na nierównomierne w czasie rozdzielanie środków oraz na fakt, że część przedsiębiorców w oparciu o wcześniej przedstawiony harmonogram dla RPO WK-P planowała długofalowe inwestycje m.in. na przyszły rok (N=5).

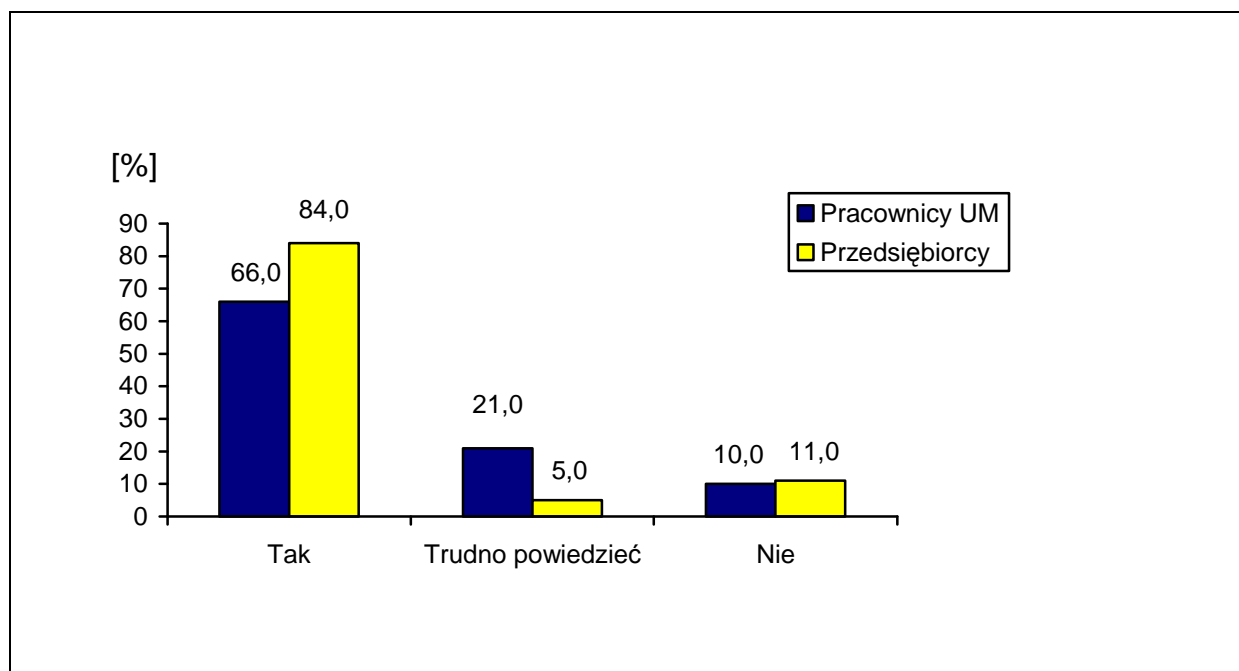
W opinii pracowników przeniesienie części alokacji środków uznane zostało jako skuteczne rozwiązanie anty kryzysowe przez ogółem 66% badanych, a tylko 10% badanych uznało to rozwiązanie za nieskuteczne. Natomiast 21% badanych nie potrafiło jednoznacznie ocenić tego rozwiązania (N=82)

„Jest skutecznym rozwiązaniem antykryzysowym ponieważ pozwoli firmom otrzymać zastrzyk finansowy, poszerzyć ich rozwój i działalność, które pozwolą na skuteczniejszą działalność na rynku, umożliwi walkę ze wzrostem bezrobocia, spowoduje obniżenie poziomu konkurencyjności i efektywności”
(cytat wypowiedzi z kwestionariusza ankiety dla pracowników)

Wśród odpowiedzi uzasadniających skuteczność tego rozwiązania badani pracownicy wskazali:

- pobudzenie i rozwój przedsiębiorczości w regionie dzięki dodatkowym środkom, a także możliwość wzrostu gospodarczego,
- szybszą dostępność środków dla beneficjentów,
- możliwość ograniczenia stopy bezrobocia przez tworzenie nowych miejsc pracy u beneficjentów RPO WK-P,
- poprawę konkurencyjności przedsiębiorstw, w tym wprowadzenie na rynek nowych usług i produktów,
- możliwość skorzystania z funduszy przez większą liczbę przedsiębiorstw,
- przyspieszenie tempa inwestycji w przedsiębiorstwach.

Rysunek 5. Przeniesienie części alokacji środków w Działaniu 5.2.2. Wsparcie Inwestycji Przedsiębiorstw z roku 2010 na rok 2009 jako skuteczne rozwiązanie antykryzysowe w opinii pracowników UM i przedsiębiorców

Źródło: Opracowanie na podstawie badań wśród pracowników UM (N=82) i przedsiębiorców (CATI, N=73)

Wśród badanych pracowników, którzy uznali to rozwiązanie za nieskuteczne (10%) wskazane zostały następujące przyczyny:

- możliwe pogorszenie jakości projektów,
- zbyt dużą liczbę konkursów w 2009r.,
- pozbawienie szans wnioskodawców, którzy zamierzali się ubiegać o środki w 2010 roku.

Pracownicy, którzy nie umieli jednoznacznie ocenić skuteczności tego rozwiązania wskazali m.in. jako powód, że: „w chwili obecnej trudno określić jakość składanych wniosków. Być może w roku 2010 projekty byłyby ciekawsze, bardziej przemyślane. Niektórzy przedsiębiorcy przygotowywali się do w/w konkursu na 2010 rok...”.

Pierwsze rozwiązanie jest adekwatne do zwiększonych potrzeb kredytowych, zwłaszcza przedsiębiorców ubiegających się o wsparcie unijne na realizowane inwestycje, którzy w związku ze skutkami kryzysu gospodarczego mają utrudniony dostęp do kredytów bankowych. Ponadto rozwiązanie to może być skutecznym narzędziem wspomagającym realizację planowanych inwestycji w ramach RPO WK-P, a także dla przedsiębiorców, którzy potrzebują okresowego wsparcia finansowego w związku z pogarszającą się sytuacją rynkową.

Dodatkowy konkurs pozwolił przedsiębiorcom, którzy zrealizowali już swoje inwestycje lub będą je kończyli w najbliższym czasie na uzyskanie dodatkowego wsparcia finansowego.

Dla Osi priorytetowej 7 Wspieranie przemian w miastach i w obszarach wymagających odnowy w Działaniu 7.1 Rewitalizacja zdegradowanych dzielnic miast wybrano następujące zadania do wdrożenia:

1. Skrócenie czasu na ocenę Lokalnych Programów Rewitalizacji,
2. Wprowadzenie zasady, iż każde miasto powinno wykorzystać kwotę w wysokości ok. 1/7 przyznanej alokacji z EFRR do 30.09.2010 r.
3. Wyznaczenie terminu złożenia Lokalnego Programu Rewitalizacji do Departamentu Polityki Regionalnej do oceny formalnej na koniec sierpnia 2009 roku.
4. Ogłoszenie dodatkowego konkursu planowanego na połowę 2010 roku na projekty w ramach LPR.
5. Możliwość złożenia wniosku o dofinansowanie po zakończeniu oceny formalnej LPR, a w trakcie oceny merytorycznej prowadzonej przez Departament Planowania Strategicznego i Gospodarczego.

W związku z rozwiązaniem dotyczącym usprawnienia wdrażania Działania 7.1 Rewitalizacja zdegradowanych dzielnic miast zapytano pracowników o ich ocenę propozycji rozwiązań w tym zakresie. Dlatego poproszono o wypowiedź tylko tych pracowników, którzy mają wiedzę o tym działaniu. Spośród badanych 62% nie było związanych z Działaniem dotyczącym LPR. Natomiast pozostałe osoby mające wiedzę w tym obszarze - 24% uznały, że założone terminy składania LPR są adekwatne do zakresu pracy jaką należy poświęcić temu zagadnieniu. Wyznaczenie w/w terminów nie spowoduje, w opinii 24% badanych, zmniejszenia zainteresowania konkursem, a pozostałe 52% nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Przedstawiciel Grupy Roboczej ds. zarządzania ryzykiem potwierdził, że na obecnym etapie wszystkie złożone przez samorzady miast wnioski i LPR zostały rozpatrzone, a odpowiednie komórki UM wspierają proces aplikowania o te środki.

Powyższe rozwiązania mogą skutecznie wesprzeć jednostki samorządu terytorialnego w realizacji zadań związanych z rewitalizacją dzielnic miast, szczególnie tych, w których prace nad Lokalnymi Programami Rewitalizacji były rozpoczęte dużo wcześniej.

Do chwili zakończenia badania, w otwartym naborze dla działania 7.1 Rewitalizacja zdegradowanych dzielnic miast realizowanego w okresie od 02.02.2009 - 26.06.2009 złożono trzy wnioski na kwotę dofinansowania 10 246 889,52 PLN (trwa ocena formalna), od 01.09.2009r. trwa nadal otwarty nabór.

W odniesieniu do wszystkich osi priorytetowych w RPO WK-P wprowadzono następujące zadania dotyczące wnioskodawców:

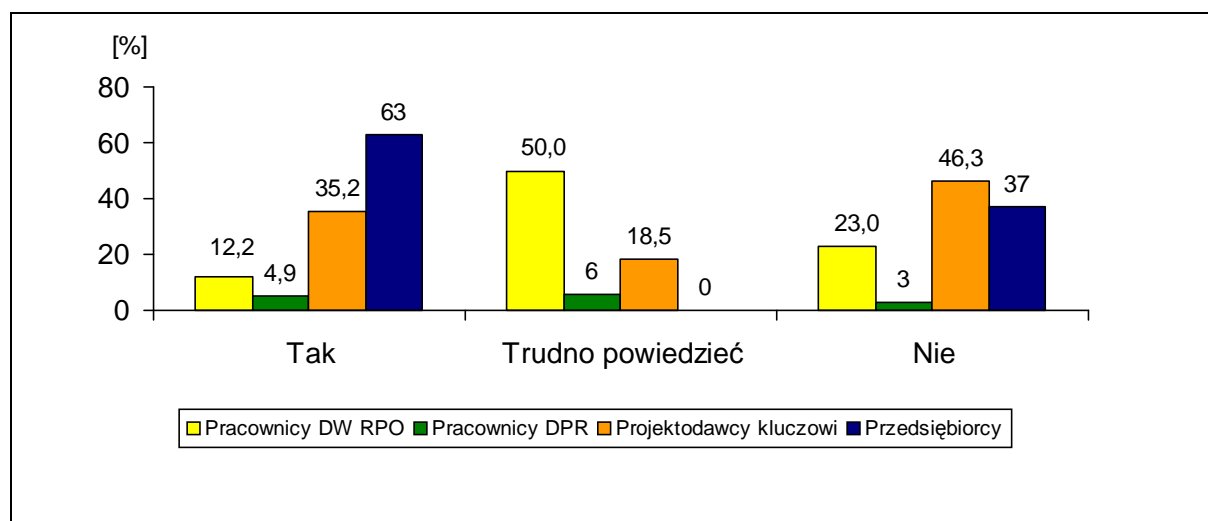
1. Wprowadzenie zapisów mobilizujących beneficjenta do dostarczenia dokumentów do przygotowania umowy o dofinansowanie w terminie 21 dni.
2. Zamieszczanie na stronie internetowej www.fundusze.kujawsko-pomorskie.pl kwartalnego rankingu podmiotów realizujących projekty najbardziej sprawnie i najmniej sprawnie pod kątem zgodności z pierwotnym harmonogramem realizacji, stanowiącym załącznik do umowy o dofinansowanie.

Plan wprowadzenia rankingu podmiotów realizujących projekty najbardziej sprawnie i najmniej sprawnie pod kątem zgodności z harmonogramem został uznany za skuteczne narzędzie mobilizujące projektodawców do przestrzegania własnego harmonogramu tylko przez 18% badanych pracowników. Warto zaznaczyć, że rozpatrując rozkład odpowiedzi udzielonych przez pracowników DW RPO i DPR okazuje się, że zwolenników takiego rozwiązania jest 40% w DPR i 14% w DW RPO. Natomiast jako nieskuteczne rozwiązanie uznało go ogółem 26% wszystkich badanych. Niestety aż 55% nie miało zdania na ten temat. (N=82)

Wśród uzasadnień swojego stanowiska przez badanych można wskazać:

- promowanie najlepszych realizatorów projektów,
- mobilizację projektodawców do przestrzegania harmonogramu i troskę o publiczny wizerunek firmy.
- Natomiast przeciwnicy tego rozwiązania w swoim uzasadnieniu wskazali m.in. , że:
- nie jest to kryterium obiektywne,
- nie można porównywać projektów w tym zakresie,
- większość elementów realizowanych inwestycji jest niezależnych od beneficjenta (trudności obiektywne),
- beneficjenci rzadko odwiedzają strony internetowe, a więc nie będą mieli wiedzy o rankingu,
- narażenie beneficjentów na antyreklamę.

Rysunek 6. Ranking podmiotów realizujących projekty najbardziej sprawnie i najmniej sprawnie pod kątem zgodności z harmonogramem jako skuteczne narzędzie mobilizujące projektodawców do przestrzegania własnego harmonogramu w opinii badanych.

Źródło: Opracowanie na podstawie badań wśród pracowników UM (N=82), przedsiębiorców (CATI, N=73) oraz projektodawców kluczowych (CAWI, N=54)

W celu uzyskania bardziej pogłębionych opinii na ten temat zadano to samo pytanie uczestnikom wywiadu telefonicznego – beneficjentom RPO WK-P. 63% badanych planowane wprowadzenie rankingu uznało za skuteczne narzędzie mobilizujące projektodawców do przestrzegania własnego harmonogramu. Wśród opinii osób, które zdecydowały się ją uzasadnić dominowały odpowiedzi, że ranking ten zmobilizuje projektodawców do przestrzegania harmonogramu, natomiast przeciwnicy tego rozwiązania uważają, że realizacja projektu i harmonogramu nie zawsze zależy od podmiotu realizującego projekt.

„harmonogram nie zawsze jest uzależniony od firmy i jej działalności, a od firmy jaka tworzyła i pisała projekt”
 „za bardzo stresujące, nic to nie da”
 „złe narzędzie do mobilizacji”
 (cytat wypowiedzi z kwestionariusza ankiety telefonicznej)

Zamiar wprowadzenia internetowego rankingu podmiotów realizujących projekty najbardziej sprawnie i najmniej sprawnie pod kątem zgodności z harmonogramem podzielił badanych przedstawicieli firm konsultingowych na dwie grupy. Zwolennicy tego rozwiązania uznali, że mogą zostać premiiowane w ten sposób projekty realizowane zgodnie z harmonogramem, a projekty realizowane niezgodnie z harmonogramem będą na końcu internetowego rankingu. Natomiast przeciwnicy tego rozwiązania zwrócili uwagę, że projekty

różnią się pomiędzy sobą specyfiką i wpływają na nie czynniki zewnętrzne, a większość projektów nie kończy się zgodnie z planem.

W opinii uczestników wywiadu focus group z MMŚP zamiar wprowadzenia internetowego rankingu został oceniony negatywnie, a dyskusja na ten temat wzbudziła liczne emocje. Wśród negatywnych cech takiego rozwiązania wskazywano:

- wpływ czynników zewnętrznych na proces realizacji inwestycji,
- dezaktualizację harmonogramu projektu ze względu na zmiany wprowadzane w harmonogramie konkursów UM,
- nagminne przesuwanie terminów zakończenia oceny wniosków przez UM,
- niedotrzymywanie terminów zawierania umów z beneficjentami, którym została przyznana dotacja,
- niemożność porównywania w tym aspekcie bardzo różnych projektów inwestycyjnych (zakup a budowa),
- konieczność przeznaczenia dodatkowego czasu pracowników na tworzenie rankingu,
- kreowanie negatywnego wizerunku przedsiębiorstw na stronie UM, pomimo, że odstępstwa od harmonogramu mogą nie być ich winą,
- prezentowanie w mniej korzystnej sytuacji przedsiębiorstw, które dokonują złożonych inwestycji, w których ryzyko odstępstwa od harmonogramu ze względu na czynniki zewnętrzne jest bardzo wysokie.

Część rozmówców zwróciła uwagę, że ranking tego typu mógłby być tworzony dla zbadania zgodności procedur stosowanych przez UM w zakresie zachowania ich terminowości. Dodatkowo badani stwierdzili, że każdy przedsiębiorca chce realizować swój projekt zgodnie z założonym harmonogramem, ma świadomość konsekwencji wynikających z jego nie przestrzegania i zapisów obowiązujących beneficjenta w umowie.

Pierwsze z zadań dotyczące wprowadzenia zapisów mobilizujących beneficjenta do dostarczenia dokumentów do przygotowania umowy o dofinansowanie w terminie 21 dni jest adekwatne w odniesieniu do potrzeb, w zakresie zachowania ustalonych terminów przez UM na przygotowanie umowy o dofinansowanie. Termin ten jest również wystarczający na zgromadzenie wszystkich niezbędnych dokumentów do podpisania umowy, również w opinii badanych.

Drugie z rozwiązań jest nieadekwatne w związku ze specyfiką różnorodnych projektów realizowanych w ramach RPO WK-P. Propozycja utworzenia rankingu spotkała się wśród uczestników wywiadów z jednoznacznie negatywnym odbiorem, a ponadto do czasu zakończenia badania rozwiązanie to nie zostało wdrożone.

3.2. Analiza wdrożonych uproszczeń proceduralnych dla wnioskodawców

W ramach pakietu antykryzysowego wdrożono także uproszczenia dla obecnych i potencjalnych beneficjentów RPO WK-P.

1. W ramach Działania 5.5 Promocja i rozwój markowych produktów, rezygnacja z wymogu załączania przez wnioskodawców jednego z załączników, dotyczącego studium wykonalności bądź biznes planu w zależności od statusu wnioskodawcy.

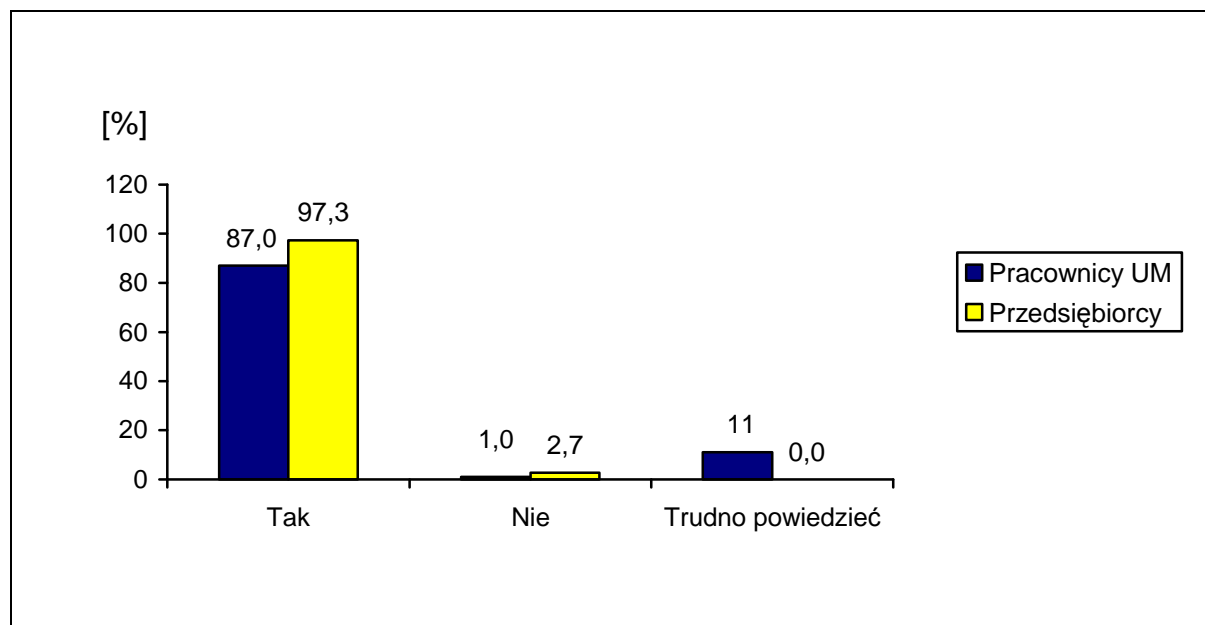
Rezygnacja z załączników (Studium Wykonalności, Business Plan) na etapie składania wniosków do Działania 5.5 w opinii 74% pracowników DW RPO ułatwiła proces weryfikacji i oceny tych wniosków. Natomiast 26% badanych nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi.

2. Wprowadzenie na etapie naboru wniosków o dofinansowanie oświadczeń beneficjentów, zamiast dotychczasowych zaświadczeń z urzędów i instytucji.

Wprowadzenie oświadczeń (zamiast odpowiednich zaświadczeń) wymaganych od beneficjentów na etapie składania wniosku w opinii 87% badanych pracowników uprościło proces aplikacji. Oznacza to, że rozwiązanie to można uznać za skuteczne zwłaszcza, że wcześniejsze badania ewaluacyjne wykazały potrzebę wdrażania uproszczeń na tym etapie. Tylko 1% badanych nie dostrzegł pozytywnych aspektów tego rozwiązania (N=82).

Podobnie 97% badanych beneficjentów RPO WK-P uznało wprowadzenie oświadczeń (zamiast odpowiednich zaświadczeń) dla beneficjentów na etapie składania wniosku za istotny element uproszczenia w procesie aplikacji. Pracownicy wskazywali, że jest więc to rozwiązanie adekwatne do oczekiwań jego odbiorców (N=73).

Rysunek 7. Opinia pracowników UM i przedsiębiorców na temat oceny uproszczenia procesu aplikacji poprzez wprowadzenie oświadczeń (zamiast odpowiednich zaświadczeń) beneficjentów na etapie składania wniosków

Źródło: Opracowanie na podstawie badań wśród pracowników UM (N = 82) i przedsiębiorców (CATI, N = 73)

3. Rezygnacja z preselekcji.

W opinii 74% także rezygnacja z preselekcji wniosków jest skutecznym rozwiązaniem dla procesu wdrażania RPO WK-P. Można uznać to rozwiązanie za kolejne, które ogranicza nadmierne procedury wpływające negatywnie na proces wdrażania.

4. Zamieszczenie karty oceny formalnej na stronie internetowej IZ w celu weryfikacji poprawności sporządzenia wniosku.

W opinii 67% pracowników udostępnienie karty oceny formalnej beneficjentom może mieć pozytywny wpływ na jakość składanych wniosków, natomiast 29% uznało, że to rozwiązanie ma tylko częściowy wpływ na ich jakość (N=82).

Wśród pozytywnych uzasadnień swojego stanowiska przez badanych można wskazać:

- unikanie błędów przez beneficjentów na etapie opracowywania wniosków,
- jawność procedur oceny,
- zwiększenie liczby prawidłowo wypełnionych wniosków,
- dokonanie wstępnej weryfikacji poprawności własnego wniosku,
- podniesienie poziomu świadomości beneficjentów w zakresie ocenianych kryteriów,
- zwrócenie uwagi na jakość opracowywanych wniosków.

Do głównych uzasadnień wypowiedzi, że rozwiązanie to tylko częściowo wpłynie na jakość składanych wniosków można zaliczyć poniższe cytaty:

- „beneficjent składa wniosek przede wszystkim pod kątem karty oceny”
- „nie wszystkie pytania w karcie są precyzyjne i zrozumiałe”

(cytat wypowiedzi z kwestionariusza ankiety pracowników UM)

Udostępnienie karty oceny formalnej badani przedstawiciele firm konsultingowych w większości uznali także za adekwatne rozwiązanie, umożliwiające m.in. zwrócenie beneficjentom uwagi na kryteria dostępu i obszary premiowane, a więc skuteczne aplikowanie o środki unijne.

84% spośród badanych beneficjentów RPO WK-P uznało udostępnienie beneficjentom karty oceny formalnej w ramach pakietu antykryzysowego dla celów sprawdzenia poprawności opracowanego wniosku za bardzo dobre i dobre rozwiązanie.

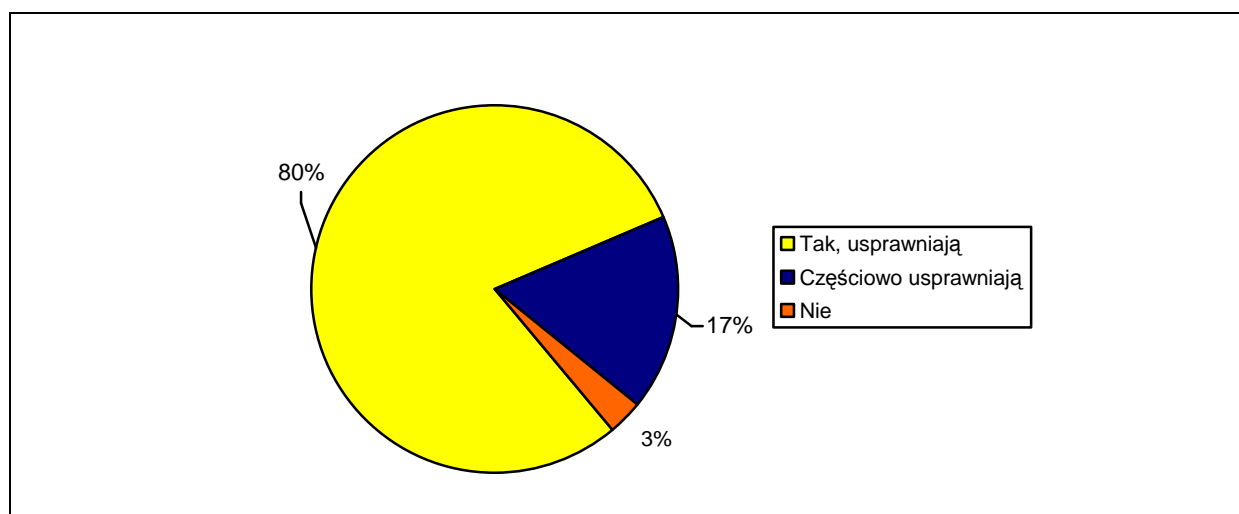
Tabela 8. Ocena udostępnienia beneficjentom karty oceny formalnej

Bardzo źle	Źle	Średnio	Dobrze	Bardzo dobrze
0	0	16,4%	60,3%	23,3%

Źródło: opracowanie własne

Wszystkie wdrożone uproszczenia proceduralne dla wnioskodawców, wdrożone w ramach pakietu antykryzysowego zostały ocenione przez 79% pracowników pozytywnie. Tyle samo pracowników uznało, że usprawnią one proces wdrażania RPO WK-P. Pozostałe 17% uznało, że wdrożone rozwiązania częściowo usprawniają ten proces (N=82).

Rysunek 8. Wdrożone uproszczenia dla beneficjentów w ramach pakietu antykryzysowego i ich wpływ na usprawnienie procesu wdrażania działań w RPO WK-P w opinii pracowników UM

Źródło: Opracowanie na podstawie badań wśród pracowników UM (N=82)

3.3. Analiza i ocena rozwiązań dotyczących projektów kluczowych

W ramach pakietu anty kryzysowego wdrożono również rozwiązania skierowane do projektodawców kluczowych. Należą do nich:

1. Dodatkowy nabór uzupełniający do Indykatywnego Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych na projekty beneficjentów, którzy zrealizowali już inny projekt w ramach RPO WK-P.
2. Dodatkowy nabór projektów kluczowych dotyczących dróg wojewódzkich na wartość oszczędności przetargowych powstałych przy realizacji projektów kluczowych obejmujących drogi wojewódzkie, znajdujących się w Indykatywnym Wykazie Projektów Kluczowych.
3. Weryfikacja projektów znajdujących się w Indykatywnym Wykazie Projektów Kluczowych pod kątem obecnej sytuacji społeczno-gospodarczej i możliwości realizacji projektu zgodnie z założonym harmonogramem.

Natomiast w punkcie „Pozostałe działania Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym” do wyżej wymienionych beneficjentów zdefiniowane zostały dodatkowe rozwiązania:

1. Obsługa i monitoring projektów kluczowych.
2. Pomoc i indywidualne doradztwo pracowników w zakresie problemów związanych z przygotowaniem projektów do realizacji i złożenia wniosku o dofinansowanie.
3. Indywidualne doradztwo, które jest możliwe dzięki analizowaniu informacji miesięcznych przekazywanych do Urzędu Marszałkowskiego.

W opinii 22% badanych pracowników wprowadzenie pakietem anty kryzysowym zwiększenia poziomu dofinansowania dla niektórych projektów kluczowych zapewni terminową ich realizację. 23% badanych nie potrafiło udzielić odpowiedzi, a 7% uważa, że to rozwiązanie nie ma wpływu na terminową realizację projektów (N=82).

W sumie 33% badanych pracowników uznało, że lepiej jest realizować mniej projektów z większym poziomem dofinansowania, a 13% uważa, że lepiej jest realizować więcej projektów kluczowych z mniejszym poziomem dofinansowania.

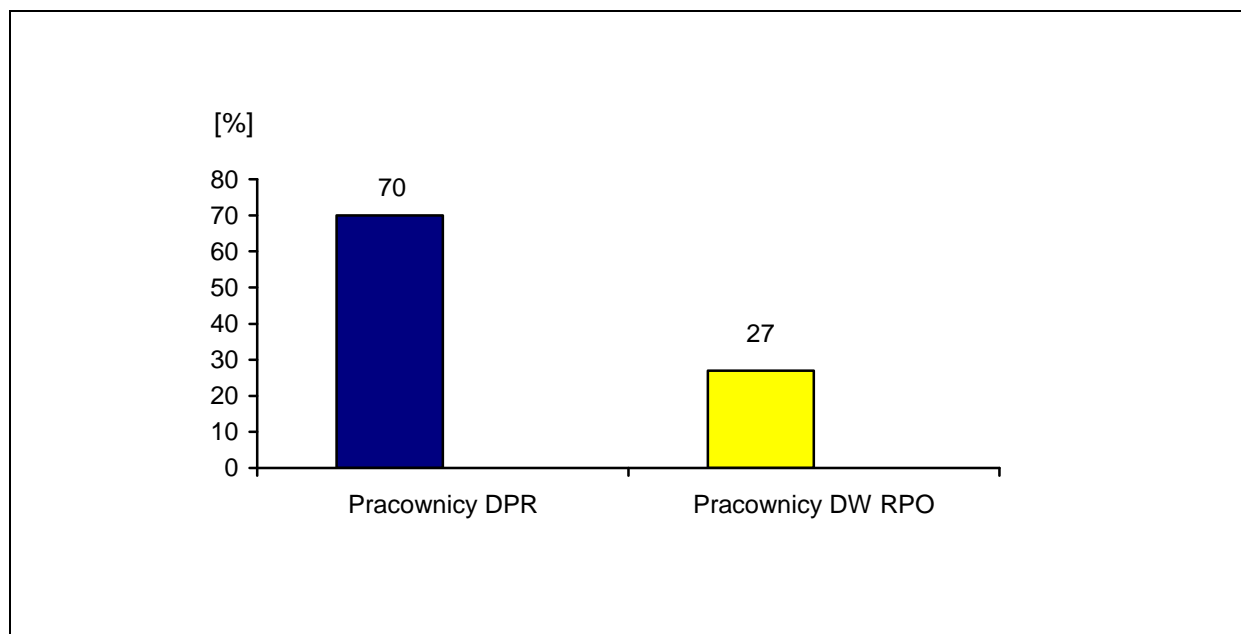
Rozpatrując rozkład odpowiedzi w DW RPO i DPR zauważa się, że aż 70% pracowników DPR preferuje pierwsze rozwiązanie, a tak samo uważa tylko 27% pracowników DW RPO. Pozostałe 54% nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Zwolennicy realizowania mniejszej liczby projektów z większym poziomem dofinansowania za zalety takiego rozwiązania uznali:

- położenie nacisku na jakość projektu, a nie na ich liczbę,
- realizację projektów, które mają znaczący charakter dla regionu,

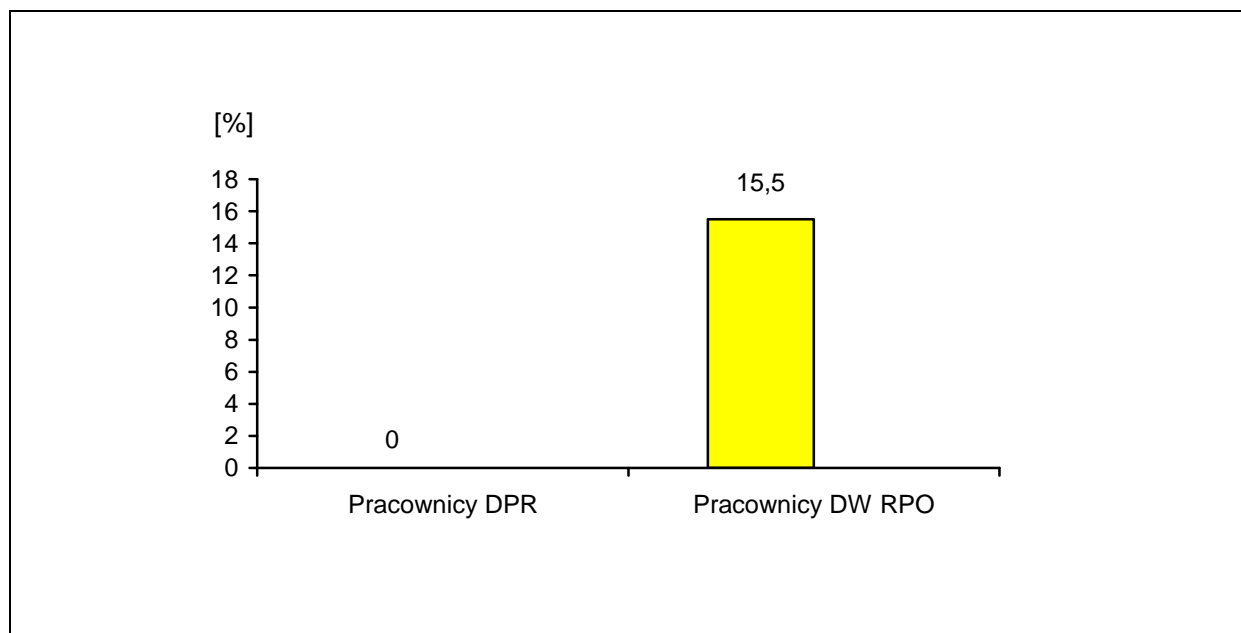
- mniejsza liczba projektów pozwala przyspieszać stan wdrażania RPO WK-P i szybsze wykorzystanie alokacji finansowej.

Rysunek 9. Zwolennicy realizacji mniejszej liczby projektów z większym poziomem dofinansowania

Źródło: Opracowanie na podstawie badań wśród pracowników UM (N =82)

Rysunek 10. Zwolennicy realizacji większej liczby projektów z mniejszym poziomem dofinansowania

Źródło: Opracowanie na podstawie badań wśród pracowników UM (N =82)

„mniejsza liczba projektów priorytetowych z większym dofinansowaniem pozwoliłaby skupić się na projektach rzeczywiście najbardziej przyczyniających się do rozwoju województwa. Ponadto pozwoliłoby to sprawniej zarządzać procesem przygotowania do ich realizacji”

(cytat wypowiedzi z kwestionariusza ankiety pracowników)

Zwolennicy realizowania większej liczby projektów kluczowych z mniejszym poziomem dofinansowania za zalety takiego rozwiązania uznali:

- większą liczbę podmiotów, która skorzysta z dofinansowania w ramach RPO,
- większą liczbę zrealizowanych zadań,

„uważam, że w ramach praktyki zrównoważonego rozwoju im więcej projektów znaczących tym większa szansa na wyrównanie różnic pomiędzy powiatami naszego regionu”

(cytat wypowiedzi z kwestionariusza ankiety pracowników)

W związku z realizacją wielu projektów kluczowych oraz faktem, że jeden podmiot może realizować kilka projektów, jednym z rozwiązań wdrożonych pakietem antykryzysowym jest stała weryfikacja projektów kluczowych. Również w opinii 76% badanych pracowników istnieje taka potrzeba. Pozostałe 24% badanych udzieliło odpowiedzi „trudno powiedzieć”.

Wśród uzasadnień swojej opinii przez badanych można wskazać:

- rozwiązanie to pozwala na wyeliminowanie projektów, których realizacja jest mało prawdopodobna,
- pozwala to na interwencję w przypadku zagrożenia projektu,
- pozwala to na wybór projektów przyczyniających się do znacznego rozwoju regionu,
- pozwala to na monitorowanie etapu przygotowania i realizacji projektów o znaczeniu strategicznym,
- pozwala na badanie realizacji założonych celów i wskaźników,
- pozwala to na kontrolę realizacji projektu z harmonogramem,
- pozwala na monitorowanie projektów w kontekście dynamicznej sytuacji społeczno-gospodarczej

„W czasie realizacji danego projektu zachodzi wiele zmian, często bardzo istotnych, istnieje ryzyko powstania dużych rozbieżności z założeniami pierwotnymi, stała weryfikacja umożliwia zminimalizowanie takiego ryzyka”
(cytat wypowiedzi z kwestionariusza ankiety pracowników)

Powyższe wypowiedzi potwierdzają zasadność wprowadzenia takiej weryfikacji, uważa tak 67% badanych (55 osób), a rozpatrując rozkład odpowiedzi obu Departamentów, aż 90% (9 osób) badanych z DPR potwierdza zasadność takiej weryfikacji oraz 63% (45 osób) pracowników z DW RPO. Oznacza to, że weryfikacja pozwoli na wyeliminowanie projektów nie mających szans na realizację odpowiednio wcześniej. Można uznać to rozwiązanie za adekwatne i skuteczne.

Z uwagi na fakt, że jeden z punktów pakietu antykryzysowego dotyczył wyłącznie projektów kluczowych postanowiono w koncepcji badania objąć również grupę beneficjentów projektów kluczowych.

W związku z faktem, że większość pytań zawartych w ankiecie elektronicznej skierowanej do beneficjentów kluczowych dotyczyła rozwiązań wdrożonych w ramach pakietu antykryzysowego zapytano badanych najpierw o jego znajomość. 76% (41 osób) spośród badanych posiadało wiedzę na temat pakietu.

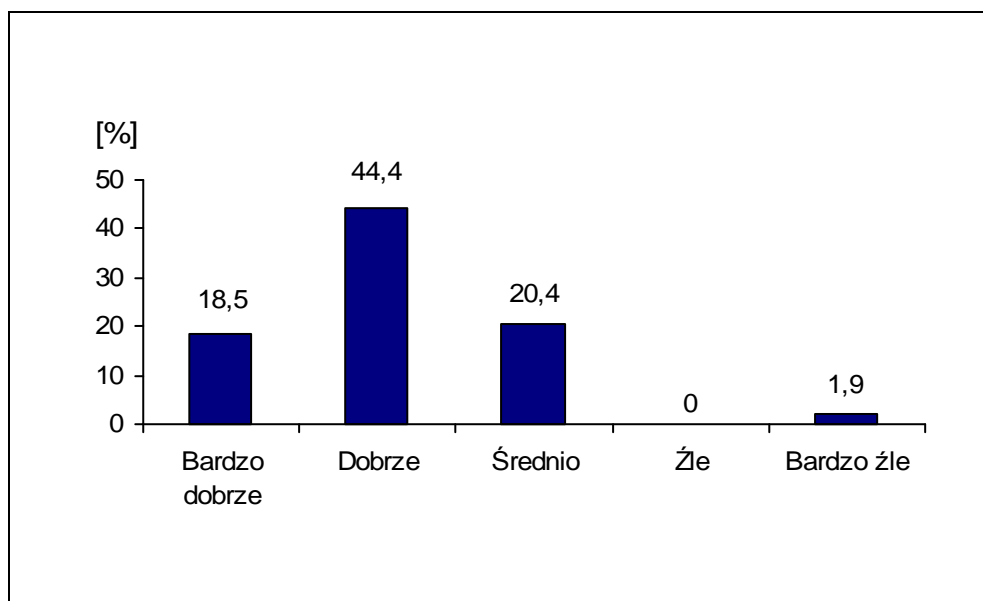
Ze wszystkich badanych, aż 85% (46 osób) zadeklarowało korzystanie z bieżącej pomocy i doradztwa pracowników UM w zakresie rozwiązywania problemów związanych z przygotowaniem projektów do realizacji i/lub złożenia wniosku o dofinansowanie projektu. Pozostałe 15% (8 osób) nie korzystała dotychczas z tych form wsparcia.

Badani mogli dokonać oceny bieżących kontaktów z pracownikami UM w skali od 1 do 5, gdzie 5 oznaczało ocenę najwyższą. W sumie 69% (37 osób) oceniło te kontakty jako bardzo dobre i dobre, a pozostałe 17% (9 osób) jako średnie. Można więc uznać, że ponad połowa respondentów jest zadowolona z pomocy pracowników UM oferowanej dla projektodawców kluczowych.

W związku z zakresem planowanych i realizowanych inwestycji w ramach pakietu antykryzysowego wprowadzono możliwość korzystania przez tych projektodawców z indywidualnego doradztwa. Do tej pory z tej formy doradztwa skorzystało 19% (10 osób) badanych, a kolejne 19% (10 osób) zamierza dopiero skorzystać.

Spośród osób, które skorzystały z tego doradztwa 62% (24 osoby) oceniła jego jakość pozytywnie; jako bardzo dobrą (18%) (10 osób) i dobrą (44%) (24 osoby). Pozostałe 20% (11 osób) oceniło jakość doradztwa średnio, a tylko 2% (1 osoba) oceniła jakość doradztwa bardzo źle. Dokonane oceny wskazują jednak na możliwość poprawienia jakości tych usług.

Rysunek 11. Ocena jakości udzielonego doradztwa w opinii projektodawców kluczowych

Źródło: Opracowanie na podstawie badań wśród projektodawców kluczowych (N =54)

Biorąc pod uwagę, że część spośród projektów kluczowych jest jeszcze w początkowym stadium realizacji zapytano beneficjentów o zakres wiedzy specjalistycznej jakiej potrzebują na obecnym etapie.

Wśród wskazanych potrzeb dominują następujące obszary tematyczne:

- Prawo Zamówień Publicznych,
- monitoring i ewaluacja,
- zarządzanie projektami unijnymi,
- rozliczanie projektu i wniosku o płatność,
- pomoc publiczna,
- kwalifikowalność wydatków oraz podatku VAT.

„wszystkie potrzebne informacje uzyskuje na bieżąco od opiekuna projektu kluczowego”
(cytat wypowiedzi z kwestionariusza ankiety elektronicznej dla beneficjentów)

Spośród badanych 80% (43 osoby) zadeklarowało, że jest w stanie realizować swoje zadania projektowe zgodnie z założonym harmonogramem projektu. Natomiast tylko 1/5 projektodawców dostrzega zagrożenia wpływające na konieczność weryfikacji swoich harmonogramów.

Wśród wskazanych powodów odstępstwa od harmonogramu znalazły się:

„Harmonogram ulega opóźnieniu, ponieważ nie jest zakończony montaż finansowy”
„Z uwagi na trwającą procedurę pozyskania całości terenu pod realizację inwestycji,
z przyczyn nie leżących po stronie beneficjenta”
(cytat wypowiedzi z kwestionariusza ankiety elektronicznej dla beneficjentów)

Pomimo, że 80% (43 osoby) projektodawców kluczowych twierdzi, że jest w stanie realizować inwestycje zgodnie z przedstawionym we wniosku harmonogramem, to tylko 35% (19 osób) pomysł wprowadzenia rankingu podmiotów realizujących projekty w RPO WK-P najbardziej sprawnie i najmniej sprawnie pod kątem zgodności z harmonogramem uważa za skuteczne narzędzie mobilizujące projektodawców do zachowania zgodności. Pozostałe 46% (25 osób) badanych stwierdziło, że ranking ten nie będzie skutecznym narzędziem mobilizującym projektodawców. Blisko 19% (10 osób) nie miało zdania w tym temacie. Warto zwrócić uwagę, że opinia tych beneficjentów jest zbieżna z pozostałą opinią grup beneficjentów. (N=54)

Pomimo, że w sumie 53% (29 osób) badanych oceniło pozytywnie weryfikację projektów pod kątem zgodności z harmonogramem, to jednak aż 72% (39 osób) respondentów uważa, że istnieje stała potrzeba weryfikacji list projektów kluczowych. Zdaniem 63% (34 osoby) dokonywanie weryfikacji pozwoli na wyeliminowanie projektów nie mających szans na ich realizację.

Planowana weryfikacja projektów kluczowych pod kątem dokonania oceny możliwości realizowania projektu zgodnie z harmonogramem została oceniona przez 9% (5 osób) badanych jako bardzo dobre rozwiązanie oraz przez 44% (24 osoby) jako dobre rozwiązanie.

W związku z wprowadzeniem w pakiecie anty kryzysowym naboru uzupełniającego do Indyktywnego Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych na projekty beneficjentów, którzy zrealizowali już inny projekt w ramach RPO WK-P poproszono badanych o ocenę tego pomysłu. Ponad połowa (54%) (29 osób) badanych oceniła to rozwiązanie jako bardzo dobre i dobre, a jako średnie oceniło 35% (19 osób) badanych.

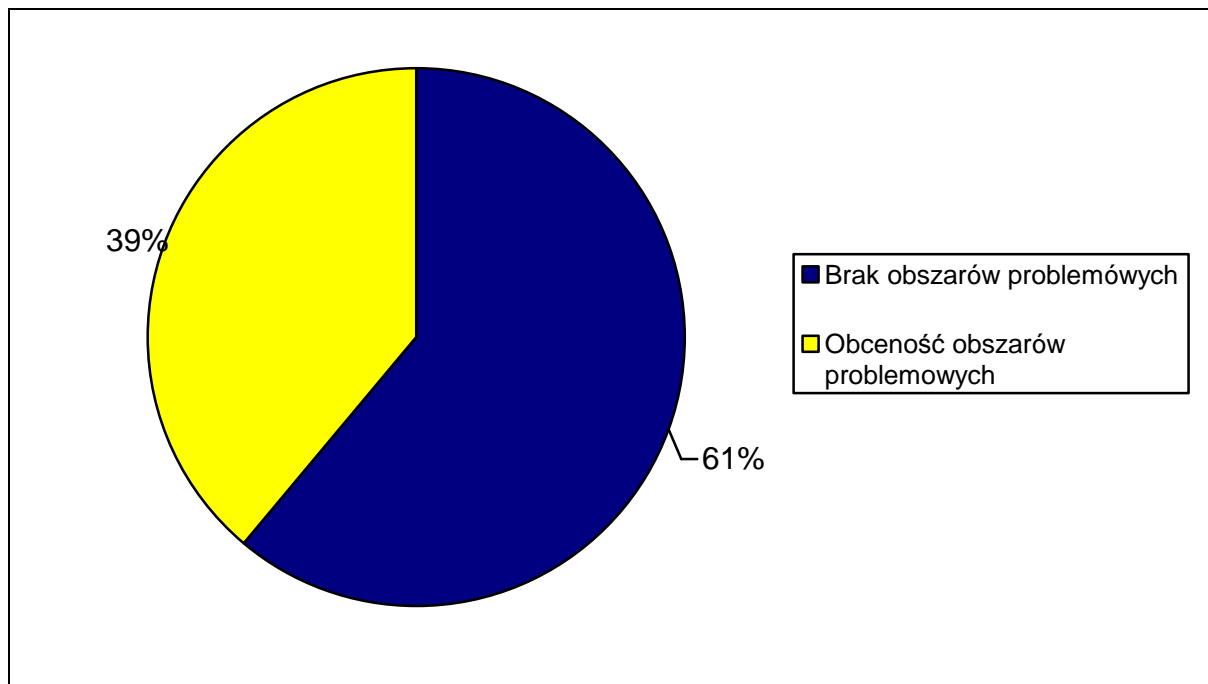
Spośród wszystkich badanych, aż 61% (33 osoby) nie dostrzega żadnych obszarów problemowych związanych z realizacją swojego projektu kluczowego. Taki wynik może wskazywać na brak umiejętności diagnozowania właściwego ryzyka, a w efekcie również na brak umiejętności zarządzania nim.

Pozostałe 39% (21 osób) badanych, w tym 15 przedstawicieli samorządu i 6 innych podmiotów dostrzega takie obszary problemowe jak:

- procedury przetargowe,
- zmiany natury formalno-prawnej,

- sposób finansowania wkładu własnego,
- płynność w przekazywaniu środków dla beneficjentów,
- regulacja stanu własnościowego terenów pod inwestycje – wykup gruntów.

Rysunek 12. Struktura wystąpienia oraz braku obszarów problemowych związanych z realizacją projektów kluczowych

Źródło: Opracowanie na podstawie badań wśród projektodawców kluczowych (N =54)

„W związku z rozstrzygnięciem przetargów zmianie uległa kwota zadania co powoduje konieczność podpisania aneksu zaś brak podpisania aneksu uniemożliwia nam złożenie wniosku o płatność. Na tym etapie jest to główna bolączka przy realizacji projektu kluczowego”

(cytat wypowiedzi z kwestionariusza ankiety elektronicznej beneficjentów)

Inne uwagi i opinie:

„Należy ujednolicić system rozliczania finansowego projektu poprzez przyjęcie rozwiązań obowiązujących np. w prawie podatkowym, tj. poszerzenie zakresu narzędzi finansowych o możliwość zaokrąglenia kwoty do pełnych złotych. Warto zastanowić się również nad stałym kursem euro dla rozliczeń i wartości umów, ponieważ długi okres od pre-umowy do umowy właściwej może skutkować znaczną zmianą kursu euro, co niesie za sobą zmianę wartości umowy, niestety często in minus dla beneficjenta”

(cytat wypowiedzi z kwestionariusza ankiety elektronicznej)

3.4. Analiza zadań podjętych w celu usprawnienia działań Instytucji Zarządzającej

W ramach pakietu anty kryzysowego uwzględniono również zadania mające na celu usprawnienie wdrażania przez IZ RPO WK-P polegające na:

1. Udostępnieniu obsługi prawnej – przez 5 dni w tygodniu,
2. Utworzeniu biura odpowiedzialnego za realizację projektów własnych Samorządu Województwa
3. Podpisywaniu części umów z beneficjentami, którym przyznano dofinansowanie przez Dyrektora Departamentu Wdrażania RPO.
4. Usprawnieniu obiegu dokumentów, w tym usprawnienie rozliczania pomocy technicznej, poprzez identyfikację i likwidację wąskich gardeł w ramach Urzędu.
5. Prowadzeniu Rejestru umów zawieranych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki i Programu Rozwój Obszarów Wiejskich, w Departamencie Polityki Regionalnej.
6. Wsparciu realizacji programu poprzez funkcjonowanie grup roboczych: ds. pomocy publicznej, Instrukcji Wykonawczej, zarządzania ryzykiem.

Spośród badanych pracowników UM 92% stwierdziło, że wybrane elementy pakietu wpływają bezpośrednio na wykonywaną przez nich pracę. W większym stopniu rozwiązania dotyczą pracowników DW RPO – 96% (68 osób) tak uważa, niż na pracowników DPR – 60% (6 osób) Najczęściej wskazywanym elementem, który wpływa na pracę poszczególnych pracowników są rozwiązania dotyczące Osi priorytetowej V Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw w zakresie m.in.: ogłaszania konkursów, podpisywania umów przez Dyrektora DW RPO oraz oceny wniosków w ogłoszonych dodatkowo konkursach. (N=82)

Wśród innych pozytywnych rozwiązań wskazanych przez samych pracowników znalazł się ułatwiony i stały dostęp do usług prawnych poprzez zapewnienie ich przez pięć dni w tygodniu w siedzibie UM. Badani wskazali także, że wdrożone uproszczenia dla wnioskodawców mają również bezpośredni wpływ na wykonywaną przez nich pracę.

Aż 99% badanych oceniło, że udostępniona obsługa prawna przez 5 dni w tygodniu dla pracowników znacznie usprawniła proces zarządzania i wdrażania RPO WK-P. Opinia ta potwierdza skuteczność i adekwatność tego rozwiązania.

W związku z wąskim gardłem jakim było wydłużenie czasu podpisywania umów z beneficjentami, jednym z nowych rozwiązań mających na celu eliminację tego problemu było wdrożenie mechanizmu podpisywania umów z beneficjentami także przez dyrektora Departamentu Wdrażania RPO WK-P, któremu delegowano takie uprawnienia.

W opinii 88% badanych rozwiązanie to usprawniło proces zawierania umów. Można więc uznać, że jest to czynnik pozytywnie wpływający na zwiększenie skuteczności wdrażania RPO WK-P.

W ramach pakietu antykryzysowego wskazano także na rolę grup roboczych (ds. pomocy publicznej, ds. instrukcji wykonawczej, ds. zarządzania ryzykiem), które powinny wspomagać proces wdrażania i realizacji RPO WK-P. 83% badanych pracowników uznało, że to rozwiązanie może rzeczywiście w istotny sposób wpłynąć na zwiększenie skuteczności procesu realizacji RPO WK-P. Oznacza to więc, że w opinii badanych pracowników rozwiązanie to jest także adekwatne do ich obecnych potrzeb.

Do najczęściej wskazywanych przez pracowników zalet tego rozwiązania można zaliczyć:

- eliminowanie wąskich gardeł (proces podpisywania umów, proces oceny wniosków w tym o płatność, obieg dokumentów, obciążenie pracą pracowników, brak jednoznacznego sprecyzowania wytycznych co do oceny merytorycznej),
- usprawnianie procedur,
- usprawnienie przepływu informacji,
- eliminację ryzyka popełniania błędów,
- rozwiązywanie bieżących problemów,
- rozstrzyganie problematycznych kwestii,
- ustalanie wspólnych stanowisk,
- rozstrzyganie istotnych wątpliwości,
- organ doradczy dla osób podejmujących decyzję.

Spotkania z przedstawicielami grup roboczych pozwoliły stwierdzić, że:

1. Grupa robocza ds. Zarządzania ryzykiem od czasu wdrożenia pakietu spotkała się jeden raz. Posiedzenia grupy zwołuje jej przewodniczący. Uczestnik badania stwierdził, że głównym obszarem ryzyka związanym z wdrażaniem pakietu antykryzysowego według niego są działania podejmowane „na wczoraj”. W aspekcie zarządzania ryzykiem w komórkach zaangażowanych w realizację RPO WK-P uczestnik badania wskazał, że nadal jest zbyt niski poziom wiedzy pracowników na temat znaczenia właściwego diagnozowania i zarządzania ryzykiem i pomimo posiadania opracowanych map procesów i dokonanych ocen ryzyka (przeprowadzony był audyt zgodności) dla RPO WK-P nadal słabym punktem jest brak systematycznego monitoringu tych obszarów.

Drugim obszarem ryzyka zdiagnozowanym przez uczestników badania w odniesieniu do pakietu antykryzysowego jest mechanizm zaliczkowania dla przedsiębiorców, który w opinii badanego wymaga zastosowania odpowiednich mechanizmów kontrolnych. Ponadto

jako ryzyko zewnętrzne uczestnik badania wskazał w związku z realizacją osi VII możliwość niezgodnej z harmonogramem realizacji projektów LPR przez samorządy miast.

2. Grupa robocza ds. pomocy publicznej - po wdrożeniu pakietu odbyły się trzy spotkania. Spotkania tej grupy zwoływane są w zależności od doraźnych potrzeb zgłaszanych przez DW RPO. Głównym obszarem zainteresowania grupy jest aspekt występowania pomocy publicznej, w różnych typach projektów oraz wydawanie opinii w kwestiach budzących wątpliwość odnośnie występowania, bądź nie występowania pomocy publicznej. Grupa stanowi istotny element wsparcia dla wdrażania RPO WK-P na etapie kwalifikowania różnych rodzajów wsparcia w składanych typach projektów do pomocy publicznej.

3. Grupa robocza ds. Instrukcji Wykonawczej – grupa zbiera się podobnie jak inne poprzez zwołanie jej przez sekretarza grupy. Spotkania odbywają się bądź dla wszystkich członków grupy lub też tematycznie. Głównym obszarem zainteresowania grupy jest Instrukcja Wykonawcza oraz zmiany w niej dokonywane. Także dokonywane zmiany dokumentacji konkursowej oraz poszczególnych instrukcji wymagają stałego monitorowania.

Biorąc pod uwagę stan zaawansowania wdrażania RPO WK-P oraz okresowo występujące trudności m.in. wskazywane przez pracowników UM można zwiększyć aktywność grupy ds. zarządzania ryzykiem.

W związku z zamiarem stałego usprawniania procesu wdrażania RPO WK-P istotnym zagadnieniem jest także możliwość usprawnienia pracy na poszczególnych jej etapach. Pracownicy podczas wywiadów indywidualnych zwrócili uwagę, że istotnym usprawnieniem pracy zwłaszcza komórek zaangażowanych w ocenę projektów byłoby na przykład „*wykreślenie ekspertów, którzy źle oceniają, test wiedzy dla ekspertów*”. Oznacza to, że proces oceny wniosków wymaga również doprecyzowania. W dalszej kolejności badani stwierdzili, że kumulowanie pracy na etapie przekazywania wniosków z etapu wyboru do etapu wdrażania następuje w wyniku przyjmowania ich jedną Uchwałą Zarządu. W związku z koniecznością szybkiego tempa pracy osób zaangażowanych w czynności związane z oceną projektów istotnym elementem byłoby skrócenie czasu akceptacji ocenionych wniosków. (N=20)

Badani zwrócili ponownie uwagę, że poprawa warunków lokalowych byłaby skutecznym usprawnieniem pracy wielu komórek. Jedna z badanych osób zauważyła również, że powierzanie dodatkowych zadań dla pracowników zaangażowanych w proces oceny wykracza poza ich zakres kompetencji.

„zmiana systemu ocen, zwłaszcza oceny formalnej, zbyt rozbudowana procedura, dalej wnioski na ocenie formalnej podlegają zbyt rozbudowanej ocenie, - ocena formalna to powinna być check lista gdy wniosek ma braki to powinien odpaść na ocenie formalnej”

(cytat wypowiedzi badanego pracownika w kwestionariuszu ankiety)

W pytaniu otwartym ankiety poproszono badanych pracowników o sformułowanie własnych propozycji dotyczących wdrożenia nowych rozwiązań do pakietu antykryzysowego.

Do najczęściej proponowanych rozwiązań należały:

- radykalne zmniejszenie wąskich gardeł,
- zwiększenie zatrudnienia,
- uproszczenie wniosku o dofinansowanie i dokumentacji konkursowej,
- jeszcze większe usprawnienie w obiegu dokumentów,
- poprawienie warunków pracy.

„stworzenie lepszych warunków pracy, duża ilość wniosków, mało pomieszczeń, pomieszczenia mało zagęszczone do maximum pracowników, uproszczenie dokumentacji konkursowej”

(cytat wypowiedzi z kwestionariusza ankiety pracowników)

Natomiast uczestnicy wywiadów indywidualnych zaproponowali uzupełniające rozwiązania, które obejmują: wprowadzenie szkoleń z zakresu rozliczania wniosków dla beneficjentów, opracowanie bardziej szczegółowych instrukcji wypełniania wniosków, dalsze usprawnienie obiegu dokumentów oraz ograniczenie wersji papierowej dokumentów w obszarze, w którym jest to możliwe.

Jednym z interesujących rozwiązań była również propozycja dodatkowego punktowania wniosków RPO WK-P, które miałyby związek z PO KL (wsparcie szkoleniowe – projekty miękkie) lub odwrotnie. Rozwiązanie takie mogłoby zapewnić komplementarność wsparcia udzielonego z funduszy strukturalnych, a w efekcie wzmocnić powiązanie rozwoju regionu w aspekcie potencjału kadr regionalnej gospodarki oraz w aspekcie rozwoju infrastrukturalnego naszego województwa.

„bieżąca analiza i weryfikacja, czy dane dokumenty są wymagane i czy są potrzebne, - dalej są dokumenty powodujące utrudnienia zarówno beneficjentom jak i pracownikom, dlatego konieczne są ciągle płynne usprawnienia”

(cytat wypowiedzi z kwestionariusza ankiety pracowników)

Natomiast przedstawiciele firm konsultingowych znający bardzo dobrze specyfikę RPO WK-P wśród efektów wdrożonych usprawnień w ramach pakietu anty kryzysowego dla RPO WK-P po stronie beneficjentów dostrzegli: możliwość szybszego przygotowania dokumentacji konkursowej, dostępność karty oceny formalnej, usprawnienie kontaktu z beneficjentami poprzez zastosowanie przez UM poczty elektronicznej, wprowadzenie oświadczeń na etapie składania wniosków, informacje na stronie internetowej o wprowadzanych rozwiązaniach i szkoleniach, sprawniejszą ocenę w konkursie dla zakończonych inwestycji, możliwość kontaktowania się z opiekunem projektu (N=5).

Wśród zaproponowanych przez konsulting dodatkowych rozwiązań do pakietu anty kryzysowego RPO WK-P można wskazać:

- wyznaczenie opiekuna projektu w ramach każdego działania,
- uruchomienie dodatkowych środków dla przedsiębiorstw w kolejnych latach,
- ograniczenie konieczności drukowania całej dokumentacji konkursowej, w przypadku konieczności poprawienia błędu na jednej stronie,
- dostosowanie informacji zamieszczanych na stronie internetowej do potrzeb poszczególnych grup beneficjentów,
- przyspieszenie terminu weryfikacji wniosków o płatność,
- dostarczanie beneficjentom informacji o wynikach oceny.

Badani zwrócili również uwagę na:

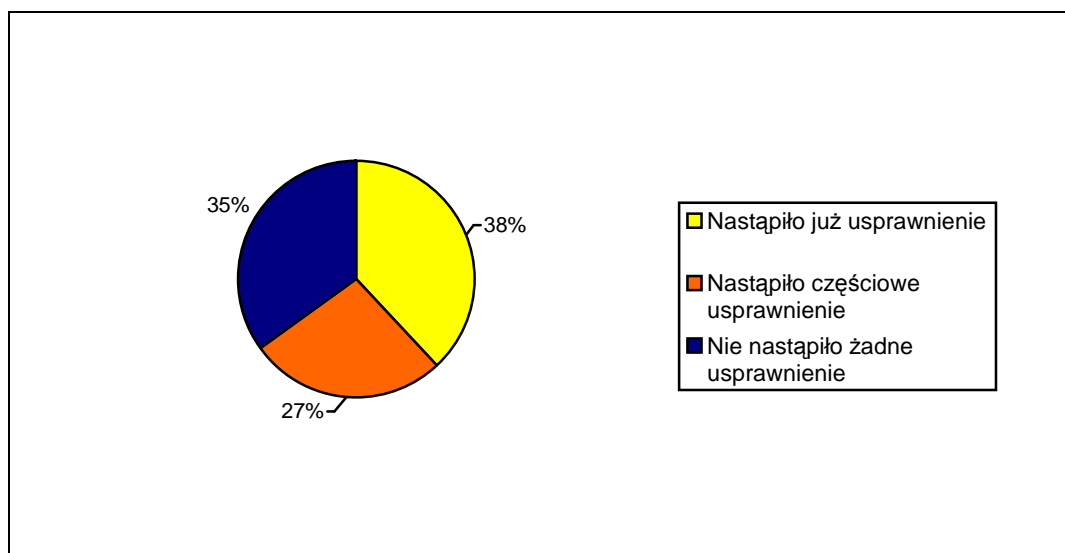
- konieczność precyzyjnego informowania o harmonogramie konkursów,
- dokonanie weryfikacji kompetencji urzędników / ekspertów oceniających wnioski,
- wprowadzenie dodatkowej punktacji dla projektodawców, którzy już złożyli wnioski do RPO WK-P,
- doprecyzowanie nazw wskaźników i ich definicji,
- ograniczenie dowolności przyznawania punktacji za poszczególne obszary we wniosku - brak jednoznacznych kryteriów szczegółowych,
- ograniczenie sprzecznych interpretacji i wyjaśnień udzielanych m.in. przez LPI.

„pakiet będzie skuteczny jak faktycznie okaże się, że jego wprowadzenie przyniosło zakładane rezultaty”
(cytat wypowiedzi z kwestionariusza ankiety dla przedsiębiorców)

Ponieważ jednym z rozwiązań zaproponowanych w pakiecie jest dalsze usprawnienie obiegu dokumentów zadano badanym pracownikom pytanie o ten obszar. 38% badanych uznało, że nastąpiło już usprawnienie obiegu dokumentów związanych z wdrażaniem RPO

WK-P, a 27% uznało, że jest to tylko częściowe usprawnienie. Natomiast 35% badanych pracowników stwierdziło, że nie nastąpiło żadne usprawnienie. (N=82)

Rysunek 13. Usprawnienie obiegu dokumentów związanych z wdrażaniem RPO WK-P w ocenie badanych pracowników UM

Źródło: Opracowanie na podstawie badań wśród pracowników UM (N=82)

Badani sami wskazali obszary, w których ich zdaniem, nastąpiło usprawnienie obiegu dokumentów:

- podpisywanie umów przez dyrektora DW RPO,
- skrócenie czasu podpisywania umów,
- zapewnienie radcy prawnego przez 5 dni w tygodniu dla pracowników,
- możliwość korzystania z samochodu służbowego z kierowcą w celu dostarczania dokumentów do siedziby UM na Placu Teatralnym¹ (nie jest to rozwiązanie z pakietu anty kryzysowego, ale równie istotne, bowiem skraca czas obiegu dokumentów),
- wprowadzenie rejestru umów w DW RPO I DPR.

Osoby, które stwierdziły, że nie nastąpiło usprawnienie obiegu dokumentów wskazały, że:

- informacje docierają do pracowników często zbyt późno,
- dokumentacja oczekuje w niektórych komórkach urzędu zbyt długo,
- proces obiegu dokumentów jest zbyt długi.

¹ UM w Toruniu zlokalizowany jest w trzech różnych miejscach, oddalonych od siebie, co wymaga częstego dowożenia dokumentów w celach m.in. podpisywania umów

Jednym z elementów na rzecz usprawnienia IZ RPO WK-P ma być również likwidacja wąskich gardeł w ramach urzędu. Pracownicy wskazali, ich zdaniem, obszary mogące powodować ich powstanie.

„nadal zdarza się efekt wąskiego gardła. Dokumenty utkwia u jednej osoby, która fizycznie nie jest w stanie niezwłocznie ich podpisać. Za mało osób ma uprawnienia do podpisywania niektórych dokumentów”,

„podpisywanie umów, aneksów przez dyrektora oszczędza nam średnio 2-3 dni, w dalszym ciągu są problemy związane z długim czasem oczekiwania na przykład na akceptację skarbnika”.

(cytat wypowiedzi z kwestionariusza ankiety)

W związku z wynikami badania ewaluacyjnego przeprowadzanego w 2008 roku, jedna z rekomendacji dotyczyła usprawnienia przepływu informacji między komórkami UM. Po roku 55% badanych uznało, że przepływ informacji w UM uległ poprawie, ale nadal 32% uważa, że nic się nie zmieniło w tym zakresie (13% badanych nie udzieliło odpowiedzi).

76% ogółu badanych pracowników dostrzega obecnie w swojej pracy obszary wymagające wsparcia merytorycznego, w tym szczególnie pracownicy DW RPO – 79%. Natomiast 22% badanych jednoznacznie stwierdziło, że takiego wsparcia nie potrzebuje. (N=82)

Pracownicy wskazali następujące obszary wymagające wsparcia:

- Prawo Zamówień Publicznych,
- pomoc publiczna,
- metodologia dotycząca kryteriów oceny merytorycznej,
- kwalifikowalność wydatków oraz rozliczenia finansowe, w tym rozliczanie wniosków o płatność.

„wypracowanie spójnej metodologii oceny merytorycznej w oparciu o kryterium, brak jednoznacznej interpretacji kryteriów sprawdzania, wątpliwości wnioskodawców co do sposobu oceny merytorycznej”

(cytat wypowiedzi z kwestionariusza ankiety pracowników)

Pakiet anty kryzysowy Ministerstwa Rozwoju Regionalnego

Z uwagi na wystąpienie kryzysu gospodarczego w naszym kraju różne instytucje oraz administracja publiczna podejmowały działania mające na celu ograniczenie jego skutków. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego wydało w 2009 roku Pakiet anty kryzysowy, który zawierał szereg rozwiązań obejmujących m.in. instytucje zarządzające i wdrażające RPO. Jednym z nich jest pomysł MRR wprowadzenia standaryzacji poszczególnych procesów związanych z wdrażaniem RPO w całym kraju. Dlatego zapytano respondentów o ocenę takiego rozwiązania. Wśród badanych pracowników dominowali zwolennicy tego pomysłu, uważając go za dobry, ponieważ choć jest to bardzo trudne zadanie do wprowadzenia w skali kraju, efektem mogłoby być dopracowanie standardów i transfer dobrych praktyk w aspekcie wdrażania i zarządzania RPO.

Przeciwnicy tego rozwiązania wskazywali, że w obecnym okresie budżetowym (2007-2013), w którym nastąpiła decentralizacja wdrażania RPO, standaryzacja procesów w RPO nie jest dobrym narzędziem, ponieważ katalog działań w 16 RPO jest odmienny, *„a doświadczenia z wdrażania ZPORR pokazały, że standaryzacja ograniczyła dostęp niektórych województw do działań”* (cytat z wypowiedzi pracownika).

„to by było dobre, gdyby było wprowadzone, ocena byłaby taka sama, - beneficjenci, którzy mają przedstawicielstwo w innych województwach widzą różnice w ocenie...”
(cytat wypowiedzi pracownika)

Jednym z kolejnych rozwiązań MRR jest propozycja przekazywania samorządom dotacji rozwojowej na RPO dopiero po wystąpieniu do KE z wnioskiem o poświadczenie poniesionych wydatków z poprzednich transz (tzw. certyfikacja). W opinii części badanych pracowników podczas wywiadu pogłębionego *poziom* wartości wydatków certyfikowanych do KE ma znaczenie dla sprawnego wdrażania RPO WK-P, bowiem m.in. świadczy to o sprawności Instytucji Zarządzającej i jest konsekwencją sprawnego wdrażania. Istotny jest również aspekt możliwości ubiegania się przez IZ o krajową rezerwę wykonania.

Pracownicy w wywiadzie pogłębionym do głównych działań mogących zwiększyć obecny poziom wydatków certyfikowanych dla RPO WK-P zaliczyli:

- ściślejsze monitorowanie projektów kluczowych,
- usunięcie wąskiego gardła na etapie podpisywania dokumentów przez komórkę finansów,
- wprowadzenie konkursów otwartych,
- szkolenia dla beneficjentów z zakresu rozliczania projektów i opracowywania wniosków o płatność,

- ograniczenie dodatkowych zadań pracowników zajmujących się dokonywaniem oceny wniosków,
- podniesienie poziomu dofinansowania dla projektodawców w Działaniu 5.2.2.

3.5. Ocena skuteczności wdrażania przyjętych rozwiązań

W opinii badanych pracowników UM na skuteczność wdrożonych rozwiązań mają wpływ czynniki zależne od UM i leżące po stronie odbiorców programu, czyli beneficjentów RPO WK-P. Przede wszystkim na skuteczność wpływa „zdolność personalna” pracowników UM do realizacji zadań zawartych w pakiecie antykrzysowym.

Na skuteczność, zdaniem badanych pracowników, wpływa również konsekwencja stosowania głównych założeń z pakietu oraz wytrwałość i solidność pracowników, a także ich zaangażowanie.

Jednym z istotnych czynników zdiagnozowanych przez samych badanych jako zagrożenie dla skuteczności wdrażania rozwiązań jest „czasochłonność” obejmująca swoim zakresem *„czas oceny, czas na podpisywanie umów, czas na wypłacanie, ciągle czas”*(cytat wypowiedzi pracownika).

W opinii badanych właśnie próba likwidacji barier powodujących czasochłonność poszczególnych procesów może być istotnym czynnikiem zwiększającym skuteczność wdrożonych rozwiązań. Ważnym aspektem wskazanym przez jednego z badanych jest także szybkość i zakres wdrożenia rozwiązań z pakietu antykrzysowego.

„zaangażowanie pracowników, jest to misja mrówczej pracy, - sam pakiet nie może pomóc, ale ludzie zaangażowani”
(cytat wypowiedzi z kwestionariusza wywiadu pracowników)

Potwierdzeniem skuteczności części zaproponowanych rozwiązań są już pierwsze ich efekty. Pracownicy stwierdzili, że zauważalnym rezultatem wdrożonych rozwiązań są:

- wzrost zainteresowania konkursami w RPO WK-P,
- lepsza jakość składanych wniosków (pierwszy wniosek bez błędów na ocenie formalnej),
- duża aktywność beneficjentów,
- szkolenia wprowadzone dla wnioskodawców,
- wydatkowanie pieniędzy zgodnie z planem,
- indywidualna praca z projektami kluczowymi,
- zwiększenie alokacji środków na konkurs w ramach osi V,
- zmniejszenie liczby błędów we wnioskach, a w efekcie liczby uwag do wniosków wymagających poprawy (od 4 do 20 uwag),
- usprawnienie pracy poprzez zapewnienie obsługi prawnej przez radcę prawnego przez 5 dni w tygodniu,

Część badanych pracowników w wywiadzie indywidualnym zauważyła, że wdrożone rozwiązania w większości są adekwatne do potrzeb beneficjentów, ponieważ wprowadziły uproszczenia, przyspieszyły ogłaszanie konkursów oraz wprowadziły instrument zaliczkowania na poziomie 80% dla przedsiębiorców.

Pomimo pozytywnych opinii na temat adekwatności zastosowanych rozwiązań kilku z badanych uważa, że beneficjenci i tak oczekują jeszcze większych uproszczeń. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom beneficjentów podjęto decyzję o powstaniu grupy ds. uproszczeń przy Komitecie Monitorującym RPO WK-P, celem dokonania dalszego przeglądu procedur pod kątem możliwości ich uproszczenia.

3.5.1. Analiza intensywnego programu szkoleń wdrożonego pakietem antykryzysowym

W związku z wprowadzeniem pakietem antykryzysowym intensywnego programu szkoleń dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów zapytano badanych pracowników UM o ich opinię na ten temat. 84% wszystkich badanych uznało, że rozwiązanie to może przynieść efekty w postaci lepiej opracowanych wniosków (pierwszy wniosek RPO WK-P bez błędu), natomiast 15% nie potrafiło udzielić odpowiedzi.

94% badanych zaproponowało dla beneficjentów różne tematy szkoleń, które w ich opinii są obecnie najbardziej potrzebne. Wśród nich dominowały:

- opracowywanie i rozliczanie wniosków o płatność,
- rozliczenia księgowe dla beneficjentów realizujących projekty,
- Prawo Zamówień Publicznych,
- kwalifikowalność kosztów oraz podatku VAT,
- pomoc publiczna i de minimis,
- ocena oddziaływania na środowisko,
- obszar realizacji projektu - monitoring.

Analizując szkolenia zrealizowane po 2 czerwca 2009r. (do 4 listopada 2009r.), czyli po wdrożeniu pakietu antykryzysowego można stwierdzić, że szkoleń skierowanych do potencjalnych beneficjentów i beneficjentów było 12.

Tematyka realizowanych szkoleń dotyczyła następujących osi priorytetowych I, III, VI oraz zagadnień związanych z realizacją projektu, a także dodatkowo odbyły się dwa szkolenia dla ekspertów dokonujących oceny wniosków w ramach osi VII i II.

Analizując jakość zrealizowanych szkoleń można stwierdzić, że ich poziom został oceniony przez samych uczestników bardzo wysoko, bowiem dominowały średnie oceny w przedziale od 4,1 do 5,0, z przewagą średnich ocen powyżej 4,5.

Tabela 9. Zestawienie szkoleń zrealizowanych po 2 czerwca 2009r.

Lp.	Data szkolenia /miejsce	Temat szkolenia	Liczba uczestników/liczba ankiet ewal.	Analiza jakości szkoleń w wybranych aspektach
1.	02.06.2009r. /Toruń Marzec i grudzień 2009	Przygotowanie wniosku o dofinansowanie w ramach działania 6.2 Rozwój usług turystycznych i uzdrowiskowych	29/26	<ul style="list-style-type: none"> - Spełnienie oczekiwań uczestników – 77% , w tym 50% udzieliło odpowiedzi „tak”, a 27% odpowiednio „zdecydowanie tak”, - Ocena prelegenta – 96% oceniło wiedzę merytoryczną pozytywnie udzielając odpowiedzi „tak” (46,2%), a „zdecydowanie tak” (50,0%) - Sposób prowadzenia zajęć - 92% oceniło pozytywnie udzielając odpowiedzi „tak” (46,2%), a „zdecydowanie tak” (46,2%)
2.	03.06.2009r. /Bydgoszcz	Przygotowanie wniosku o dofinansowanie w ramach działania 6.2 Rozwój usług turystycznych i uzdrowiskowych	22/11	<ul style="list-style-type: none"> - Spełnienie oczekiwań uczestników – 82% badanych odpowiedziało, że szkolenie spełniło ich oczekiwania, - Ocena prelegenta – 100% oceniło wiedzę merytoryczną pozytywnie udzielając odpowiedzi „tak” (27,3%), a „zdecydowanie tak” (72,7%) - Sposób prowadzenia zajęć - 91% oceniło pozytywnie udzielając odpowiedzi „tak” (27,3%), a „zdecydowanie tak” (63,6%)
3.	09.06.2009r. /Inowrocław	Przygotowanie wniosku o dofinansowanie w ramach działania 6.2 Rozwój usług turystycznych i uzdrowiskowych	15/11	<ul style="list-style-type: none"> - Spełnienie oczekiwań uczestników – 91% , w tym 63,6% udzieliło odpowiedzi „tak”, a 27,3% odpowiednio „zdecydowanie tak”, - Ocena prelegenta – 100% oceniło wiedzę merytoryczną pozytywnie udzielając odpowiedzi „tak” (9,1%), a „zdecydowanie tak” (90,9%) - Sposób prowadzenia zajęć - 100% oceniło pozytywnie udzielając odpowiedzi „tak” (18,2%), a „zdecydowanie tak” (81,8%)
4.	22.06.2009r. /Ciechocinek	Przygotowanie wniosku o dofinansowanie w ramach działania 6.2	13/11	<ul style="list-style-type: none"> - Spełnienie oczekiwań uczestników – 63,7% , w tym 27,3% udzieliło odpowiedzi „tak”, a 36,4% odpowiednio „zdecydowanie tak”,

		Rozwój usług turystycznych i uzdrowiskowych		- Ocena prelegenta – 100% oceniło wiedzę merytoryczną pozytywnie udzielając odpowiedzi „tak” (45,5%), a „zdecydowanie tak” (54,5%) - Sposób prowadzenia zajęć - 100% oceniło pozytywnie udzielając odpowiedzi „tak” (63,6%), a „zdecydowanie tak” (36,4%)
5.	26.06.2009r. /Toruń/ styczeń, luty, październik	Spotkanie informacyjne dotyczące konkursu w działaniu 1.1.	36/0	- Brak dokumentacji
6.	01.07.2009r.	Szkolenie dla BO RPO - brak tematu	Brak	- Brak dokumentacji
7.	20.08.2009r. Czerwiec 2009	Kompleksowe przygotowanie wniosku o dofinansowanie w ramach RPO WK-P Działanie 3.2.	62/54	Ocena prelegenta – 4,3 Sposób prowadzenia spotkania – 4,4 Spełnienie oczekiwań uczestników – 4,3
8.	07.09.2009r.	Rozliczanie wniosku o płatność, umowa i kontrola projektu	16/12	Ocena prelegenta – 4,3 Sposób prowadzenia spotkania – 4,5 Spełnienie oczekiwań uczestników – 4,4
9.	09.09.2009r.	Płatność, kontrola, umowa	24/23	Ocena prelegenta-4,8 Sposób prowadzenia spotkania – 4,5 Spełnienie oczekiwań uczestników – 4,4
10.	24.09.2009r.	Wdrażanie instrumentów inżynierii finansowej w ramach RPO WK-P na lata 2007 - 2013.	40/22	Ocena prelegenta – 4,9 Sposób prowadzenia spotkania – 4,9 Spełnienie oczekiwań uczestników – 4,3
11	26.10.2009r. / Toruń	Ewaluacja i monitoring jako skuteczne narzędzia wspomagania realizacji projektów w ramach RPO WK-P przez JST	23/19	Ocena prelegenta – 4,9 Sposób prowadzenia spotkania – 4,8 Spełnienie oczekiwań uczestników – 4,6

12	04.11.2009r. / Bydgoszcz	Ewaluacja i monitoring jako skuteczne narzędzia wspomagania realizacji projektów w ramach RPO WK-P przez JST	19/14	Ocena prelegenta – 4,9 Sposób prowadzenia spotkań – 4,8 Spełnienie oczekiwań uczestników – 4,6
----	-----------------------------	--	-------	--

Źródło: opracowanie własne

(po 2 czerwca 2009r. odbyły się jeszcze 3 szkolenia dla potencjalnych beneficjentów osi V, nie poddano ich analizie z uwagi na brak dokumentacji.)

Z uwagi na fakt, że w badaniach ewaluacyjnych na temat jakości realizowanych szkoleń nie stosowano jednolitego wzoru kwestionariusza ankiety ocenę jakości zaprezentowano w dwóch odrębnych tabelkach.

Tabela 10. Średnia ocena zrealizowanych szkoleń (w skali ocen od 1 do 5)

Pytanie	Data szkolenia / Średnia ocena					
	20.08.2009r.	07.09.2009r.	09.09.2009r.	24.09.2009r.	26.10.2009r. ²	04.11.2009r. ³
<i>W jakim stopniu dzisiejsze spotkanie pogłębiło Pana(i) wiedzę i umiejętności w tej dziedzinie?</i>	4,1	4,1	3,7	3,7	-	-
<i>Czy prowadzący udzielali wyczerpującej odpowiedzi na pytania lub podali źródło, z którego można uzyskać odpowiedź?</i>	4,4	4,8	4,5	4,6	4,8	4,9
<i>Ocena prelegenta Wiedza</i>	4,3	4,3	4,8	4,9	4,9	4,9
<i>Ocena prelegenta Sposób prowadzenia spotkania</i>	4,4	4,5	4,5	5,0	4,8	4,8
<i>Czy szkolenie spełniło Pana(i) oczekiwania?</i>	4,3	4,4	4,4	4,3	4,6	4,6
Średnia ogólna	4,3	4,4	4,4	4,5	4,8	4,8

Źródło: opracowanie własne

Tabela 11. Średnia ocena zrealizowanych szkoleń (w skali od 1 do 6)

Pytanie	Data szkolenia / Średnia ocena			
	02.06.2009r.	03.06.2009r.	09.06.2009r.	22.06.2009r.
Proszę ocenić trenera Wiedza merytoryczna trenera	5,5	5,7	5,9	5,5
Proszę ocenić trenera Sposób prowadzenia zajęć	5,4	5,5	5,8	5,4
Średnia ogólna	5,4	5,6	5,9	5,5

Źródło: opracowanie własne

Tabela 12. Wykaz szkoleń dla ekspertów

Numer szkolenia	Data szkolenia /miejsce	Temat:	Liczba uczestników
1.	23.09.2009r.	Działanie 7.1 Rewitalizacja zdegradowanych dzielnic miast	29 na liście 18 obecnych
2.	08.10.2009r.	Szkolenie dla ekspertów dla Działania 2.4 Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku	26 na liście 8 obecnych

Źródło: opracowanie własne

² W ankiecie ewaluacyjnej nie zostało zawarte to pytanie.

³ jak wyżej

W przypadku szkoleń dla ekspertów oceniających wnioski do w/w działań daje się zauważyć bardzo niski poziom ich udziału - odpowiednio 62% oraz 31%. Można uznać, że jest to zjawisko niekorzystne dla zapewnienia jakości i skuteczności dokonywania ocen wniosków składanych do RPO WK-P, zwłaszcza w kontekście niezadowolenia części wnioskodawców z dokonanej oceny, (na 6 uczestników jednego z wywiadu grupowego 2 osoby złożyły protest do oceny wniosków, który został potem rozpatrzony pozytywnie).

Podczas wywiadu grupowego z beneficjentami reprezentującymi sektor MMŚP poproszono jego uczestników o wypowiedzi na temat rozwiązania z pakietu anty kryzysowego – intensywnego programu szkoleń.

Można stwierdzić, że wypowiedzi na temat intensywnego programu szkoleń były podzielone, na co miał wpływ m.in. fakt, czy rozmówca opracował wniosek samodzielnie i samodzielnie projekt realizuje, czy też zlecił to firmie konsultingowej.

Część rozmówców uważała, że liczba szkoleń jest nawet zbyt duża, inni natomiast uważali, że powinno być jeszcze więcej szkoleń. Pierwsza grupa nie jest zainteresowana szkoleniami, ponieważ opracowanie wniosku zleca firmom konsultingowym.

Pozostali rozmówcy podkreślali zasadność organizacji szkoleń, zwracając jednak uwagę na kilka ważnych kwestii z tym związanych.

Istotnym dla uczestników wywiadów jest odpowiednio wczesne organizowanie szkolenia w związku z zamiarem ogłoszenia przez UM danego konkursu. W tym aspekcie bardzo ważne jest zachowanie spójności harmonogramu planowanych szkoleń ze zmianami w harmonogramie konkursów.

Dodatkowo istotna jest tematyka szkolenia, która powinna być dostosowana do poziomu zaawansowania potencjalnych uczestników, co powinno mieć odzwierciedlenie w ogłoszeniu na temat szkolenia.

Jedna z osób na podstawie własnego doświadczenia stwierdziła, że zakres merytoryczny szkoleń powinien być spójny i rzetelny, a gwarantuje to poziom wiedzy prowadzącego. Dodatkowo jeden z rozmówców stwierdził, że złe informowanie na szkoleniu o możliwościach składania wniosku w jego przypadku zakończyło się złożeniem wniosku, który następnie „odpadł”, ponieważ beneficjent nie kwalifikował się do wsparcia. Część rozmówców stwierdziła, że nie uczestniczyła do tej pory w szkoleniach, ponieważ nie posiadała informacji na ten temat. Stwierdzono również, że informacja o szkoleniach i spotkaniach dla przedsiębiorców powinna być właściwie dedykowana i rozpowszechniana kanałami dystrybucji takimi jak: email, newsletter, list, prasa.

Jeśli chodzi o ocenę tego obszaru przez beneficjentów różnych działań (wywiad telefoniczny N= 73) to 66% badanych oceniło intensywny program szkoleń jako działanie pozytywne, w tym 16% oceniło je jako bardzo dobre, a 49% jako dobre. Natomiast 31% oceniło to rozwiązanie jako średnie.

Tabela 13. Ocena intensywnego programu szkoleń w opinii przedsiębiorców

Bardzo źle	Źle	Średnio	Dobrze	Bardzo dobrze
1,4%	1,4%	31,1%	49,3%	16,4%

Źródło: opracowanie własne

Analiza obserwacji uczestników szkoleń

Podczas dwóch szkoleń na temat „Ewaluacja i monitoring jako skuteczne narzędzie wspomagania realizacji projektu w ramach RPO WK-P przez JST” dokonano obserwacji uczestników szkoleń. Celem było dokonanie analizy na temat preferowanych metod pracy form dydaktycznych oraz zakresu niezbędnej wiedzy. Można stwierdzić, że uczestnicy obu szkoleń preferowali połączenie metody wykładowej z metodą warsztatową. Dla badanych bardzo cenna jest także możliwość zadawania pytań oraz uzyskanie na nie wyczerpujących odpowiedzi. W tym aspekcie bardzo ważne jest umiejętne dobranie trenerów dla danego zakresu merytorycznego szkolenia, a także jakość opracowanych materiałów.

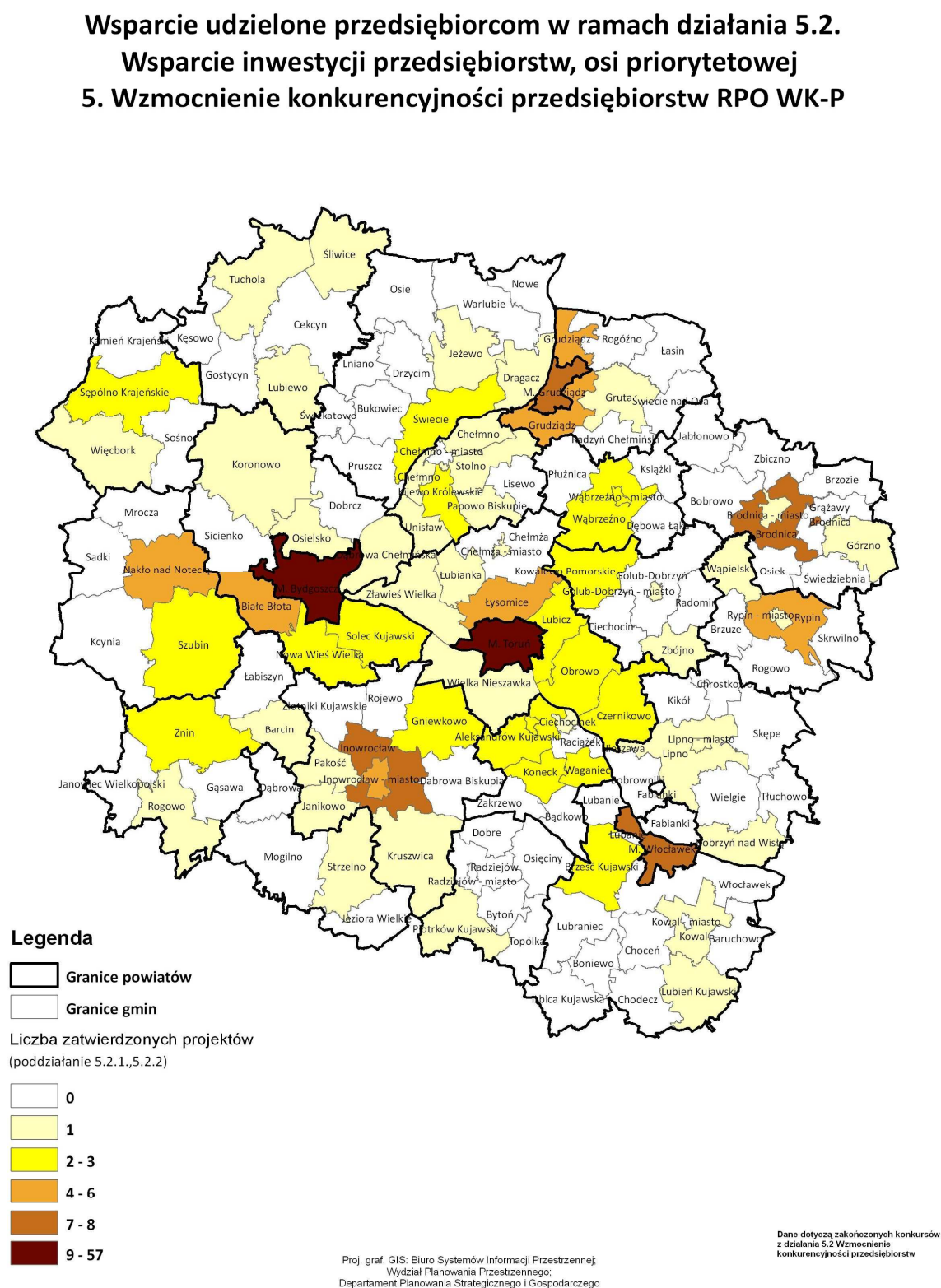
Warto podkreślić, że istotnym zagadnieniem jest także zróżnicowany poziom grup, co wymaga umiejętnego doboru zadań oraz sposobu prowadzenia szkolenia.

3.5.2. Monitoring dyżurów realizowanych przez Lokalne Punkty Informacyjne Przedstawicielstwa Urzędu Marszałkowskiego

W miesiącu listopadzie 2009r. rozpoczęły się cykle spotkań Lokalnych Punktów Informacyjnych działających przy Przedstawicielstwach UM WK-P w Bydgoszczy, Grudziądzu, Inowrocławiu, Włocławku. LPI w Bydgoszczy na miesiąc listopad zaplanował 17 spotkań w 17 JST, a Lokalny Punkt Informacji (LPI) w Grudziądzu zaplanował 28 spotkań. LPI w Inowrocławiu i we Włocławku zaplanowały po 9 spotkań w poszczególnych JST na terenie powiatu inowrocławskiego i włocławskiego. Wdrożona w ten sposób kampania informacyjna dla przedsiębiorstw z naszego regionu, w tym dla tzw. „białych plam”⁴ może okazać się adekwatnym narzędziem do potrzeb przedsiębiorców zgłaszanych m.in. podczas wywiadów focusowych. Skuteczność tego rozwiązania będzie można ocenić po liczbie uczestników spotkań i złożonych później wniosków o dofinansowanie w ramach RPO WK-P.

⁴ 76 gmin (na 144) z terenu woj. kujawsko-pomorskiego do których w obecnym okresie budżetowym nie trafiła żadna dotacja w ramach działania 5.2 RPO WK-P

Rysunek 14. Rozkład liczby złożonych wniosków przez przedsiębiorców z terenu województwa kujawsko – pomorskiego

Spotkania informacyjne dla przedsiębiorców organizowane przez Lokalne Punkty Informacyjne zestawiono w poniższych tabelach.

Tabela 14. Spotkania informacyjne organizowane przez LPI w Bydgoszcz

Data	Miejsce spotkania
9 listopada	Urząd Gminy w Dobrczu
	Urząd Gminy w Pruszczu
13 listopada	Urząd Gminy w Bukowcu
	świątlica wiejska OSP w Świekatowie
16 listopada	Urząd Gminy w Lnianie
	Urząd Gminy w Drzycimiu
	Urząd Gminy w Warlubiu
17 listopada	Urząd Gminy w Nowem
19 listopada	Urząd Gminy w Osiu
	Urząd Gminy w Cekcynie
24 listopada	Urząd Gminy w Sośnie
	Urząd Gminy w Gostycynie
	Urząd Miasta w Kamieniu Krajeńskim
25 listopada	Urząd Gminy w Kęsowie
	Urząd Miasta w Mroczy
26 listopada	Urząd Gminy w Sadkach
30 listopada	Urząd Miasta w Kcyni

Źródło: opracowanie własne

Tabela 15. Spotkania informacyjne organizowane przez LPI w Grudziądzu

Data	Miejsce spotkania
3 listopada	Starostwo Powiatowe w Wąbrzeźnie
	Starostwo Powiatowe w Chełmnie
5 listopada	Starostwo Powiatowe w Golubiu-Dobrzyniu
	Starostwo Powiatowe w Brodnicy
9 listopada	Urząd Gminy w Bartnicze
	Urząd Gminy w Brzoziu
10 listopada	Urząd Gminy w Osieku
	Urząd Gminy w Świedziebni
12 listopada	Gminny Ośrodek Kultury w Bobrowie
	Urząd Gminy w Zbicznie
	Urząd Gminy w Brzuzem (organizator: lpi Włocławek)
	Urząd Gminy w Ciechocinie
13 listopada	Urząd Gminy w Radominie
16 listopada	Urząd Miasta w Golubiu-Dobrzyniu
	Urząd Gminy w Dębowej Łące
	Starostwo Powiatowe w Wąbrzeźnie
17 listopada	Starostwo Powiatowe w Chełmnie
	Gminny Ośrodek Kultury w Książkach

18 listopada	Gminne Centrum Informacji w Jabłonowie Pomorskim
	Starostwo Powiatowe w Golubiu-Dobrzyniu
	Starostwo Powiatowe w Brodnicy
	Urząd Gminy w Płużnicy
20 listopada	Urząd Miasta i Gminy w Radzynie Chełmińskim
23 listopada	Gimnazjum w Lisewie
	Urząd Miasta w Chełmnie
	Urząd Miasta i Gminy w Łasinie
	Urząd Gminy w Świeciu nad Osą
24 listopada	Urząd Gminy w Rogoźnie

Źródło: opracowanie własne

Tabela 16. Spotkania informacyjne organizowane przez LPI w Inowrocławiu

Data	Miejsce spotkania
4 listopada	Urząd Gminy w Dąbrowie Biskupiej
	Urząd Gminy w Złotnikach Kujawskich
5 listopada	Urząd Gminy w Rojewie
10 listopada	Urząd Miejski w Janowcu Wielkopolskim
	Urząd Gminy w Gąsawie
12 listopada	Urząd Miasta i Gminy w Łabiszynie
17 listopada	Urząd Gminy w Jeziorach Wielkich
20 listopada	Starostwo Powiatowe w Mogilnie
24 listopada	Urząd Gminy w Dąbrowie

Źródło: opracowanie własne

Tabela 17. Spotkania informacyjne organizowane przez LPI we Włocławku

Data	Miejsce spotkania
4 listopada	Urząd Gminy w Choceniu
	Urząd Miasta i Gminy w Choczu
5 listopada	Urząd Gminy w Kikole
	Urząd Gminy w Chrostkowie
6 listopada	Urząd Gminy w Kowalu
12 listopada	Urząd Gminy w Brzózę
17 listopada	Urząd Miasta i Gminy w Dobrzyniu nad Wisłą
19 listopada	Urząd Gminy w Baruchowie
	Urząd Miejski w Lubieniu Kujawskim

Źródło: opracowanie własne

Analiza stron internetowych Urzędów Gmin, w których zaplanowano w/w spotkania wskazuje, że w większości przypadków nie zamieszczono na nich informacji o organizowanych tam spotkaniach. W związku z powszechnością wykorzystywania Internetu jako narzędzia Informacji wydaje się celowym zwrócenie większej uwagi na

odpowiednie promowanie spotkań, których celem jest zwiększenie aktywizacji podmiotów w gminach uznanych za tzw. „białe plamy”.

W ramach badania przeprowadzono monitoring dyżuru zrealizowanego przez LPI w Grudziądzu w dniu 5 listopada 2009r. w Starostwie Powiatowym w Golubiu Dobrzyniu i Starostwie Powiatowym w Brodnicy.

Podczas wizytacji spotkania LPI w Starostwie Powiatowym w Golubiu Dobrzyniu dokonano obserwacji uczestniczącej i przeprowadzono wywiad swobodny z dwoma pracownikami udzielającymi informacji m.in. przedsiębiorcom. Dyżur trwał w godzinach 9.00 – 11.00 i w jego trakcie z poradnictwa skorzystały trzy osoby. Obszarem zainteresowania tych osób była oś V RPO WK-P, a konkretnie działania dla przedsiębiorców. Z informacji uzyskanych od pracowników LPI wynika, że informacja o spotkaniach i dyżurach zamieszczana jest z wyprzedzeniem na stronie internetowej JST oraz publikowana jest w lokalnych gazetach. Analiza stron internetowych Starostwa Powiatowego w Golubiu – Dobrzyniu i Brodnicy wskazała, że tylko w pierwszym przypadku taka informacja była zamieszczona na stronie. Dla osób korzystających z poradnictwa pracownicy posiadali ulotki informacyjne „Fundusze europejskie – dowiedz się więcej”, podręczniki RPO WK-P oraz inne materiały, w tym na przykład biuletyn informacyjny o RPO WK-P. Niestety należy zwrócić uwagę, że brak było oznakowania sali, w której odbywał się dyżur. Pracownicy Starostwa nie potrafili również udzielić informacji na temat miejsca dyżuru.

Podczas trakcie drugiego dyżuru w Brodnicy, który trwał w godzinach 12.00 -14.00 z usług punktu w ciągu pierwszej godziny skorzystał tylko jeden przedsiębiorca. Podczas tego dyżuru miejsce jego przeprowadzania było oznakowane kartką z informacją o dyżurze, podczas gdy na tablicy ogłoszeń także nie było żadnej informacji o RPO WK-P. Podobnie i w tym przypadku pracownicy LPI stwierdzili, że informacja o spotkaniach była wcześniej dystrybuowana poprzez prasę lokalną i stronę internetową oraz telewizję kablową.

Wiedzę i przygotowanie merytoryczne pracowników udzielających informacji można ocenić dobrze, także pozytywnie można ocenić umiejętność udzielania informacji zainteresowanym. Pracownik udzielający informacji przedsiębiorcy zwrócił mu uwagę na kryteria dostępu, rodzaje kosztów, które mogą być kwalifikowane w projekcie. Wytłumaczył również specyfikę każdego działania, podając również źródła informacji, z których może skorzystać, w celu zgłębienia swojej wiedzy na temat funduszy unijnych. Pracownik tłumaczył poszczególne zagadnienia w sposób jasny i zrozumiały poświęcając odpowiedni czas na udzielanie odpowiedzi przedsiębiorcy. W trakcie wywiadu ustalono również, że w ramach planowanych spotkań w poszczególnych gminach (tzw. białe plamy) przewiduje się skierowanie drogą listowną zaproszenia indywidualnego do wszystkich przedsiębiorców z terenu danej gminy.

3.6. Identyfikacja barier i ograniczeń w realizacji pakietu antykryzysowego

Biorąc pod uwagę obecny etap wdrażania RPO WK-P i obszary problemowe występujące w związku z ubieganiem się o środki przez beneficjentów poproszono pracowników o wskazanie najczęściej zadawanych pytań. Zagadnienia, które znalazły się w obszarze pytań beneficjentów dotyczyły:

- wskaźników rezultatów,
- rozliczania, opracowywania wniosku o płatność,
- opisywanie dokumentów księgowych,
- procedury zamówień publicznych,
- aspektów oceny merytorycznej wniosków,
- przesuwania wydatków w ramach poszczególnych kategorii kosztów,
- kwalifikowalność wydatków.

W/w obszary będące przedmiotem pytań beneficjentów RPO WK-P mogą wskazywać na potencjalne bariery jakie mogą występować po stronie beneficjentów realizujących projekty, które mogą mieć również wpływ na proces wdrażania RPO WK-P. Powyższy katalog wskazanej problematyki potwierdza zasadność realizacji szkoleń z w/w tematyki dla zainteresowanych beneficjentów RPO WK-P. Warto wziąć pod uwagę zróżnicowanie w poziomie wiedzy potencjalnych uczestników szkoleń, co powinno mieć wpływ na zakres merytoryczny oferty do nich kierowanej.

W opinii 62% badanych pracowników UM mogą wystąpić bariery i ograniczenia we wdrażaniu pakietu antykryzysowego w UM. Natomiast 31% twierdzi, że one nie wystąpią (N=82).

Do najczęściej wskazywanych barier i ograniczeń we wdrażaniu pakietu można zaliczyć za badanymi:

- niedostateczne usprawnienia obiegu dokumentów,
- zbyt duże obciążenie pracą pracowników,
- zbyt mała liczba pracowników,
- problemy lokalowe, w tym brak miejsca na wnioski,
- nałożenie się konkursów,
- nadmierność procedur.

Bardzo ważnym elementem procesu wdrażania i zarządzania RPO WK-P jest odpowiednio wczesne diagnozowanie pojawiających się obszarów problemowych, które mogą ograniczać skuteczność podejmowanych działań. Z uwagi na fakt, że pracownicy bezpośrednio zaangażowani w ten proces posiadają największą wiedzę na temat barier i ograniczeń, poproszono w wywiadzie indywidualnym o ich wskazanie.

Analiza udzielonych odpowiedzi wskazuje, że jedną z istotnych barier jest czas niezbędny do realizacji poszczególnych zadań, a równie istotne jest tempo pracy

pracowników. Według pracowników ograniczenia czasowe i obciążenie pracą tworzą tzw. „wąskie gardła”. Natomiast IZ ma również w kontekście kumulacji liczby konkursów ograniczone możliwości przerobowe.

„....Zespół nie jest w stanie sprawdzić wniosku przy tym poziomie zatrudnienia, tempo sprawdzania wniosku jest ograniczone jego zawartością i jego dokumentacją – poprawna ocena wymaga czasu”.
(cytat wypowiedzi pracownika)

Innym ograniczeniem wskazanym przez badanych jest brak jednoznacznego sprecyzowania wytycznych co do oceny formalnej i merytorycznej wniosków oraz opóźnienia w ocenie formalnej i merytorycznej (wąskie gardła). Wąskim gardłem wskazanym przez pracowników jest także konieczność podpisywania dokumentacji dotyczącej umów przez komórkę finansów UM, co w zestawieniu z liczbą umów oraz innych dokumentów powoduje znaczne wydłużenie terminów. Należałoby dokonać szczegółowej analizy czynników determinujących powstawanie opóźnień w komórkach finansowych, a także innych pośrednio związanych z wdrażaniem RPO WK-P.

Zwrócono również uwagę, że ograniczeniem skuteczności pakietu antykryzysowego jest fakt, że *„nowe nabory w większości będą kierowane do tych samych beneficjentów”*. Innym ograniczeniem wpływającym na skuteczność pakietu jest także *„nie spływanie środków z MRR”*, a w konsekwencji brak spływania środków do beneficjentów na realizację ich projektów. Ograniczenie związane z finansami wpływa negatywnie także na samych odbiorców, bowiem jak twierdzi jeden z beneficjentów *„banki wycofują się z gwarancji udzielonej projektodawcom”*.

Istotną barierą zdiagnozowaną przez samych beneficjentów jest ograniczone tempo podpisywania umów. Niemal wszyscy rozmówcy – z sektora MMŚP w wywiadach grupowych stwierdzili, że istnieje zdecydowana potrzeba przyspieszenia procesu podpisywania umów z beneficjentami. Nikt z rozmówców nie zauważył, że po wdrożeniu pakietu antykryzysowego, proces podpisywania umów uległ poprawie. Wprowadzenie możliwości podpisywania umów przez dodatkową osobę na dzień dzisiejszy, w opinii badanych, nie wpłynęło pozytywnie na tempo tego procesu.

Jednym z powodów wydłużania się czasu zawierania umów jest także konieczność wprowadzania poprawek do wniosku, co wymaga kontaktu z pracownikami UM, a jest to możliwe (w opinii rozmówców) w przedziale czasowym od 13.00 do 14.00 (kontakt telefoniczny). Doświadczenia respondenta wskazują, że jest to też element wpływający na tempo przygotowywania umów do zawarcia. Badani zwrócili uwagę, że dokonywanie oceny wniosku przez prawie rok i brak zachowania wszelkich terminów przez UM także determinuje

proces podpisywania umów. Zwrócono również uwagę na fakt, że nawet w przypadku konkursu w Działaniu 5.2.2 w bieżącym roku dla inwestycji już zakończonych, także nie ma podpisanych umów, choć część beneficjentów złożyła komplet wymaganych dokumentów (wypowiedzi beneficjentów).

W opinii badanych powinno nastąpić delegowanie uprawnień do podpisywania umów do większej liczby osób, co mogło by istotnie skrócić czas ich podpisywania, a to jest dla przedsiębiorców ważną gwarancją otrzymania dotacji.

Do jednego z ograniczeń powodujących brak równomiernego zainteresowania aplikowaniem o środki RPO WK-P, badani przedsiębiorcy zaliczyli działania o charakterze informacyjno-promocyjnym. Uczestnicy badania (wywiady zogniskowane) stwierdzili, że powinno być dużo przedsięwzięć o charakterze informacyjno-promocyjnym, w tym również na temat pakietu antykryzysowego (po jego wprowadzeniu). Jeden z badanych stwierdził, że powinno się uwzględniać „głos społeczny”, a tego typu spotkań (jak omawiany focus) powinno być więcej na przykład 30-40, bowiem pozwalają one wyrazić opinie ważną dla wdrażania programu i projektów. Inny uczestnik stwierdził, że niestety ze strony urzędu występuje brak wyciągania wniosków z popełnianych błędów, a to mogłoby usprawniać cały proces.

Podkreślano w wypowiedziach, że zwłaszcza w gminach brak jest informacji dla przedsiębiorców, występują tam potrzeby szkoleniowe, a informacje o konkursach na stronie internetowej UM powinny być zamieszczane odpowiednio wcześniej. W tym aspekcie stwierdzono również, że powinno zapewnić się równy dostęp do informacji dla wszystkich potencjalnie zainteresowanych funduszami.

Zwrócono również uwagę, że bardzo ważne są także informacje, które powinny być kierowane do realizatorów projektów, a sama informacja powinna być „mądra” tzn. powinna skutecznie docierać do poszczególnych odbiorców, a jej treść adekwatna do zamierzonych celów. Ponadto z powodu ogłoszenia dodatkowego konkursu 5.2.2 w sezonie urlopowym część osób dowiedziała się o konkursie zbyt późno i nawet część firm konsultingowych nie miała o tym wiedzy.

Badanym stworzono możliwość uzupełnienia swoich wypowiedzi. Niektórzy rozmówcy stwierdzili, że procedury ubiegania się o środki są nadal zbyt skomplikowane, a termin oceny wniosków nie uległ skróceniu. Wskazano również, że w przypadku zachowania wcześniej opracowanego harmonogramu oraz dochowania terminów określonych czynności nie będzie potrzeby skracania lub przyspieszania innych procedur.

Ważnym zagadnieniem, zwłaszcza dla przedsiębiorców jest potrzeba dokonywania inwestycji, zgodnie z planem i raz określonym harmonogramem, bowiem niektóre z inwestycji po roku oczekiwania wniosku na ocenę i podpisanie umowy stają się już nieaktualne z punktu widzenia celów jakim miały posłużyć, z punktu widzenia

innowacyjności, czy z punktu opłacalności finansowej. Zwrócono również uwagę, że istotnym elementem powodującym frustrację u przedsiębiorców składających wnioski jest brak wiedzy dlaczego ich wniosek nie przeszedł pozytywnie oceny merytorycznej lub dlaczego uzyskał określoną liczbę punktów.

Przedsiębiorcy zwrócili uwagę, że sytuacja taka rzutuje na niemożność poprawienia jakości wniosku w przyszłości, a brak przejrzystych kryteriów oceniania negatywnie wpływa na opinię części beneficjentów o wdrażaniu RPO WK-P. Istotnym elementem zainteresowania przedsiębiorców aplikowaniem o środki, a także innych podmiotów jest potrzeba posiadania jak najwcześniej informacji (zgodnie z obowiązującymi terminami w UM), czy ich wniosek otrzyma wsparcie, czy też nie.

Tabela 18. Częstotliwość aktualizacji harmonogramu RPO WK-P w 2009 roku.

L.p.	Data aktualizacji:	Częstotliwość aktualizacji (w dniach)
1	29.01.2009r	9
2	05.02.2009r	21
3	27.03.2009r	14
4	14.05.2009r	21
5	28.05.2009r	33
6	30.06.2009r	24
7	23.07.2009r	33
8	25.08.2009r	14
9	15.09.2009r	48
10	29.09.2009r	50
11	20.10.2009r	7
12	29.10.2009r	-

Źródło: Opracowanie na podstawie informacji dostępnych na stronie internetowej UM

Analiza dokumentów dotyczących częstotliwości aktualizowania harmonogramu konkursów w RPO WK-P w roku 2009 pozwala stwierdzić, że w sumie było 12 zmian, co oznacza, że średnio harmonogram był zmieniany co miesiąc.

W związku z powyższym teza postawiona przez uczestników wywiadu focus group (przedstawiciele MMŚP), że harmonogram jest zmieniany tak często, że nie można nadążyć ze śledzeniem tych zmian jest jak najbardziej słuszna.

Ponadto czasokres dokonywania niektórych zmian (np. co 9 dni, 7 dni, 14 dni) wskazuje, że zmiany są zbyt częste i nie pozwalają na długofalowe planowanie inwestycji i przedsięwzięć.

W związku z zamieszczeniem na stronie internetowej UM wykazu tzw. białych plam już w trakcie trwania badania postanowiono zadać pytanie reprezentantom środowisk przedsiębiorców o przyczyny braku aktywności przedsiębiorców z 74 gmin.

Uczestnicy stwierdzili, że powodem obecnego stanu rzeczy może być niski poziom świadomości przedsiębiorców z tych obszarów na temat możliwości uzyskania wsparcia z RPO WK-P, brak zaangażowania się lokalnych samorządów w upowszechnianie informacji o funduszach strukturalnych. Innym wskazanym przez badanych przedsiębiorców aspektem jest obawa przed procedurami i biurokracją związaną z pozyskiwaniem środków oraz ustalone kryteria dolnej granicy wartości inwestycji, która często eliminuje przedsiębiorstwa mikro, potrzebujące niewielkiego wsparcia finansowego, ale dla nich bardziej istotnego. Inny z respondentów zwrócił uwagę, że ważniejszym kryterium dla wyboru projektów powinien być cel, jaki one realizują, a nie podział na „białe plamy” i „nie białe plamy”.

Ponadto stwierdzono, że istnieją pewne gminy, w których przedsiębiorczość prawie nie istnieje i to też może być powodem braku zainteresowania wsparciem. Rozmówcy zwrócili uwagę, że okres programowania 2007-2013 może doprowadzić do większego niż obecnie zróżnicowania sytuacji przedsiębiorstw i podmiotów, które pozyskiwały skutecznie środki unijne i tych, którzy się o nie, nie ubiegali lub ich nie otrzymali.

Rozmówcy zwrócili także uwagę, że nawet słabe przedsiębiorstwa nie mające wystarczającego zabezpieczenia finansowego powinny mieć możliwość ubiegania się o środki, właśnie w celu wyrównywania różnic w poziomie rozwoju i konkurencyjności. Jedną z propozycji przedsiębiorców premiowania projektów składanych przez przedsiębiorców z terenu tzw. „białych plam” jest propozycja wprowadzenia dla nich dodatkowych punktów we wniosku, zamiast tworzenia podziału na „białe plamy” i „nie białe plamy”.

Analizując wskazane przez badanych bariery i ograniczenia mogące mieć wpływ na skuteczność wdrażania pakietu antykryzysowego w zestawieniu z propozycją nowych rozwiązań na uwagę zasługuje fakt, że proponowane rozwiązania dotyczą konieczności wdrożenia usprawnień, które w sposób zdecydowany poprawiłyby proces wdrażania i zarządzania RPO WK-P. Ponadto proponowane rozwiązania były już w 2008 roku przedmiotem rekomendacji z badania ewaluacyjnego pt: „Ocena wdrażania i zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym (RPO WK-P) województwa kujawsko – pomorskiego w aspekcie instytucjonalno – kadrowym”. Oznacza to, że w/w czynniki w opinii pracowników mają determinujący wpływ na skuteczność wdrażania.

Potwierdzają to również opinie pracowników wyrażone podczas badania prowadzonego w formie indywidualnych wywiadów pogłębionych.

Cytaty wypowiedzi z wywiadu z pracownikami

„np.- likwidacja ograniczenia ubiegania się o środki w RPO WK-P dla Mikro przedsiębiorstw, które otrzymują dofinansowanie z PO KL na założenie działalności gospodarczej”

„firmy konsultingowe składają czasami prawie puste wnioski, a następnie otrzymują dodatkowe finanse za poprawianie błędów, często zawyżają wartość wskaźników we wniosku, żeby dostać dodatkowe punkty”

„zagęszczenie pracowników w biurach, - więcej szkoleń dla pracowników, za mało pracowników może korzystać z szeregowych, - brak czasu na przeczytanie instrukcji wykonawczej, na czytanie o innych osiach, a pytanie z punktu konsultacyjnego powinny być kierowanie do poszczególnych pracowników którzy znają się na danym temacie, więcej szkoleń specjalistycznych”

„eksperci zewnętrzni powinni mieć wykładnię kryteriów oceny, - podnieść poziom wiedzy eksperta, - konieczne jest przeprowadzenie oceny wstępnej ekspertów (test wiedzy), - eksperci nie przyznają się do winy, - unikamy złych ekspertów ale to są nasze decyzje”

„przygotowanie umów zleceń, - brak pomieszczeń, - brak szaf archiwizacyjnych, - porządek nie jest taki, jak byśmy tego oczekiwali, dużo dokumentów wymagających przechowywania”

(cytaty wypowiedzi w indywidualnym wywiadzie z pracownikami)

3.7. Ocena stopnia zaawansowania wdrażania RPO WK-P

Od momentu wdrożenia RPO WK-P w 2008 roku do dnia 1 czerwca 2009 roku w ramach RPO WK-P ogłoszono 14 naborów wniosków w ramach 12 różnych działań. Natomiast w omawianym okresie, czyli po wdrożeniu pakietu anty kryzysowego do dnia 16 listopada 2009 roku ogłoszono kolejnych 8 naborów wniosków.

Do działań, w których realizowane były nabory wniosków można zaliczyć:

- 1.1. Infrastruktura drogowa – Drogi gminne na obszarach wiejskich
- 1.1. Infrastruktura drogowa – Drogi powiatowe (bez powiatów grodzkich)
- 1.1. Infrastruktura drogowa – Drogi gminne poza obszarami wiejskimi (bez miast grodzkich)
- 1.1. **Infrastruktura drogowa – Drogi powiatowe – ogłoszony po 1 czerwca 2009r.**
- 2.1. Rozwój infrastruktury wodno-ściekowej
- 2.3. Rozwój infrastruktury w zakresie ochrony powietrza
- 2.4. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku
- 3.2. Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i pomocy społecznej – dla szpitali powiatowych
- 3.2. Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i pomocy społecznej – infrastruktura opiekuńczo – wychowawcza oraz pozostała infrastruktura społeczna – ogłoszony po 1 czerwca 2009r.
- 4.3. Rozwój komercyjnych e-usług
- 5.1. **Rozwój instytucji otoczenia biznesu – ogłoszony po 1 czerwca 2009r.**
- 5.2.1. Wsparcie inwestycji mikroprzedsiębiorstw
- 5.2.2. Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw
- 5.2.2. **Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw (2009) – ogłoszony po 1 czerwca 2009r.**
- 5.2.2. **Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw - Gminy, w których dotychczas udzielono wsparcia w ramach Działania 5.2 – ogłoszony po 1 czerwca 2009r.**
- 5.2.2. **Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw – Gminy, w których dotychczas nie udzielono wsparcia w ramach Działania 5.2 – ogłoszony po 1 czerwca 2009r.**
- 5.3. **Wspieranie przedsiębiorstw w zakresie dostosowania do wymogów środowiska – ogłoszony po 1 czerwca 2009r.**
- 5.5. Promocja i rozwój markowych produktów – konkurs otwarty
- 5.5. Promocja i rozwój markowych produktów – konkurs otwarty

6.2 Rozwój usług turystycznych i uzdrowiskowych

7.1. Rewitalizacja zdegradowanych dzielnic miast – konkurs otwarty

7.1. **Rewitalizacja zdegradowanych dzielnic miast – konkurs otwarty (2009) – ogłoszony po 1 czerwca 2009r.**

Oceny formalnej wniosków RPO WK-P dokonuje 22 pracowników DW RPO a obsługą Komisji Konkursowej zajmuje się 6 pracowników z DW RPO oraz eksperci zewnętrzni powoływani do tej oceny.

Zaobserwowano największy przyrost dla liczby złożonych projektów w trybie konkursowym – 665, a najmniejszy dla liczby wniosków o dofinansowanie dla projektów odrzuconych – 102 w okresie ostatniego półrocza. Od czerwca do listopada liczba wniosków zarejestrowanych w KSI SIMIK przyrosła o 39,2% (tab. 19).

Tabela 19. Postęp w stopniu wdrożenia RPO WK-P w trybie konkursowym

Lp.	Wyszczególnienie	Stan wdrażania		Przyrost absolutny	Przyrost względny [%]
		1 czerwca 2009r.	do dnia 16 listopada 2009r.		
1.	Liczba złożonych projektów	1020	1685	665	39,5
2.	Liczba wniosków o dofinansowanie projektów zweryfikowanych na etapie oceny formalnej	898	1269	398	31,0
3.	Liczba wniosków o dofinansowanie projektów odrzuconych na etapie oceny formalnej	386	485	102	21,0
4.	Liczba wniosków o dofinansowanie projektów ocenionych pozytywnie pod względem formalnym	495	811	316	39,0
5.	Liczba wniosków zarejestrowanych w KSI SIMIK	493	811	318	39,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie stanu wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2007-2013, na dzień 01.06.2009r. oraz 16.11.2009r.

W Osi 1 łączna liczba podpisanych umów w trybie konkursowym wynosi 115, obejmując wartość podpisanych umów na 316 mln PLN, co stanowi 39,6% wykorzystanej alokacji. Należy zwrócić uwagę, że zaledwie 21,1% wykorzystanej alokacji odnotowano dla działania w obszarze infrastruktury kolejowej (tab. 20).

Tabela 20. Stan wdrażania RPO WK-P w aspekcie podpisanych umów/decyzji o dofinansowanie dla Osi 1 na dzień 16.11.2009r.

Działanie	Liczba podpisanych umów	Wartość podpisanych umów - dofinansowanie[mln PLN]	Przyznana alokacja [mln PLN]	Procent wykorzystania alokacji [%]
Działanie 1.1 Infrastruktura drogowa	114	293	688	42,6
Działanie 1.3 Infrastruktura kolejowa	1	23	109	21,1
Łącznie Oś 1	115	316	797	39,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie stanu wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2007-2013, na dzień 16.11.2009r.

Wartość przyznanej alokacji dla Osi 2 wynosiła 207,7 mln PLN ale wartość podpisanych umów w trybie konkursowym wynosi 54,4 mln PLN dla 19 podpisanych umów. Dla Działania 2.5 udział wykorzystanej alokacji jest bardzo niski – niespełna 10%. (tab. 21)

Tabela 21. Stan wdrażania RPO WK-P w aspekcie podpisanych umów/decyzji o dofinansowanie dla Osi 2 na dzień 16.11.2009r.

Działanie	Liczba podpisanych umów	Wartość podpisanych umów - dofinansowanie[mln PLN]	Przyznana alokacja [mln PLN]	Procent wykorzystania alokacji [%]
Działanie 2.1 Rozwój infrastruktury wodno-ściekowej	16	49,0	145,9	33,8
Działanie 2.5 Rozwój infrastruktury bezpieczeństwa powodziowego i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska	3	5,4	61,8	8,7
Łącznie Oś 2	19	54,4	207,7	26,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie stanu wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2007-2013, na dzień 16.11.2009r.

Podobnie w Osi 3 wartość podpisanych umów dofinansowania dla liczby 31 podpisanych umów wynosi 183,8 mln PLN stanowiąc 35% wykorzystanej alokacji. Należy zwrócić uwagę, że przyznana alokacja dla Działania 3.3 wynosząca 110,9 mln PLN wykorzystana jest w zaledwie ok. 8%. (tab. 22)

Tabela 22. Stan wdrażania RPO WK-P w aspekcie podpisanych umów/decyzji o dofinansowanie dla Osi 3 na dzień 16.11.2009r.

Działanie	Liczba podpisanych umów	Wartość podpisanych umów - dofinansowanie [mln PLN]	Przyznana alokacja [mln PLN]	Procent wykorzystania alokacji [%]
Działanie 3.1 Rozwój infrastruktury edukacyjnej	5	79,7	235,1	33,9
Działanie 3.2 Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i pomocy społecznej	25	95,1	180,2	52,7
Działanie 3.3 Rozwój infrastruktury kultury	1	9,0	110,9	8,1
Łącznie Oś 3	31	183,8	526,2	34,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie stanu wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2007-2013, na dzień 16.11.2009r.

Wartość 249 podpisanych umów dla Osi 5 w trybie konkursowym wynosi 283,9 mln PLN. Podobnie i w tym przypadku przyznana wartość alokacji (991,7 mln PLN) nie została w pełnym zakresie wykorzystana.

Warto zwrócić uwagę, że w uruchomionym konkursie dla działania 5.1 przyznana alokacja wynosiła 186,3 mln PLN. Obecnie podpisano w tym działaniu 6 umów na łączną wartość podpisanych umów - 111,2 mln PLN, co stanowi 59,6% wykorzystanej alokacji.

W poddziałaniu 5.2.2 liczba podpisanych umów wynosi 62 na kwotę 73,5 mln PLN, stanowiąc 27,9% alokacji wykorzystanej dla tego poddziałania.

W Działaniu 5.5 wartość podpisanych umów jest najniższa wynosząc 1,1 mln PLN, z wykorzystaniem alokacji na poziomie 3%.

Szczególnym zainteresowaniem cieszyły się poddziałania dla mikroprzedsiębiorców i przedsiębiorców, w których podpisano łącznie 181 umów na kwotę 99,2 mln PLN. Najwyższy udział wykorzystanej alokacji odnotowano w Poddziałaniu 5.2.1 (70,2%) i Działaniu 5.1 (59,6%). (tab. 23)

Tabela 23. Stan wdrażania RPO WK-P w aspekcie podpisanych umów/decyzji o dofinansowanie dla Osi 5 na dzień 16.11.2009r.

Działanie	Liczba podpisanych umów	Wartość podpisanych umów - dofinansowanie[mln PLN]	Przyznana alokacja [mln PLN]	Procent wykorzystania alokacji [%]
Działanie 5.1 Rozwój instytucji otoczenia biznesu.	6	111,2	186,3	59,6
Poddziałanie 5.2.1. Wsparcie inwestycji mikroprzedsiębiorstw	139	25,7	36,6	70,2
Poddziałanie 5.2.2 Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw	62	73,5	263,6	27,9
Działanie 5.4 Wzmocnienie regionalnego potencjału badań i rozwoju technologii	2	51,7	326,3	15,8
Działanie 5.5 Promocja i rozwój markowych produktów	39	1,1	36,4	3,0
Działanie 5.6 Kompleksowe uzbrojenie terenów pod inwestycje	1	20,7	142,5	14,5
Łącznie Oś 5	249	283,9	991,7	28,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie stanu wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2007-2013, na dzień 16.11.2009r.

Wartość podpisanych umów w trybie konkursowym dla rozwoju usług turystycznych i uzdrowiskowych wynosi 4 mln PLN, co stanowi zaledwie 2,6% wykorzystanej alokacji. (tab. 24)

Tabela 24. Stan wdrażania RPO WK-P w aspekcie podpisanych umów/decyzji o dofinansowanie dla Osi 6 na dzień 16.11.2009r.

Działanie	Liczba podpisanych umów	Wartość podpisanych umów - dofinansowanie[mln PLN]	Przyznana alokacja [mln PLN]	Procent wykorzystania alokacji [%]
Działanie 6.2 Rozwój usług turystycznych i uzdrowiskowych	1	4,0	155,0	2,6
Łącznie Oś 6	1	4,0	155,0	2,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2007-2013, na dzień 16.11.2009r.

Na podobnym poziomie kształtuje się wykorzystanie alokacji dla Działania 7.2 wynosząc odpowiednio 7,3%. (tab. 25)

Tabela 25. Stan wdrażania RPO WK-P w aspekcie podpisanych umów/decyzji o dofinansowanie dla Osi 7 na dzień 16.11.2009r.

Działanie	Liczba podpisanych umów	Wartość podpisanych umów - dofinansowanie[mln PLN]	Przyznana alokacja [mln PLN]	Procent wykorzystania alokacji [%]
Działanie 7.2 Adaptacja do nowych funkcji społeczno-gospodarczych terenów poprzemysłowych i powojaskowych	1	4,7	64,7	7,3
Łącznie Oś 7	1	4,7	64,7	7,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie stanu wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2007-2013, na dzień 16.11.2009r.

Do realizacji projektów w Działaniu 8.1 i 8.2 wybrano 10 projektów dla których wartość podpisanych umów wynosi 29,5 mln PLN co stanowi 1/5 wykorzystanej alokacji. (tab.26)

Tabela 26. Stan wdrażania RPO WK-P w aspekcie podpisanych umów/decyzji o dofinansowanie dla Osi 8 na dzień 16.11.2009r.

Działanie	Liczba podpisanych umów	Wartość podpisanych umów - dofinansowanie[mln PLN]	Przyznana alokacja [mln PLN]	Procent wykorzystania alokacji [%]
Działanie 8.1 Wsparcie procesu zarządzania i wdrażania RPO	8	25,3	98,1	25,7
Działanie 8.2 Działania informacyjne i promocyjne	2	4,2	23,3	18,0
Łącznie Oś 8	10	29,5	121,4	24,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie stanu wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2007-2013, na dzień 16.11.2009r.

Biorąc pod uwagę tryb indywidualny na dzień 16 listopada 2009r. liczba wniosków o dofinansowanie projektów ocenionych pozytywnie pod względem merytorycznym zarejestrowanych w KSI SIMIK wynosi 60,5% (43) w porównaniu do liczby wniosków z dnia 1 czerwca.

W sprawozdaniu okresowym za I półrocze 2009r. podkreślono, że najbardziej zaawansowana jest realizacja Osi Priorytetowej 5, 1, 3 i 8, najmniej 2, 4 i 7.

Umowy zawarto na 9,85 % alokacji, natomiast Beneficjentom przekazano 0,56% przyznanej alokacji.”⁵

Poniżej zaprezentowano stopień wykorzystania alokacji projektów w trybie konkursowym na dzień 16 listopada. Najniższy udział wykorzystania alokacji odnotowano dla Osi priorytetowej 2 i 5. (tab.27)

Tabela 27. Udział wykorzystanej alokacji projektów w trybie konkursowym

Oś Priorytetowa	Udział wykorzystanej alokacji [%]
Oś 1	39,6
Oś 2	26,2
Oś 3	34,9
Oś 5	28,6
Oś 6	2,6
Oś 7	7,3
Oś 8	24,3

Źródło: obliczenia własne na podstawie stanu wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2007-2013, z dnia 16.11.2009r.

Do dnia 16 listopada 2009 roku złożono 56 wniosków o dofinansowanie projektów w trybie indywidualnym. Zweryfikowano na etapie oceny formalnej 44 wnioski o dofinansowanie projektów, które zarejestrowano w KSI SIMIK. Na etapie oceny formalnej i merytorycznej nie odrzucono żadnego wniosku. Wnioski o dofinansowanie projektów ocenione pozytywnie pod względem merytorycznym zarejestrowano w KSI SIMIK -43.

Dokonując analizy projektów indywidualnych w aspekcie ogólnej liczby wniosków o dofinansowanie i liczby uchwalonych wniosków o przyznanie dofinansowania można stwierdzić, że dla działań w ramach poszczególnych Osi poziom zakontraktowanej wartości projektów nie pokrywał ogólnej wartości dofinansowania. I tak kolejno dla Działań w ramach Osi Priorytetowej 1 wynosił 84%, odpowiednio dla: Osi 2 - 82%, Osi 3 - 87%, Osi 5 – 62%, Osi 6 – 46,4% i dla Osi 7 – 46,5%. (tab.28)

⁵ Sprawozdawczość i monitorowanie w ramach RPO, Sprawozdanie okresowe z realizacji RPO WK- P za I półrocze 2009 roku Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2007 – 2013, Toruń 9 września 2009 roku.

Tabela 28. Stan wdrażania RPO WK-P projektów w trybie indywidualnym dla Osi 1 na dzień 16.11.2009r.

Działanie	Ogólna liczba wniosków o dofinansowanie	Ogólna wartość dofinansowania [mln PLN]	Liczba uchwalonych wniosków o przyznanie dofinansowania	Przyznana wartość dofinansowania [mln PLN]
Działanie 1.1 Infrastruktura drogowa	15	249,8	12	226,7
Działanie 1.3 Infrastruktura kolejowa	1	17,4	0	0
Działanie 1.4 Infrastruktura portu lotniczego	2	3,9	1	2,8
Łącznie Oś 1	18	271,1	13	229,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie stanu wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2007-2013, na dzień 16.11.2009r.

Przyznana wartość dofinansowania w trybie indywidualnym dla Osi Priorytetowej 2 wynosiła 21,1 mln PLN. Do chwili obecnej uchwalono 83,3% (5) wniosków o przyznanie dofinansowania do ogólnej liczby wniosków o dofinansowanie. (tab. 29)

Tabela 29. Stan wdrażania RPO WK-P projektów w trybie indywidualnym dla Osi 2 na dzień 16.11.2009r.

Działanie	Ogólna liczba wniosków o dofinansowanie	Ogólna wartość dofinansowania [mln PLN]	Liczba uchwalonych wniosków o przyznanie dofinansowania	Przyznana wartość dofinansowania [mln PLN]
Działanie 2.1 Rozwój infrastruktury wodno-ściekowej	2	15,7	2	15,7
Działanie 2.3 Rozwój infrastruktury w zakresie ochrony powietrza	1	4,7	0	0
Działanie 2.5 Rozwój infrastruktury bezpieczeństwa powodziowego i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska	3	5,4	3	5,4
Łącznie Oś 2	6	25,8	5	21,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie stanu wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2007-2013, na dzień 16.11.2009r.

Dla Osi 3 uchwalono 82,3% (14) wniosków o przyznanie dofinansowania do ogólnej liczby wniosków o dofinansowanie dla 128,1 mln PLN przyznanej wartości dofinansowania w trybie indywidualnym. (tab.30).

Tabela 30. Stan wdrażania RPO WK-P projektów w trybie indywidualnym dla Osi 3 na dzień 16.11.2009r.

Działanie	Ogólna liczba wniosków o dofinansowanie	Ogólna wartość dofinansowania [mln PLN]	Liczba uchwalonych wniosków o przyznanie dofinansowania	Przyznana wartość dofinansowania [mln PLN]
Działanie 3.1 Rozwój infrastruktury edukacyjnej	6	91,2	5	76,8
Działanie 3.2 Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i pomocy społecznej	9	40,2	7	35,8
Działanie 3.3 Rozwój infrastruktury kultury	2	15,5	2	15,5
Łącznie Oś 3	17	146,9	14	128,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie stanu wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2007-2013, na dzień 16.11.2009r.

Dla Osi priorytetowej 5 projektów w trybie indywidualnym dla działań 5.4 i 5.6 uchwalono 50% wniosków o przyznanie dofinansowania. (tab.31)

Tabela 31. Stan wdrażania RPO WK-P projektów w trybie indywidualnym dla Osi 5 na dzień 16.11.2009r.

Działanie	Ogólna liczba wniosków o dofinansowanie	Ogólna wartość dofinansowania [mln PLN]	Liczba uchwalonych wniosków o przyznanie dofinansowania	Przyznana wartość dofinansowania [mln PLN]
Działanie 5.4 Wzmocnienie regionalnego potencjału badań i rozwoju technologii	2	52	2	52
Działanie 5.6 Kompleksowe uzbrojenie terenów pod inwestycje	4	66	1	20,7
Łącznie Oś 5	6	118	3	72,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie stanu wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2007-2013, na dzień 16.11.2009r.

Rozwój usług turystycznych w oparciu o zasoby przyrodnicze i Rozwój usług turystycznych i uzdrowiskowych objął łącznie wartość 38 mln PLN przyznanej wartości dofinansowania.

Tabela 32. Stan wdrażania RPO WK-P w aspekcie podpisanych umów/decyzji o dofinansowanie dla Osi 6 na dzień 16.11.2009r.

Działanie	Ogólna liczba wniosków o dofinansowanie	Ogólna wartość dofinansowania [mln PLN]	Liczba uchwalonych wniosków o przyznanie dofinansowania	Przyznana wartość dofinansowania [mln PLN]
Działanie 6.1 Rozwój usług turystycznych w oparciu o zasoby przyrodnicze	3	35,6	1	14,1*
Działanie 6.2 Rozwój usług turystycznych i uzdrowiskowych	4	30,8	4	23,9
Łącznie Oś 6	7	66,4	5	38,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie stanu wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2007-2013, na dzień 16.11.2009r.

Spośród dwóch złożonych wniosków o dofinansowanie projektu na wartość dofinansowania 10,1 mln PLN tylko jednemu z nich, którego wnioskodawcą była gmina Świecie przyznano wartość dofinansowania na kwotę 4,7 mln PLN.

Tabela 33. Stan wdrażania RPO WK-P w aspekcie podpisanych umów/decyzji o dofinansowanie dla Osi 7 na dzień 16.11.2009r.

Działanie	Ogólna liczba wniosków o dofinansowanie	Ogólna wartość dofinansowania [mln PLN]	Liczba uchwalonych wniosków o przyznanie dofinansowania	Przyznana wartość dofinansowania [mln PLN]
Działanie 7.2 Adaptacja do nowych funkcji społeczno-gospodarczych terenów przemysłowych i powojaskowych	2	10,1	1	4,7
Łącznie Oś 7	2	10,1	1	4,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2007-2013, na dzień 16.11.2009r

Według danych ujętych w Krajowym Systemie Informacyjnym do dnia 16 listopada 2009 r. na rzecz beneficjentów przekazano kwotę 129,3 mln PLN, obejmującą kwotę wniosków rozliczeniowych.(tab.34)

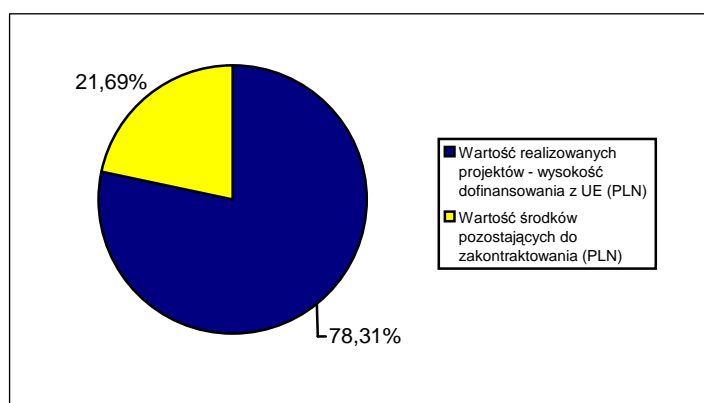
Tabela 34. Płatności zrealizowane na rzecz beneficjentów według danych z Krajowego Systemu Informatycznego.

Oś Priorytetowa	Liczba wniosków o płatność	Płatność na rzecz beneficjentów [mln PLN]
Oś 1	188	72,0
Oś 2	14	1,9
Oś 3	87	21,7
Oś 5	218	21,4
Oś 6	3	0,0
Oś 7	-	-
Oś 8	63	13,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie stanu wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2007-2013, na dzień 16.11.2009r.

Na dzień 16 listopada 2009r. umowy zawarto na 21,69% alokacji, przy 78,31% wartości środków pozostających do zakontraktowania.

Rysunek 15. Udział zakontraktowanych środków do przyznanej alokacji

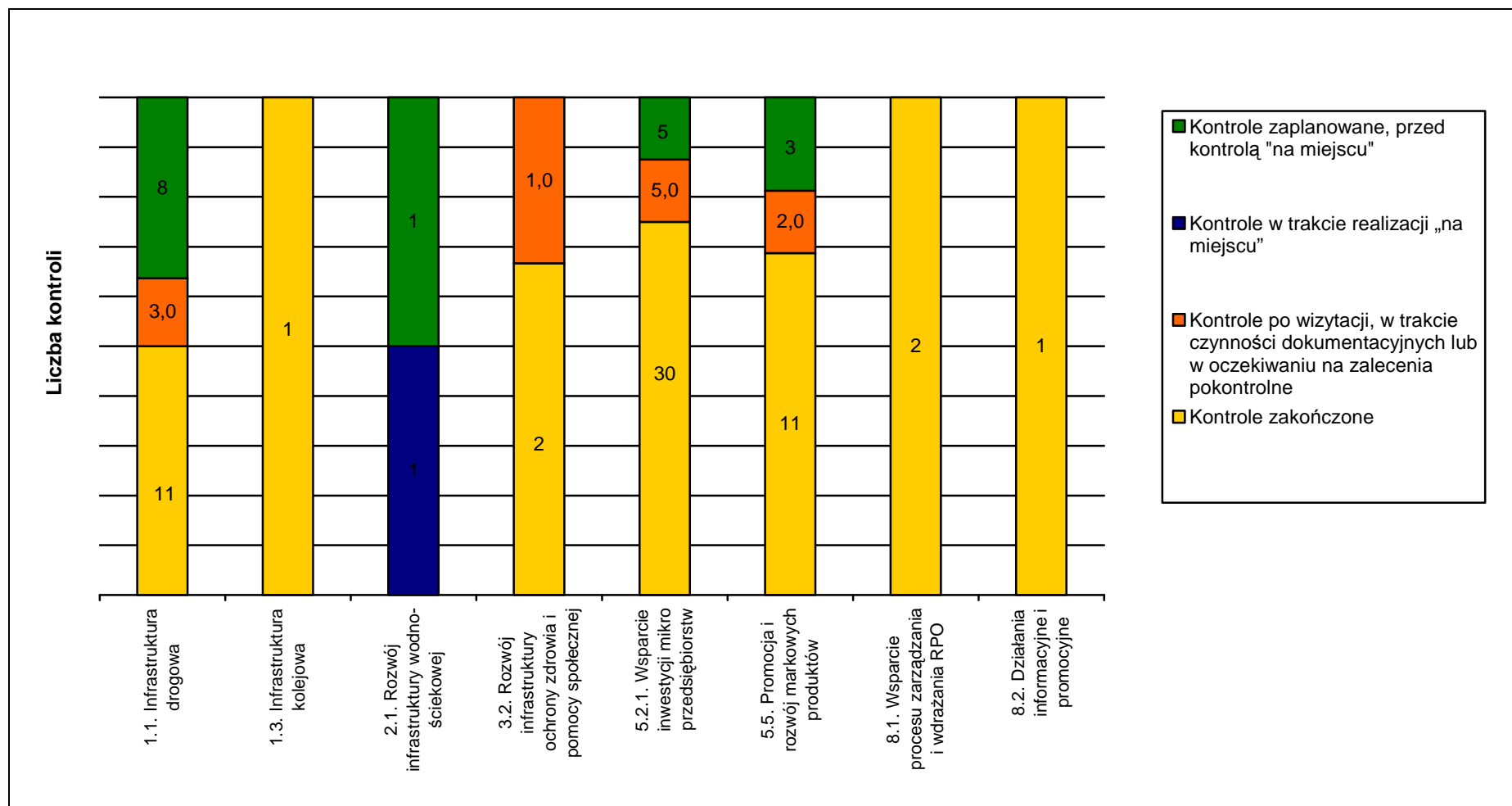

Źródło: Stan wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2007-2013, DW RPO, XI/2009r.

Do dnia 16 listopada 2009r. zaplanowano 87 kontroli, co oznacza że kontrole zostaną przeprowadzone u 1/5 beneficjentów RPO WK-P. Analiza wskazuje, że 58 kontroli już zakończono. Najwięcej kontroli wśród zakończonych tj. 41 przeprowadzono dla Osi 5 poddziałania 5.2.1. Wsparcie inwestycji mikro przedsiębiorstw – 30, a w równym stopniu kontrolą objęto działanie 1.1 Infrastruktura drogowa oraz działanie 5.5 Promocja i rozwój markowych produktów – 11.

Kontroli realizowanych projektów przez beneficjentów RPO WK-P dokonuje Biuro Kontroli, w którym wg. wykazu pracowników (listopad 2009) zatrudnionych było 10 osób.

Rysunek 16. Zestawienie liczby kontroli w podziale na poszczególne działania

Źródło: Stan wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2007-2013, DW RPO , XI/2009.

Tabela 35. Zestawienie zrealizowanych kontroli do ogólnej liczby podpisanych umów RPO WK-P

L.p.	Działanie/poddziałanie	Razem kontroli	Liczba podpisanych umów
1.	1.1 Infrastruktura drogowa	22	126
2.	1.3 Infrastruktura kolejowa	1	1
3.	1.4. Infrastruktura portu lotniczego	0	1
4.	2.1 Rozwój infrastruktury wodno-ściekowej	2	18
5.	3.2 Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i pomocy społecznej	3	32
6.	5.1 Rozwój instytucji otoczenia biznesu.	0	6
7.	5.2.1 Wsparcie inwestycji mikro przedsiębiorstw	40	139
8.	5.2.2 Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw	0	6
9.	5.4 Wzmocnienie regionalnego potencjału badań i rozwoju technologii	0	2
10.	5.5 Promocja i rozwój markowych produktów	16	39
11.	8.1 Wsparcie procesu zarządzania i wdrażania RPO	2	8
12.	8.2 Działania informacyjne i promocyjne	1	2
RAZEM		87	380

Źródło: Opracowanie własne na podstawie stanu wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2007-2013, na dzień 16.11.2009r.

4. Zestawienie rekomendacji

Wprowadzenie przez Zarząd rozwiązań w ramach pakietu antykryzysowego można uznać w większości za adekwatne do potrzeb odbiorców programu, obecnej sytuacji społeczno-gospodarczej, a także stanu wdrażania RPO WK-P.

Biorąc pod uwagę wyniki przeprowadzonych badań można stwierdzić, że są już pierwsze pozytywne efekty niektórych z wdrożonych rozwiązań, jak np. uproszczenia dla projektodawców, większa liczba szkoleń, wyższy poziom zainteresowania ubieganiem się o środki (w wyniku dodatkowego konkursu).

Po sześciu miesiącach od wdrożenia pakietu antykryzysowego można już wskazać skuteczność pewnych rozwiązań w odniesieniu do poszczególnych obszarów RPO WK-P, na przykład: uproszczenia dla wnioskodawców, obsługa prawna dla pracowników, zaliczkowanie.

Skuteczność pozostałych rozwiązań będzie można jednak ocenić dopiero po wdrożeniu ich w pełnym zakresie.

W wyniku badania zdiagnozowano natomiast istotne elementy mogące negatywnie wpływać na skuteczność realizacji pakietu antykryzysowego oraz dalszego sprawnego wdrażania RPO WK-P.

Tabela 36. Zestawienie obszarów problemowych i rekomendacji

Lp.	Zadanie pakietu Antykryzysowego	Problem	Rekomendacja	Adresat rekomendacji	Przewidywany termin realizacji rekomendacji	Ważność rekomendacji
1.	Zwiększenie poziomu wypłacanych zaliczek dla przedsiębiorców do 80 % wartości projektu (wcześniej 50 %) i przyspieszenie adresowanych do nich konkursów o dofinansowanie oraz zwiększenie pul środków w tych konkursach	<p>1. Spośród badanych beneficjentów, a także przedstawicieli firm konsultingowych, którzy prowadzą sprawy beneficjentów nikt nie otrzymał do momentu badania zaliczki. Badani nie posiadają również wiedzy o mechanizmie funkcjonowania zaliczki.</p> <p>2. Zwiększenie alokacji w konkursie dla przedsiębiorców w 2009r. kosztem alokacji z działania zaplanowanego na 2010 rok jest korzystnym dla tych beneficjentów, którzy w tym roku składali swoje wnioski, a niekorzystne dla tej części przedsiębiorców, którzy planowali swoje inwestycje w przyszłym roku. Rozwiązanie to jest niekorzystne dla</p>	<p>1. Rekomendujemy podniesienie poziomu wiedzy beneficjentów RPO WK-P na temat praktycznych aspektów stosowania mechanizmu zaliczkowania dla przedsiębiorców. Opracowanie procedury wypłaty zaliczek, która będzie uwzględniać konieczność szybkiego wdrożenia tego mechanizmu, przy jednoczesnym zachowaniu środków kontrolnych. Ma to szczególne znaczenie dla tych beneficjentów, którzy dokonali już zakupów inwestycyjnych i bez otrzymania zaliczek będą musieli go skredytować z innych źródeł zewnętrznych.</p> <p>2. Rekomendujemy w przyszłości dokonywanie realokacji środków finansowych po przeprowadzeniu wnikliwej analizy potencjalnych skutków takiego rozwiązania.</p>	<p>1.DPR 2. DPR/ Zarząd Województwa Kujawsko - Pomorskiego 3. DPR</p>	<p>1.XII/2009r. 2. 2010r. 3. 2010r.</p>	Wysoka

		<p>przedsiębiorców i podmiotów, którzy przygotowują się do aplikowania (mniejsza pula środków = mniejsze szanse na otrzymania dotacji).</p> <p>3. Częste wprowadzanie zmian w harmonogramie konkursów RPO WK-P powoduje brak możliwości skutecznego planowania inwestycji przez różne podmioty, a szczególnie przez przedsiębiorców, którzy muszą zapewnić odpowiedni montaż finansowy z wyprzedzeniem.</p>	<p>3. Rekomendujemy ograniczenie w danym roku dokonywania liczby zmian w harmonogramie RPO WK-P. Ewentualne zmiany powinny być wprowadzane w harmonogramie, np. na początku każdego kwartału.</p>			
2.	Przyspieszony konkurs o dofinansowanie dla funduszy pożyczkowych i poręczeniowych	Brak wiedzy przedsiębiorców o możliwościach skorzystania ze wsparcia funduszy pożyczkowych i poręczeniowych	<p>Rekomendujemy: Zwiększenie poziomu wiedzy beneficjentów na temat możliwości wsparcia finansowego realizowanych inwestycji z funduszy pożyczkowych i poręczeniowych, np. poprzez skierowanie bezpośredniej informacji do beneficjentów RPO WK-P, którzy znajdują się w bazie beneficjentów RPO WK-P, poprzez akcję informacyjno – promocyjną w prasie oraz informacje na stronie internetowej UM oraz Lokalnych Punktów Informacyjnych.</p>	Fundusze pożyczkowe i poręczeniowe, DPR	Od XII 2009r.	Średnia

3.	Nowy, intensywny program szkoleń dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów oraz bezpłatne indywidualne doradztwo	<p>1. Brak jednolitych narzędzi badawczych do badania jakości realizowanych szkoleń dla beneficjentów,</p> <p>2. Brak analizy jakości szkoleń,</p> <p>3. Brak informacji dla beneficjentów jaki jest wymagany poziom zaawansowania uczestników danego szkolenia.</p> <p>4 Niski poziom udziału w szkoleniach ekspertów dokonujących oceny wniosków</p>	<p>1. Należy zastosować do wszystkich typów szkoleń jednolity kwestionariusz ankiety ewaluacyjnej z odpowiednio przemyślaną skalą ocen i katalogiem pytań odpowiadających specyfice tego typu badań.</p> <p>2. Należy delegować zadania związane z opracowaniem wyników z badania ewaluacyjnego na temat jakości szkoleń komórce zlecającej dane szkolenie, a realizującym szkolenie narzucić obowiązek przeprowadzenia takiego badania.</p> <p>3. Zaleca się zróżnicowanie poziomu szkoleń do potrzeb danej grupy beneficjentów,</p> <p>4. Z uwagi na ważność udziału w szkoleniu ekspertów dokonujących oceny dla całego procesu oceny i stosowania jednolitych kryteriów zaleca się wprowadzenie czynników mobilizujących ekspertów do udziału w tego typu szkoleniach, np. 2 nieobecności powodują wykluczenie z zespołu oceniającego.</p> <p>1. Należy zwrócić uwagę na termin organizowania szkoleń. Ich termin</p>	DPR i DW RPO	Od I 2010r.	Wysoka
----	--	--	---	--------------	-------------	--------

			powinien być adekwatny do poruszanych na nich tematów, a przypadku spotkań informacyjnych dla przyszłych konkursów termin powinien być adekwatny do terminu ogłoszenia konkursu.			
4.	Rozwiązania służące usprawnieniu obsługi administracyjnej RPO (przyspieszenie obiegu dokumentów, uproszczenie procedur)	<p>1. Wąskie gardło- długotrwałe podpisywanie umów z beneficjentami, niedotrzymywanie terminów przez UM. Konsekwencje dotyczą również przedsiębiorców, którzy obawiają się realizować inwestycje bez podpisanej umowy.</p> <p>2. Niejasne kryteria i wytyczne dotyczące dokonywania oceny merytorycznej wniosku, brak przestrzegania harmonogramu dotyczących etapów oceny, trudne warunki lokalowe, zbyt duża liczba pracowników w poszczególnych biurach, co wpływa negatywnie na jakość</p>	<p>1. Rekomendujemy podjęcie działań mających na celu usprawnienie obsługi administracyjnej RPO, zwłaszcza, że proces podpisywania umów ma wpływ na wiele innych aspektów wdrażania, a także realizowania projektów przez beneficjentów RPO WK-P.</p> <p>1a. Rekomendujemy dokonanie szczegółowej analizy czynników determinujących powstawanie opóźnień w komórkach finansowych, a także innych w UM nawet pośrednio związanych z wdrażaniem RPO WK-P w celu eliminacji tzw. „wąskich gardeł.</p> <p>2. Rekomendujemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • doprecyzowanie kryteriów i wytycznych niezbędnych do dokonywania oceny merytorycznej wniosków składanych do RPO WK-P • dalsze usprawnienie wewnętrznego obiegu dokumentów w aspekcie istotnym dla wdrażania RPO WK-P, 	Zarząd Województwa Kujawsko - Pomorskiego, Departament Administracji, Departament Finansów, DPR, DW RPO	XII. 2009r.	Wysoka

		pracy. Brak pomieszczeń do archiwizacji dokumentów.	<ul style="list-style-type: none"> • poprawę obecnych warunków lokalowych wpływających negatywnie na jakość pracy oraz utrudniających skupienie się na zadaniach poszczególnych pracowników, • zapewnienie prawidłowego przechowywania dokumentów składanych przez beneficjentów RPO WK-P w specjalnie do tego wyznaczonych szafach, najlepiej pomieszczeniach, co podyktowane jest koniecznością prawidłowej archiwizacji dokumentów projektowych, 			
5.	Rozwiązania służące mobilizacji beneficjentów (w tym ogłaszane w Internecie rankingi podmiotów najsprawniej i najmniej sprawnie realizujących finansowane ze środków pomocowych projekty)	Zaproponowany pakietem antykrzysowym ranking podmiotów realizujących projekty najbardziej sprawnie i najmniej sprawnie pod kątem zgodności z harmonogramem można uznać za nieskuteczne rozwiązanie. Jest ono nieadekwatne do celów do jakich ma służyć - mobilizacja projektodawców do przestrzegania własnego harmonogramu, bowiem nie uwzględnia ważnych aspektów wpływających na możliwość przestrzegania harmonogramu	Rekomendujemy odstępianie od wprowadzenia rankingu, bowiem jest to rozwiązanie nieadekwatne do celów jakim ma posłużyć (mobilizacja beneficjentów), ze względu na duże zróżnicowanie specyfiki realizowanych projektów.	Zarząd Województwa Kujawsko - Pomorskiego	I.2010r.	Wysoka

		<p>przez beneficjentów. Jak wykazały badania jednym z takich czynników są przesunięcia czasowe dokonywane przez UM, na które beneficjent nie ma wpływu (na przykład czas podpisania umowy). Dodatkowo rozwiązanie to nie uwzględnia różnych typów projektów oraz ich złożoności, a także wpływu czynników zewnętrznych takich jak na przykład brak surowców do wykonywania zamówienia (np. w odniesieniu do sprzętu, urządzeń, linii technologicznych, do których surowce – materiały są produkowane przez jednego lub kilku producentów w kraju), itp. Ponadto rozwiązanie to wymaga dodatkowego czasu pracowników na jego realizację, wpływając negatywnie na inne realizowane zadania.</p>				
--	--	---	--	--	--	--

Źródło: Opracowanie własne

5. Spis tabel

Tabela 1. Adekwatność i skuteczność wybranych rozwiązań zawartych w pakiecie anty kryzysowym	12
Tabela 2. Typy rozwiązań pakietu anty kryzysowego	16
Tabela 3. Realizacja badania	18
Tabela 4. Zestawienie uczestników w podziale na działania RPO WK-P	21
Tabela 5. Liczba pracowników zaangażowanych w wdrażanie i zarządzanie RPO WK-P	22
Tabela 6. Uczestnictwo przedstawicieli sektora MMŚP w FGI	23
Tabela 7. Benchmarking trzech rozwiązań dotyczących systemu zaliczkowania w 16-stu województwach.	34
Tabela 8. Ocena pracowników udostępnienia beneficjentom karty oceny formalnej.....	48
Tabela 9. Zestawienie szkoleń zrealizowanych po 2 czerwca 2009r.....	67
Tabela 10. Średnia ocena zrealizowanych szkoleń (w skali ocen od 1 do 5).....	70
Tabela 11. Średnia ocena zrealizowanych szkoleń w skali od 1 do 6	70
Tabela 12. Szkolenia Ekspertów	70
Tabela 13. Ocena intensywnego programu szkoleń w opinii przedsiębiorców.....	72
Tabela 14. Spotkania informacyjne organizowane przez LPI w Bydgoszcz	74
Tabela 15. Spotkania informacyjne organizowane przez LPI w Grudziądz	74
Tabela 16. Spotkania informacyjne organizowane przez LPI w Inowrocławiu.....	75
Tabela 17. Spotkania informacyjne organizowane przez LPI we Włocławku	75
Tabela 18. Częstotliwość aktualizacji harmonogramu RPO WK-P w 2009 roku.	80
Tabela 19. Postęp w stopniu wdrożenia RPO WK-P w trybie konkursowym.....	84
Tabela 20. Stan wdrażania RPO WK-P w aspekcie podpisanych umów/decyzji o dofinansowanie dla Osi 1 na dzień 16.11.2009r.	85
Tabela 21. Stan wdrażania RPO WK-P w aspekcie podpisanych umów/decyzji o dofinansowanie dla Osi 2 na dzień 16.11.2009r.	85
Tabela 22. Stan wdrażania RPO WK-P w aspekcie podpisanych umów/decyzji o dofinansowanie dla Osi 3 na dzień 16.11.2009r.	86
Tabela 23. Stan wdrażania RPO WK-P w aspekcie podpisanych umów/decyzji o dofinansowanie dla Osi 5 na dzień 16.11.2009r.	87
Tabela 24. Stan wdrażania RPO WK-P w aspekcie podpisanych umów/decyzji o dofinansowanie dla Osi 6 na dzień 16.11.2009r.	87
Tabela 25. Stan wdrażania RPO WK-P w aspekcie podpisanych umów/decyzji o dofinansowanie dla Osi 7 na dzień 16.11.2009r.	88
Tabela 26. Stan wdrażania RPO WK-P w aspekcie podpisanych umów/decyzji o dofinansowanie dla Osi 8 na dzień 16.11.2009r.	88
Tabela 27. Udział wykorzystanej alokacji projektów w trybie konkursowym.....	89
Tabela 28. Stan wdrażania RPO WK-P projektów w trybie indywidualnym dla Osi 1 na dzień 16.11.2009r.	90
Tabela 29. Stan wdrażania RPO WK-P projektów w trybie indywidualnym dla Osi 2 na dzień 16.11.2009r.	90

Tabela 30. Stan wdrażania RPO WK-P projektów w trybie indywidualnym dla Osi 3 na dzień 16.11.2009r.	91
Tabela 31. Stan wdrażania RPO WK-P projektów w trybie indywidualnym dla Osi 5 na dzień 16.11.2009r.	91
Tabela 32. Stan wdrażania RPO WK-P w aspekcie podpisanych umów/decyzji o dofinansowanie dla Osi 6 na dzień 16.11.2009r.	92
Tabela 33. Stan wdrażania RPO WK-P w aspekcie podpisanych umów/decyzji o dofinansowanie dla Osi 7 na dzień 16.11.2009r.	92
Tabela 34. Płatności zrealizowane na rzecz beneficjentów według danych z Krajowego Systemu Informatycznego.	93
Tabela 35 Zestawienie kontroli odbytych do ogólnej liczby podpisanych umów RPO WK-P	95
Tabela 36. Zestawienie obszarów problemowych i rekomendacji	97

6. Spis rysunków

Rysunek 1. Ogólna ocena rozwiązań w pakiecie antykryzysowym w opinii projektodawców kluczowych.....	30
Rysunek 2. Ocena wprowadzenia w ramach pakietu antykryzysowego zaliczkowania na poziomie 80% dla przedsiębiorców – beneficjentów Działania 5.2.2 Wsparcie Inwestycji Przedsiębiorstw w RPO WK-P przez pracowników i przedsiębiorców	32
Rysunek 3. <i>Ogłoszenie dodatkowego konkursu w 2009r. w Działaniu 5.2.2. Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw jako właściwe posunięcie ze strony Instytucji Zarządzającej RPO w opinii pracowników UM i przedsiębiorców</i>	37
Rysunek 4. Przyspieszenie terminów ogłoszenia konkursów w RPO WK-P jako skuteczne narzędzie antykryzysowe w opinii pracowników UM i przedsiębiorców.....	39
Rysunek 5. Przeniesienie części alokacji środków w Działaniu 5.2.2. Wsparcie Inwestycji Przedsiębiorstw z roku 2010 na rok 2009 jako skuteczne rozwiązanie antykryzysowe w opinii pracowników UM i przedsiębiorców	41
Rysunek 6. Ranking podmiotów realizujących projekty najbardziej sprawnie i najmniej sprawnie pod kątem zgodności z harmonogramem jako skuteczne narzędzie mobilizujące projektodawców do przestrzegania własnego harmonogramu w opinii badanych.....	44
Rysunek 7. Opinia pracowników UM i przedsiębiorców na temat oceny uproszczenia procesu aplikacji poprzez wprowadzenie oświadczeń (zamiast odpowiednich zaświadczeń) beneficjentów na etapie składania wniosków.....	47
Rysunek 8. Wdrożone uproszczenia dla beneficjentów w ramach pakietu antykryzysowego i ich wpływ na usprawnienie procesu wdrażania działań w RPO WK-P w opinii pracowników UM	48
Rysunek 9. Zwolennicy realizacji mniejszej liczby projektów z większym poziomem dofinansowania	50
Rysunek 10. Zwolennicy realizacji większej liczby projektów z mniejszym poziomem dofinansowania	50
Rysunek 11. Ocena jakości udzielonego doradztwa w opinii projektodawców kluczowych...	53
Rysunek 12. Struktura wystąpienia oraz braku obszarów problemowych związanych z realizacją projektów kluczowych.....	55
Rysunek 13. Usprawnienie obiegu dokumentów związanych z wdrażaniem RPO WK-P w ocenie badanych pracowników UM	61
Rysunek 14. Rozkład liczby złożonych wniosków przez przedsiębiorców z terenu województwa kujawsko – pomorskiego	73
Rysunek 15. Udział zakontraktowanych środków do przyznanej alokacji	93
Rysunek 16. Zestawienie liczby kontroli w podziale na poszczególne działania	94

